

OPTIMIST

ODIĆ KROZ GEJ SRBIJU

September-oktobar 2011. Broj 2
Godina 1 Bezplatno primanje

THE PRIDE ISSUE

MARKO PAVLOVIĆ
Ispovest gej patriote

MAŠA REBIĆ
(70) Days of Summer

ALEXANDAR LAMBROS
Nema druge strane

MR. INCREDIBLE
Čekamo vas, u teretani

Epilion
www.epilion.rs

VAŠA
LASERSKA
DERMATOLOGIJA
Admirala Geparata 13
39007 2002, 7655 420
069 EPILION

EZEREX®

Osnovna metabolička podrška seksualnoj aktivnosti muškaraca sa erektilnom disfunkcijom različitog uzroka

za kvalitetan život muškarca

Ezerex deluje tako što:

- štiti endotel od štetnog dejstva slobodnih radikala
- obnavlja integritet endotela i njegovu funkciju
- pospešuje dotok krvi u krvne sudove
- omogućava relaksaciju glatkih mišića ćelija krvnih sudova penisa
- odlično se podnosi

Za erekciju je ključna dobra prokrvljenost, dobro opuštanje glatkih mišićnih ćelija i očuvanost endotela ćelija koje pokrivaju unutrašnjost krvnog suda penisa. Ezerex® kao snažan zaštitnik endotela preporučuje se svim muškarcima sa erektilnom disfunkcijom (ED), a naročito u slučajevima gde su prisutni faktori rizika: dijabetes, povišen krvni pritisak, ateroskleroza, dislipidemije, starenje, stres, neadekvatna ishrana, zagađenje životne sredine...

PROXANA™

ZA OČUVANJE I OPORAVAK
KVALITETNE FUNKCIJE PROSTATE

Proxana poboljšava zdravlje prostate i jača antioksidativnu odbranu tkiva prostate i celog organizma. Smanjuje rizik od mogućeg nastanka karcinoma prostate.

PROXANA® sadrži:

LIKOPEN je karotenoid normalno prisutan u paradajzu i drugom povrću. On pomaže u održavanju zdrave funkcije prostate i smanjuje oksidativna oštećenja ćelija i tkiva prostate.

EKSTRAKT ZELENOG ČAJA Epigallocatehin galat je jedan od najvažnijih sastojaka zelenog čaja. On pomaže u jačanju odbrane organizma od oksidativnih oštećenja od strane slobodnih radikala i smanjuje propadanje ćelija zbog oksidativnog štetnog uticaja.

EKSTRAKT NARU Elagična kiselina je polifenol koji se nalazi prirodno u voću, pre svega u naru. Ima veoma jako antioksidativno dejstvo i štiti organizam od slobodnih radikala.

Selen i cink su minerali neophodni za zaštitu ćelija koju ostvaruju eliminacijom slobodnih radikala.

PROXANA™ može pomoći kod:

- benigne hiperplazije
- hroničnog prostatitisa
- akutnog ili hroničnog bakterijskog prostatitisa

Nutri-Mag

kapsule

Sprečava formiranje i rast kristala Ca oksalata i Ca fosfata koji čine najčešću formu kamena u bubrežima i mokraćnim kanalima

■ Magnezijum sprečava agregaciju (slepljivanje) kalcijum oksalatnih i rast kalcijum fosfatnih kristala. 70% kalcijuma u mokraći može se isključiti iz procesa kristalizacije korišćenjem Nutri-Maga.

■ Magnezijum se u urinu vezuje za oksalate stvarajući rastvorljiv kompleks i snižava stepen zasićenosti urina oksalatom.

■ Citrat se u urinu vezuje za kalcijum, bitno smanjujući zasićenost urina što je prava prevencija kalkuloze.

■ Dovodi do povećanja pH urina što nepovoljno utiče na soli mokraćne kiseline.

Uvoznik i distributer:

Nebojšina 53, 11000 Beograd
telefon/fax: 011 2430 553
mob.: 063 880 72 70
vidaph@drenik.net
www.vidapharm.rs

SADRŽAJ

5 DANKO RUNIĆ
U susret Paradi ponosa	29 Vodič kroz gej Srbiju
6 ALEXANDAR LAMBROS
Nema druge strane	37 DEJAN CLEMENT
Umetnički hermafrodit
8 Lavovi & Mungosi	40 BORIS MILIĆEVIĆ
Gej stejdž na Exit festivalu
10 Tema broja: Parada ponosa	42 MAŠA REBIĆ
(70) Days of Summer
11 BOBAN STOJANOVIĆ
Održavanje Parade ponosa je trenutno najvažnije	44 VLADA T
Mit o dobrom pederu
12 JOVANKA TODOROVIĆ
Vlast i opozicija da podrže Paradu ponosa	45 JELENA ZULEVIĆ
Suočavanje sa HIV-om
13 GORAN MILETIĆ
Ima većih problema, ali se oni ne rešavaju zabranom Parade	47 Izbor za najbolju queer fotografiju
16 MIRJANA BOGDANOVIĆ
Najbolje je da se političari uzdrže od negativnih izjava	50 DULE NEDELJKOVIĆ
Preporuke za čitanje
19 Staljin i položaj LGBT populacije u SSSR-u	52 MR. INCREDIBLE
Kapetan Amerika: Od šmokl-jana do super heroja
22 MARKO PAVLOVIĆ
Ispovest gej patriote	54 Biti meda u Srbiji
24 KRUNO PEKAS
Počeci gej turizma na Balkanu	56 MR. INCREDIBLE
Čekamo vas, u teretani!
26 Belin: Grad gde je dobro biti gej	58 URBANLOOK
Pet trendova za jesen
	61 Nekrštene reči
	62 PREDRAG AZDEJKOVIĆ
Žene u muškoj garderobi

Izdavač: Gej lezbejski info centar **Glavni i odgovorni urednik:** Predrag M. Azdejković **Grafička produkcija:** Rabbit and Rabbit design **Fotografija naslovne strane:** Universal Music Serbia **Saradnici:** Emilija Novaković, Marko Pavlović, Mr. Incredible, Marijan K, Vlada T, Jelena Zulević, Maša Rebić, Dule Nedeljković, Kruno Peksa, Alexander Lambros, Srđan Šveljo, Milan Prelić **Web:** www.gayecho.com/optimizam **E-mail:** gayecho@gmail.com **Štampa:** Standard 2

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

305

OPTIMIST : vodič kroz gej Srbiju / glavni i odgovorni urednik Predrag M. Azdejković. - God. 1, br. 1 (jun 2011). - [S. l.] : Regionalni info centar, 2011- (Beograd : Standard 2). - 21 cm

Dvomesечно. - Naslov 1. broja: Optimizam
ISSN 2217-6756 = Optimist
COBISS.SR-ID 186184972

REČ UREDNIKA

Drugi broj. To je uspeh. Posebno je uspeh što su celokupni troškovi magazina pokriveni reklamama. Na tu činjenicu smo jako ponosni jer je u pitanju gej magazin u doba ekonomske krize. Dejan Nebrigić je govorio da je biti gej u Srbiji kao biti prase u Teheranu, a ja bih dodao da je izdavati gej magazin u Srbiji kao baviti se svinjogojstvom u Teheranu.

Nama je bilo važno da se ovaj broj pojavi zbog predstojeće Parade ponosa i zato nismo želeli da čekamo na naše drage donatore i fondacije, već smo stvar uzeli u svoje ruke i uspeli.

Za 2. oktobar najavljena je Parada ponosa. Kao što je narodni običaj krenula je lavina komentara u javnosti. Svi imaju mišljenje o tome, svi imaju stav i potrebu da ga javno saopšte. Nažalost, LGBT populacija je u čitavoj priči najtiša. Političari su uspjeli da preuzmu čitavu priču Parade ponosa za svoje kratkoročne ciljeve. Oni koji žele da se profiliraju na političkoj sceni zaigrali su na kartu homofobije kako bi se dokopali kojeg glasa. Umesto da ponude politički program koji će poboljšati život ljudi, oni su ponudili mržnju prema LGBT populaciji i protivljenje Paradi ponosa, kao da je to gorući pro-

blem Srbije. Nažalost, mene su razočarali i oni koji se predstavljaju kao liberali i oni koji poštuju ljudska prava, koji imaju gej članove Glavnog odbora. Nadam se da LGBT zajednica neće da zaboravi do sledećih izbora ko je podržavao LGBT prava, a ko ne. Naša ideja kada smo stvarali ovaj broj bila je da otvorimo prostor za organizatore Parade ponosa da ohrabre i pozovu naše čitaoce da izađu 2. oktobra na ulice i budu na njihovoj strani. Koliko su u tome uspjeli, prosudite sami. Takođe, želeli smo da otvorimo prostor i za one koji ne učestvuju u organizaciji parade, ali je podržavaju. Možda je vama Parada ponosa jako važna, možda vas ne zanima, možda vam je nebitna, ali se ona održava i to je činjenica koja se ne može ignorisati. Takođe je činjenica da će na njoj biti ljudi koji se bore i za vaša ljudska prava i njima je potrebna vaša pomoć i podrška. Da li ćete im i na kojoj način pružiti pomoć i podršku je samo vaša odluka, ali se nadam da će je biti. Nama će biti potrebna pomoć i podrška kad je u pitanju treći broj magazina koji je posvećen queer filmovima i Merlinka festivalu, zato javite se.

PREDRAG AZDEJKOVIĆ, UREDNIK

U susret Paradi ponosa

Danas biti različit i imati pravo na slobodno iskazivanje različitosti, kao sastavnog dela prava na jednakost, civilizacijska je tekovina. Bez obzira na delom prisutne predrasude, pravo na iskazivanje različitosti, uključujući i različitost po osnovu seksualne orijentacije, deo je korpusa usvojenih univerzalnih prava i sloboda.

Grad Beograd je u okviru proklamovane i usvojene politike obratio posebnu pažnju na zaštitu prava manjinskih grupa, uključujući LGBT populaciju. Prošlogodišnja Parada ponosa održana je zahvaljujući i podršci grada Beograda. Tokom ove godine preduzete su brojne mere koje za cilj imaju sistemsku borbu protiv homofobije; grad je podržao projekte organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava, kulturom i javnim zagovaranjem u cilju smanjenja predrasuda prema LGBT zajednici. Trodnevni festival „Međunarodni dani borbe protiv homofobije“, predstavljanje godišnjeg izveštaja o stanju ljudskih prava LGBT osoba i brojni programi neformalnog obrazovanja za mlade o potrebi unapređenja zaštite manjinskih prava, samo su neke od aktivnosti koje je grad Beograd finansirao u 2011. godini.

Prilikom održavanja skupova u organizaciji manjinskih grupa određeni pojedinci imaju različite stavove i mišljenja o njihovom delovanju. Međutim, ukoliko se pri tom posegne za nasiljem, kao prilikom održavanja prošlogodišnje Parade ponosa, to već nije iskazivanje prava na slobodno mišljenje koje je nesporno, već postaje pojava koja ugrožava bezbednost ljudi i imovine u Beogradu, pojava koju su nadležni državni organi dužni da spreče i da sve odgovorne izvedu pred sud. Iza ovakvih, inače izuzetno organizovanih

grupa, prepoznatljivo je i prikriveno delovanje nekih političkih stranaka.

Kako bi se delovalo preventivno u cilju unapređenja sigurnosti Beograđana, obezbedilo efikasnije funkcionisanje gradskih službi i zaštitila imovina, grad Beograd je na inicijativu odborničke grupe Liberalno demokratske partije, formirao Radnu grupu za utvrđivanje prioriteta bezbednosti ljudi i imovine. U okviru svog delovanja ova radna grupa je ostvarila kontakte sa predstavnicima brojnih udruženja uključujući i ona koja se bave zaštitom prava LGBT populacije. Rezultat ove saradnje su konkretne mere za unapređenje bezbednosti koje je usvojila Skupština grada Beograda.

Svako iskazivanje netrpeljivosti prema bilo kojoj vrsti različitosti šalje lošu poruku svetu i krnji ugled grada Beograda i Srbije i to u trenutku kada sve više stranih turista i poslovnog sveta dolazi u ovu zemlju, a naš grad postaje prepoznatljiv kao istinska metropola jugoistočne Evrope i baš kao takav je i kandidat za Evropsku prestonicu kulture 2020. godine. Građani Beograda, ponosni na svoj grad, i u najtežim vremenima su znali da očuvaju dostojanstvo, a svedoci smo iskrenog iskazivanja zadovoljstva pojedinim dometima u izgradnji i razvoju grada. Na taj ambijent je svaki stanovnik Beograda ponosan i za verovati je da će tako i ostati, očuvano, i posle održavanja Parade ponosa 2. oktobra 2011. godine.

Danko Runić, direktor
Agencija za evropske integracije i saradnju sa
udruženjima
Grad Beograd

Alexandar Lambros

Nema druge strane

SIGURAN SAM DA U FRANCUSKOJ IMA HOMOFOBNIH BUDALA KAO I U SRBIJI, KAO I SVUDA U SVETU. ALI, NEMAJU PROSTORA. NE ZOVU IH DA GOSTUJU PO TV. NIJE IM DOZVOLJENO DA LEPE NACISTIČKE PLAKATE PO GRADU.

Čudo jedno kako je nadražaj za aktivizmom obrnuto proporcionalan dubini sranja u kome živiš. Jedva nešto više od mesec dana kako nisam u Srbiji, ili, da se izrazim afirmativnije, kako sam u Francuskoj, i moja potreba za raspravom, ubeđivanjem, borbom, svadom, pisanjem je skoro pa odumrla. Samo jedan članak, i to kratak, za nekoliko nedelja. A ne bi bilo ni njega da nisam čitao predsednikov epski *bullshiting* povodom izliva neke betonske ploče na mostu na Savi. Zaista je neophodno na FB pronaći opciju za hajdovanje vesti iz otadžbine. Kako je divno živeti život... Umesto da se za njega svaki jebeni dan uporno boriš, jer si okružen talibanima.

I kad sam zamoljen da napišem koju o „Pink Parade“ u Nici, sem što je to bila prva provera moje rešenosti da više nikad ne pišem za džabe, jer vala dosta je bila rasipanja talenta i vremena i živaca i aktivizma i bacanja bisera pred svinje, bila je to i prva prilika da porazmislim i sredim razne utiske iz nove sredine u kojoj živim. Pristao sam. U ime optimizma. U ime ohrabrenja. A onda danima, meni kome je iz tastature za manje od sat vremena izletelo čuveno „Otvoreno pismo Amfilohiju Radoviću“, napisano povodom prošlog BG prajda, a koje je bilo bestseler i po američkim a ne samo domaćim standardima, nisam bio u stanju da napišem ni jednu jedinu rečenicu.

Šta da napišem? Oni koji su čitali „Otvoreno pismo Amfilohiju“ znaju da je ono napisano sa stoičkim filozofskim strpljenjem i s argumentacijom pred kojom se biblija u deliću sekunde pretvara u prah. Nemam tih nerava više. Koliko vekova je potrebno trubiti jednu te istu priču? Pravo na ljubav, na šetnju, na život dostojan čoveka, razdvajati pedofiliju od homoseksualnosti, objašnjavati da „homoseksualizam“ nije zapadnjački

način za dokorusivanje srpstva (uzgred, ako će išta da ga dokosuri onda je to bez sumnje SPC), da niko nema pravo da te maltretira, bije i šikanira zbog toga šta si, koliko još emisija u kome će srčani i hrabri, a na radost kvazivoditeljki i polupismenog gledališta, da se bore sa tzv. autoritetima tipa Marić i ekipa, a sve u ime te super demokratije kakva, eto, jesmo, i davanja prostora obe strane... Nema druge strane, alo! Napravite emisiju o tome da li crnci treba da sede u autobusima pomešani sa belcima. I dovedite „obe strane“ da ih čujemo u raspravi. Ili, da li žene mogu da voze kola i koriste kontracepciju. Ajd da čujemo obe strane. Da li roditelji imaju pravo da ubiju svoje potomstvo? Da čujemo obe strane. Jer u bibliji piše da mogu.

Dakle, dosta sa sranjima više. Jesu li gejevi u svemu ravnopravni građani svoje zemlje ili nisu? Jesu. Ili bi trebalo da budu.

Kakva druga strana onda? Zaježite više. „Slobodu ne donosi puko iznošenje činjenica, već njihovo neprestano ponavljanje. Tolerancija nije posledica prosvetljenja, već dosade“, pisala je svojevremeno Bridžit Brofi. Mislim da je donekle u pravu. Ali, kad će Srbiji da dosadi? Još koliko deca-

nija ponavljanja? Sem toga „srpski sindrom“ – vero- vanje da nikom ne može tj. ne sme da bude dobro ako i tebi nije, a znamo da je malo kome dobro u Srbiji, užasno usporava promene. Meni je loše, e pa ima i tebi da bude loše i učiniću ono što je do mene da ti život učinim još gorim. Zaježite i to. Jer, kako drugačije da shvatiš činjenicu da je neko spreman da uloži toliko vremena i energije da osujeti nekog drugog u borbi za svoja prava i rešavanje svog problema? Neshvatljivo. Čisto ludilo potpomognuto „srpskim sindromom“. Zamislite osobe sa invaliditetom, primera radi, koji izađu na ulicu da protestuju zbog nečega a vi mislite da po- stoje i preči problemi, vaš recimo, i izadete da kontra

Da se razumemo. Siguran sam da u Francuskoj ima homofobnih budala kao i u Srbiji, kao i svuda u svetu. Ali, nemaju prostora. Makar ne javnog prostora. Ne zovu ih da gostuju po TV. Nije im dozvoljeno da lepe nacističke plakate po gradu. Kad su me prijatelji Francuzi pozvali da popodne provedemo zezajući se na ulicama Nice, u razigranoj i šarenoj koloni prajda (od kojih su neki *str8 as an arrow* ali se silno zabavljaju na gej žurkama) pravdajući se unapred „da nije baš kao u Parizu al' bude zabavno“, nisam baš bio preterano oduševljen idejom. Dosta mi je aktivizma. Mogu valjda i ja malo da odmorim. Očekivao sam časne sestre poredane duž rute pognute glave kako skrušeno vrte brojanice moleći Sve-

višnjeg da odustane od slanja sumporne kiše. Očekivao sam kolonu uplašenih sprovedenih pod jakim policijskim obezbeđenjem. Pogledajte slike. Nisam video ni jednog jedinog policajca sem na samom početku njih nekoliko u pratnji gradonačelnika Nice koji se pojavio da, u ime gradskih vlasti, pozdravi učesnike parade. Prilično sam siguran da intimno ne haje mnogo za gejeve i njihove probleme, ali da je kao gradonačelnik i političar savršeno svestan svoje obaveze da zastupa i brani sve svoje građane. Zamislite Dilasa ili Verka u istoj ulozi.

- „Zašto si me obrisao?“

- „Zato što si jebeni fašista a s fašistima se ne družim ni virtuelno“.

Nije teško. Zaista. I mnogo je, mnogo delotvornije nego kad se upustiš u beskonačnu i unapred na propast osuđenu argumentovanu raspravu. Jer ne žele da čuju.

A onda je povorka krenula. Na nekoliko pokretnih bina sa DJ-ejevima treštala je muzika, đuskali su veseli, razdragani i kostimirani ljudi, delili su se leci i kondomi, prskalo se iz vodenih pištolja, fotkalo i družilo, pro-

laznici su zastajali i smeškali se, ljudi mahali s balkona zgrada i hotela, iz restoranskih bašta ustajali i pridruživali se povorci. Mladi i stari, otmene gospode pored nafrakanih *drag* kraljica. Porodice s decom u kolicima. Ma jel moguće?

Čekaj... za šta se ovi ljudi zapravo bore? Oni misle da ima da se uradi još toliko toga dok ne ostvare punu društvenu ravnopravnost?! Jebote, iz kakvog Kabula ja to dolazim!!!

Imaju svoje istine i ubeđenja kojih se ne bi odrekli ni da im život od toga zavisi. Bolje je opaliti im šamar. Nabiti prst u oko.

Gle gde ja odoh.

Praid u Nici. Zaista mislim da u ovom slučaju slike govore više od reči. Mnogo više. Treba ih staviti uporedo sa fotografijama s prajda u BG. Pa da neupućeni pogađaju ko su promoteri kulture smrti a ko promoteri života.

Čekaj... za šta se ovi ljudi zapravo bore? Oni misle da ima da se uradi još toliko toga dok ne ostvare punu društvenu ravnopravnost?! Jebote, iz kakvog Kabula ja to dolazim!!!

Liberalno demokratska partija pruža punu podršku održavanju ovogodišnje Povorke ponosa, preneli su predstavnici LDP-a na sastanku koji je danas održan sa organizatorima ove manifestacije.

Poslanički klub LDP-a u Skupštini Srbije prvi je poslanički klub koji je prihvatio poziv organizatora Povorke ponosa za održavanje sastanka, tako da će narodni poslanici LDP-a naredne nedelje razgovarati sa organizatorima Povorke ponosa. Srbija je slobodna zemlja, u kojoj svi imaju pravo zagarantovano Ustavom da iskažu svoje mišljenje i niko nema pravo da im to uskrat. Obaveza države i njenih organa je da svakog zaštititi od bilo koje vrste diskriminacije, a ekstremne nasilnike i nasilničke politike ukloni iz naših života. Država nikome ne može da da ili da oduzme pravo na slobodu i jednakost, jer to pravo ljudi imaju nezavisno od njene volje.

LDP ne prihvata da se stavi znak jednakosti između onih koji se za svoja prava bore i onih koji nasiljem pokušavaju da spreče ostvarivanje nekog prava, jer u demokratskom društvu nasilje nije sredstvo kojim se može ostvariti bilo kakav cilj. Pozivamo sve državne organe da o tome ne čute i pruže svu nepohodnu podršku održavanju ovogodišnje Povorke.

Socijaldemokratska unija podržala održavanje Parade ponosa, jer predstavlja jednu od osnova borbe za građansko društvo.

U saopštenju se navodi da je na sastanku rukovodstva stranke sa organizatorima Parade ponosa navedeno da stranka od samog osnivanja podržava prava seksualnih manjina, kako u svom programu tako i u javnim nastupima. Ovakvo opredeljenje SDU u početku bilo usamljeno i zbog njega je stranka trpela velike napade, ali je istrajnost dovela da se u Srbiji polako usvajaju zakoni koji štite pravo na različitost.

"Neodgovorne izjave pojedinih političara deo su njihovih kampanje za predstojeće izbore i veoma loše utiču ne samo na ugled naše zemlje, već i predstavljaju ohrabrenje ekstremnim grupama koje prete i ugrožavaju građane koji se bore za osnovna ljudska i građanska prava", smatra SDU.

Liga socijaldemokrata Vojvodine podržava održavanje Parade ponosa u Beogradu, jer smatra da svako ima pravo na slobodno okupljanje i zbog toga ne može da bude šikani-

ran i maltretiran. LSV je uvek bila protiv bilo kog oblika diskriminacije bez obzira na nacionalnu, versku, rasnu i polnu pripadnost, seksualno opredeljenje, imovinsko stanje ili poreklo, navodi se u saopštenju te partije, izdatom posle sastanka sa predstavnicima Organizacionog odbora Parade ponosa Beograd 2011. LSV smatra da državni organi moraju da učine sve što je u njihovoj moći da ne dozvole okupljanje ekstremista u Beogradu, i novu erupciju nasilja, mržnje i rušenja i da zaštite učesnike Parade ponosa. Policija bi morala da spreči i dolazak nasilnika iz drugih gradova u Beograd, kao što je pre samo nekoliko meseci efikasno sprečila poljoprivrednike iz Vojvodine da dođu pred Vladu Srbije i zatraže svoja prava. S obzirom na prizore rušenja Beograda i na desetine povređenih na prošlogodišnjoj Paradi ponosa, niko ne sme da sumnja kakve su namere huligana. Oni žele samo da ruše, tuku i maltretiraju i u tome moraju da budu sprečeni.

Zaštitnik građana Saša Janković izjavio je da očekuje da neće

biti ekscesa kao na prošlogodišnjoj manifestaciji "Parade ponosa". Janković je rekao da se nada da će tolerancija i prihvatanje različitosti u društvu zaživeti u većoj meri tokom održavanja Parade. "Umesto da energiju i vreme potrebnu za rešavanje drugih otvorenih pitanja usmerimo na to, mi iznova diskutujemo o nečemu što nigde u svetu više nije sporno", kazao je Janković. On je dodao da pripadnici LGBT populacije imaju mogućnost da ostvaruju svoje pravo garantovano zakonom i Ustavom koriste, a da pri tom ne ugrožavaju tuđa prava, kao i da niko od njih ne može biti ograničavan u ostvarivanju prava. "Mi kao društvo dužni smo da im pomognemo da ta svoja prava ostvare. Nije uzrok problema onaj ko želi da ostvari svoje pravo, već oni koji nameravaju da ga liše životom nasiljem zato što postoji", kazao je ombudsman.

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

Nismo promenili stav, ali ja nisam za nasilje, neka budu mirne demonstracije, ali ne da se na ulici pokazuje nešto što je za mene bolest - homoseksualnost.

Moj lični stav i JS je da smo protiv svakog skupa gde homoseksualci demonstriraju, posebno ulicama Beograda,

jer žele da prikažu nešto što je bolest - da je normalno.

Doktor Palma, specijalista za homoseksualnost

Ovo je zemlja u kojoj treba da se borimo za nova radna mesta, za prava naše manjine na Kosovu koja su ugrožena, ovo je danas zemlja u kojoj su neki ljudi primorani da rade u stranim kompanijama za 17.000 dinara, a mi već danima slušamo priče hoće li Gej parada biti održana ili ne.

Pitanje je da li takva manifestacija može da se održi u Beogradu, a da nisu ugrožena materijalna dobra, pripadnici gej populacije, policajci i građani Beograda? Da li smo mi došli do toga da oni mogu slobodno da šetaju, da ne budu u nekom improvizovanom kavezu kao prošle godine, da ne bude ceo grad razoren.

Dragan Dilas, radnik domaće kompanije

Lično ne razumem njihovu potrebu da paradiraju, jer smatram da im prava nisu ugrožena. Ali ako oni smatraju da je to način da ispolje svoje opredeljenje nemam ništa protiv. Ima i drugih grupa koje se razlikuju, pa nemaju potrebu da paradiraju

Mladen Dinkić, borac protiv egzibicionizma

Ne znam čemu služi ova polemika koja bespotrebno podiže strasti i stavlja ovu temu u epicentar jer su političke stranke vladajuće koalicije još prošle godine iznele stav o Paradi ponosa. Dalja polemika i isterivanje ko je više a ko manje za, je bespotrebna i ne doprinosi atmosferi u kojoj bi ta parada mogla da bude održana a da ne izazove ponovo istu situaciju kao prošle godine. Ništa ne sme da se radi po svaku cenu a svakako ne po cenu života ljudi i imovine građana. Zato očekujem da će država izvršiti ozbiljne bezbednosne procene i organizacione pripreme tako da niko u Beogradu nikada više ne bude ugrožen. Inače, Parada koja bi ponovo izazvala nasilje na ulicama nije potrebna ni onima koji paradiju ni Beogradu, niti može pomoći borbi protiv diskriminacije.

Jelena Trivan, radnica Dilasove kompanije

Mi ćemo prihvatiti sve, ali bez konsenzusa o tome ne pada mi na pamet da šaljemo policajce da budu glineni golubovi.

Zar treba 5.000 policajaca da krvari na ulici, a drugi posle da daju izjave da nije trebalo organizovati Paradu ponosa. Pa, hoće li sad načelnik policijske uprave da odlučuje da li

to jeste ili nije ljudsko pravo. Ako smo se dogovorili tako, onda svi treba da stanemo jedni iza drugih.

Ivica Dačić, šef glinenog golubarnika

Beogradska Parada ponosa 2011. organizuje se tačno nakon deset godina od održavanja prve ovakve manifestacije u Srbiji. Slike Parade 2001. obišle su svet: grupa LGBT aktivista i aktivistkinja, pokušala je 30. juna 2001. da obeleži Dan ponosa LGBT osoba. Od nekoliko hiljada huligana štitila je ih mala i neorganizovana grupa policajaca. Devet godina kasnije, znak jednakosti stavljen je na postojanje nasilja. Šest hiljada huligana napalo je grupu od hiljadu učesnika Parade, ali je događaj štitilo pet hiljada policajaca. Neredi su trajali sati, naneta materijalna šteta je bila velika, a organizatori nasilja nisu adekvatno procesuirani pred nadležnim organima. Iako je Parada ponosa 2010. pokazala u kakvoj atmosferi žive LGBT osobe u Srbiji, odnos društva se nije značajno promenio. Tema LGBT prava je otvorena i o njoj se priča, ali postoje velike barijere u razumevanju političke elite, institucija, ali i šire javnosti u Srbiji, da se pitanje LGBT prava stavi na državnu agendu.

S obzirom na to da u Srbiji demokratija još uvek nije uspostavljena u meri u kojoj želimo, i da se svake godine održavanja Parade ponosa dovodi u pitanje, naši politički zahtevi se odnose na jasnu podršku državnih organa i gradskih vlasti da u okviru predstojećeg događaja, u skladu sa svojim ovlašćenjima, podrže napore LGBT zajednice u ostvarivanju osnovnih ljudskih prava. Institucije moraju da zaštite prava onih koji nemaju dovoljno moći da se samostalno štite svoje prava.

Zato, pozivamo vlasti da pokažu da demokratija i evropske integracije nisu samo izgovori koji se koriste u predizbornoj kampanji, već da svi građani i građanke Srbije zaista uživaju Ustavom zagarantovana prava.

Potreba LGBT populacije u Srbiji za podrškom je velika, i zato ove godine u fokus kampanje koja prati Paradu ponosa, stavljamo značaj i ulogu porodice kao osnovnog izvora podrške u društvu.

Porodica je prva jedinica društva koja treba da poštuje vrednosti tolerancije, fleksibilnosti, prihvatanja tuđe različitosti i potrebe da se lični identitet ispoljava u različitim oblicima. Ne podržavati LGBT prava je legitiman izbor, ali svaki potencijalni homofobični stav može direktno da utiče na život nekog od članova naše porodice. S obzirom na to da živimo u društvu sa visokim stepenom nasilja, neophodno je da u akcije afirmisanja LGBT prava, uključimo i značaj porodice i objasnimo da treba bez straha i stida da vole, razumeju i podrže svoje LGBT rođake.

Prajd.
NORMALNO.

Photo: Medija centar

Boban Stojanović (Queeria centar, Parada ponosa Beograd)

Održavanje Parade ponosa je trenutno najvažnije

O: Da li će i ovu paradu pratiti Pride week?

BS: Pride Week ili Nedelja ponosa je sastavni deo parade i počev od prošle godine, održavaće se svake godine, nedelju dana pre same ulične manifestacije. Za razliku od parade kao uličnog događaja, Nedelja ponosa uključuje i čini vidljivim i druge aspekte LGBT egzistencije, kao što su umetnost, kultura, edukacija. Prošle godine su nam se pridružili umetnici poput Mirka Ilića, Aleksandra Mačaševa, Jelene Jelače i Biljane Cincarević. Ove godine će takođe biti puno lepih događaja, neki će pratiti temu parade, neki će biti nezavisni od nje, ali svakako da će biti puno toga zanimljivog.

O: Da li očekuješ da će veći broj ljudi učestvovati na paradi?

BS: O tome ne razmišljam. Prošle godine sam pomislio da će Manjež biti potpuno prazan, da niko neće doći, da će sve propasti. Očekivanja od parade su različita, a situacija u kojoj se ona organizuje i dalje prilično haotična. Strah je i dalje dominantno osećanje kod mnogih,

pa zato svako ko dođe za mene znači više od jedne prisutne osobe. Voleo bih da mi ovo pitanje postavite tokom priprema pete parade, jer tek će tada stvari biti jasnije a očekivanja veća. Ovakvo, mogu da kažem da svake godine očekujem sve veće učešće same LGBT populacije i onih koji nas podržavaju.

O: Da li smatraš da postoji potreba za istom količinom obezbeđenja kao prošle godine ili se situacija promenila?

BS: Stepen obezbeđenja parade srazmeran je stepenu homofobije u društvu. Koliko će ih biti, pokazaće procene bezbedonosnih snaga, a to će pokazati i u kakvom strahu i osećanje nebezbednosti žive LGBT ljudi u Srbiji.

O: Da li za godinu dana, od prošle parade, možemo govoriti o nekom napretku i u čemu se on ogleda?

BS: Postoji. Sve što se tiče saradnje sa državnim institucijama ove godine je išlo lakše. Zbog aktuelnih dešavanja u državi, mnogo toga je išlo sporo ali lakše.

Beograd.
NORMALNO.

Postignut je javni konsenzus da parada mora da se desi. Ono što je važnije je veliki broj, pre svega, mladih koji su se osmelili da prihvate svoju seksualnost i podele je sa drugima. Parada je otvorila temu koja je do sada bila prilično zatvorena i pomalo elitna – o njoj se pričalo u sigurnim prostorima. Od 2009. ona je izneta na ulice i postala je javna.

O: Koji će biti politički zahtevi Parade ponosa? Šta će se zahtevati od države?

BS: Veoma je teško izneti konkretan zahtev u fazi u kojoj je samo tehničko održavanje Parade najvažnije. Deo zahteva je ispunjen samim njenim održavanjem, a to je da država štiti prava građana koja su im zagaranovana Ustavom i zakonima Srbije.

O: Koliko godina ćemo morati da čekamo da imamo "normalnu" Paradu ponosa?

BS: Zavisi od puno faktora, pre svega od velike količine razumevanja svih: od organizatora, preko državnih institucija, do same LGBT populacije. Ako se svi međusobno podržavamo i uvažavamo, onda će parada postati događaj kakav treba da bude – pravo slavlje na ulicama.

Jovanka Todorović (Labris, Parada ponosa Beograd)

Vlast i opozicija da podrže Paradu ponosa

O: Koliko se situacija promenila za godinu dana od prošle parade?

JT: Što se tiče samog organizovanja parade, stvari idu mnogo lakše i smatram da su tome doprineli kako Pride 2010. tako i Pride 2009. koji je otkazan 24 sata pre samog održavanja. Neki konzervativni političari i dalje doživljavaju ovu manifestaciju kao "nužno zlo" ali se sve više suzdržavaju od homofobnih izjava. Pročiće još mnogo godina dok javnost ne shvati na pravi način koncept ljudskih prava, to je činjenica. Ali ne možemo biti nepravedni i reći da se ništa nije promenilo. Od prošle godine imamo prvog deklarisanog gej političara, predstavnici vlasti pokazuju volju da se susreću sa LGBT aktivistima, direktor uprave za ljudska i manjinska prava gospodin Đurđević je sam inicirao sastanak sa

O: Koliko izjave političara protiv parade ohrabruju huligane da ponovo razbijaju grad?

BS: Mungos je nebitan, a ono što iritira je nejasna poruka većine političara. Oni treba da podrže paradu a ne da samo osude nasilje kao sveukupnu kategoriju. Samo se podržavanjem parade smanjuje tenzija i količina nasilja, jer dok se stvari ne postave jasno, nema jasnih rezultata. Nasilje nikada nije nekontrolisano, tako da poruke državnog vrha puno znače ako su jasne i konkretne. Nije pomoć kada nekog biju da dodem i kažem: Hej, ti, nasilniče, nasilje nije dozvoljeno!, već ako nešto konkretno preduzmemo.

O: Kako je organizovati Paradu ponosa u Srbiji? Šta to konkretno znači?

BS: Pre svega znači test volje da se neke stvari u koje verujemo kao aktivisti i aktivistkinje isteraju do kraja. Sa druge strane, kada sve to prođe, oseti se velika količina napetosti, straha, panike koja prati pripremu celog dešavanja. Ipak, to snažno osećanje da je nešto ipak pomerenom ka napred je neprocenjivo.

predstavnicima LGBT udruženja, predsednica Parlamenta, Slavica Đukić Dejanović je prihvatila LGBT delegaciju na Međunarodni dan borbe protiv homofobije, imamo prve presude zbog govora mržnje i pretnji, čak jednu koja je pokrenuta zbog homofobičnih online komentara u listu Press, tako da možemo reći da se stvari polako kreću na bolje.

O: Za godinu dana nijedna politička stranka nije podnela neki zakonski predlog koji bi poboljšao položaj LGBT osoba, kako to komentarišeš?

JT: Političke stranke i u svojim programima zaobilaze pitanje položaja LGBT populacije i to mora da se menja. Ovo svakako nije dobra vest ali treba pratiti šta će se desiti posle formiranja nove vlade. Sigurno će se naći neki zakoni koji će se ticati LGBT populacije.

2. oktobar 2011.
NORMALNO.

Photo: Medija centar

O: Šta Labris očekuje od vlasti kad je u pitanju Parada ponosa 2011. i položaj LGBT osoba u Srbiji?

JT: Ne samo od vlasti nego i od opozicije, da jasno i nedvosmisleno podrži održavanje parade kao legitimnog političkog skupa, ne da kalkuliše sa glasovima birača samo zato što smo u predizbornoj godini, već da razume koncept ljudskih prava na ispravan način.

O: Da li se saradnja među LGBT grupama poboljšala u proteklih godinu dana?

JT: Saradnja je sve bolja i bolja, partneri smo na brojnim

projektima, gleda se učinkovitost a ne prosta trka za donatorima, postoji konsenzus oko brojnih pitanja.

O: Da li očekuješ reprizu od prošle godine kad je u pitanju nasilje na ulicama Beograda?

JT: Iz prošlogodišnjeg iskustva svi smo ponešto naučili. Najvažnije je da je naša policija dorasla zadatku što je pokazala prošle godine i zbog toga ne vidim razlog za brigu. Verujem da će ove godine situacija biti malo bolja, jer smo od prošle godine imali suđenja huliganima, pa su se možda malo opametili.

Goran Miletić (Civil Rights Defenders, Parada ponosa Beograd)

Ima većih problema, ali se oni ne rešavaju zabranom Parade

O: Ove godine Paradu ponosa organizuje nova organizacija koja se bavi samo Parodom ponosa. Ko čini novu organizaciju?

GM: Organizaciju čine različiti aktivisti koji su na ovaj ili onaj način bili uključeni u pripreme Parada ponosa prethodnih godina. Poenta je da se stvori šira platforma, a da svake godine na organizaciji samog skupa rade drugi aktivisti i ljudi koji su spremni za to.

O: Zašto je odlučeno da se osnuje nova organizacija?

GM: To je praksa u svim zemljama Evrope. Ovaj model dopušta da druge LGBT organizacije regularno rade monitoring, zastupanje, lobiranje dok se ovakva organizacija svuda bavi samo parodom i događajima koji su za nju vezani.

O: U javnosti se pojavila informacija da policija određuje datum Parade ponosa. Kako komentarišete tu informaciju?

GM: To je bio samo jedan netačan naslov, jer u tekstu jasno piše da se organizacioni odbor konsultuje sa policijom i da se vrše procene. Policija ni na koji način ne može odrediti kada će se skup održati, ali nam može (i hoće) pomoći u proceni bezbednosti.

O: Koliko se situacija promenila od prošle parade kad su u pitanju LGBT prava?

GM: Čini mi se da se malo promenila u odnosu na organizovanje parade, ali se stvari polako menjaju jer je LGBT populacija vidljivija i predstavnici vlasti čine prve korake u saradnji. Prve presude zbog govora mrž-

nje i pretnji su takode tu, ali sve mora biti mnogo brže.
O: Da li ove godine postoji veća politička podrška za Paradu ponosa?

GM: Sudeći po izjavama političara, sve partije u Srbiji imaju isti ili sličan stav o Paradi ponosa. Mislim da tu nije došlo do nekih velikih promena, a čak su i izjave jezički veoma slične.

O: Kako komentarišete izjave Dragana Dilasa o Paradi ponosa?

GM: Imajući u vidu da se Organizaicioni odbor bavi pripremom događaja, gde je saradnja Grada Beograda veoma važna, odlučili smo da ne komentarišemo izjave zvaničnika. Međutim, ono što bi smo voleli je da imamo sastanak sa gradonačelnikom i da razgovaramo o svim detaljima. Nažalost, zahtev za sastanak je poslat 7. avgusta i do danas je bez odgovora. Slažem se sa delovima izjava da Beograd ima većih problema, ali nijedan od tih problema neće nestati ukoliko LGBT populaciji zaigramo Paradu ponosa.

O: Koliko ste zadovoljni radom pravosudnih organa kad su u pitanju suđenja huliganima koji su prošle godine razbijali grad?

GM: Mislim da su svi građani prilično nezadovoljni činjenicom da je od nekoliko hiljada huligana samo 249 uhapšeno, a samo oko 80 osuđeno, dok je onaj koji je označen kao organizator na slobodi i ponovo pretpostavljanjem krivičnog dela, bez ikakve reakcije Tužilaštva. Mislim da ovo zabrinjava sve građane, a ne samo LGBT populaciju.

O: Da li smatrate da su mnogi izvukli sudskog gonjenja?

GM: Naravno i to je veoma štetno za Srbiju. Pogledajte kako je efikasna reakcija države u Velikoj Britaniji, jednom kada se ceo sistem pokrenuo. Tako mora biti i u Srbiji, naročito kada govorimo o pravosuđu.

O: Da li ove godine očekujete reprizu prošlogodišnjeg razbijanja grada?

GM: Naravno da je nezahvalno govoriti o ovome, ali se nadam da će sve proći mnogo bolje jer svi imamo dosta iskustva. Do tog cilja se može doći samo ako svi urade svoj deo posla. Onolika količina nasilja se ne dešava tek tako i potpuno je neverovatno da je prilikom protesta kada je Mladić uhapšen bilo par stotina huligana, a tokom Parade nekoliko hiljada.

O: Dveri su najavile kontramiting istog dana. Šta očekujete da država uradi po tom pitanju?

GM: Mislim da je najava kontramitinga istog dana u suptinosti sa načelima koje promovišu Dveri i predstavlja paravan za nasilje koje bi navodno započele "nekontrolisane grupe". Nadam se da država neće dozvoliti održavanje ovog skupa.

O: Koji su politički zahtevi Parade ponosa?

GM: Prvenstveno borba protiv nasilja i diskriminacije LGBT osoba, dok je lajtmotiv parade podrška okruženje, a prvenstveno porodice koja je LGBT osobama veoma važna.

O: Za godinu dana nijedna politička stranka nije podnela nijedan zakonski predlog kojim bi se popravio položaj LGBT osoba u Srbiji. Da li smatrate da je to poražavajuće?

GM: Mislim da nije toliko ključno što je to cela godina, već šta će se desiti posle formiranja nove vlade. Verovatno će tada biti predloženi neki zakoni koji će se ticati LGBT zajednice i važno je pratiti da li će se i nova vlada postaviti kao ova kada je branila Zakon protiv diskriminacije.

O: Kako motivisati da veći broj LGBT osoba dođe na Paradu ponosa?

GM: Postoji mnogo načina za motivaciju, a magazin "Optimist" je svakako jedan od njih.

Photo: Medi4a centar

YUCOM

Komiteet pravnikā
za ljudska prava

CALL CENTAR ZA PRUŽANJE PRAVNE POMOĆI

U SLUČAJEVIMA POVREDE LJUDSKIH PRAVA

0700 400 700

radnim danima od 10 do 16h

CIVIL
RIGHTS
DEFENDERS

Realizovano uz podršku i saradnju nevladine organizacije Civil Rights Defenders u okviru projekta "Pravna pomoć u slučajevima povrede ljudskih prava, diskriminacije i zaštite branitelja ljudskih prava"

Mirjana Bogdanović (Izvršna direktorka i osnivačica GSA)

Najbolje je da se političari uzdrže od negativnih izjava

GEJ STREJT ALIJANSA NE UČESTVUJE U ORGANIZACIJI PARADE PONOSA. MEĐUTIM, DA NE BI IPAK DOŠLO DO NEKIH POGREŠNIH TUMAČENJA MISLIM DA JE VAŽNO REĆI DA SE TU ZAPRAVO RADI O REALNOJ POTREBI DA POSTOJI POSEBNA ORGANIZACIJA KOJA ĆE SE BAVITI ISKLJUČIVO ORGANIZOVANJEM PARADE, KAO I STRATEŠKOJ ODLUCI GSA DA NE BUDE TZV. PRIDE ORGANIZACIJA.

O: Ovogodišnja organizacija Parade ponosa počela je tako što je Gej strejt alijansa marginalizovana. Kako to komentarišeš?

MB: Ne mogu da se složim sa tom tvrdnjom jer da bi neko bio „marginalizovan“ u organizovanju parade, ili u bilo čemu drugom, on najpre mora da učestvuje u tom procesu što ovde nije slučaj. Organizovanjem parade se bavi organizacija „Parada ponosa – Beograd“ formirana u oktobru 2010, a stav GSA je da je jako dobro da ovakva organizacija postoji jer je to praksa i svuda u svetu gde se održavaju parade. Takođe, radi se o potpuno novoj organizaciji koja samostalno deluje a ne po predstavničkom principu i koja je struktuisana tako da njene organe i tela čine pojedinci i pojedinke koji tu nisu u funkciji predstavnika postojećih LGBT i drugih organizacija, već u svoje lično ime. Iako Gej strejt alijansa ne učestvuje u organizovanju parade ona je naravno podržava. Lično, ne mogu da zamislim situaciju u kojoj GSA ne podržava održavanje parade a bila je organizator prošlogodišnje, jer bi to u najmanju ruku bilo veoma neprincipijelno.

O: Da li će aktivisti GSA učestvovati u organizovanju parade?

MB: GSA, kao što sam već prethodno objasnila, ne učestvuje u organizaciji parade. Međutim, da ne bi ipak došlo do nekih pogrešnih tumačenja mislim da je važno reći da se tu zapravo radi o realnoj potrebi da postoji posebna organizacija koja će se baviti isključivo organizovanjem parade, kao i strateškoj odluci GSA da ne bude tzv. Pride organizacija. O svemu tome se i u okviru GSA i sa drugim LGBT organizacijama otvoreno razgovaralo još u toku priprema za Pride 2010. i upravo je GSA, odmah nakon njenog održavanja, predložila osnivanje nove organizacije kako bi se na vreme otpočelo sa pripremama za sledeću paradu. Istina, za GSA i njene članove i članice nikako nije mogla biti prijatna činjenica da je nova organizacija u tom trenutku već bila registrovana o čemu ni GSA ni

većina drugih LGBT organizacija nisu ništa znale. To i dalje vidimo kao nefer ali i kao potpuno bespotreban potez, međutim on nije uticao na stav GSA da podrži održavanje Parade ponosa i ove i svake naredne godine. Kontinuitet parade je veoma važan i to je nešto oko čega se svi u LGBT pokretu možemo složiti. GSA se o podršci paradi nedvosmisleno i javno izjasnila još u martu, a i sa predstavnicima organizacije „Parada ponosa – Beograd“ smo još tada imali više sastanaka na kojima smo predstavili neke naše analize i iskustva za koje smo smatrali da mogu biti od koristi u toku procesa organizacija ovogodišnje parade. Aktivisti i aktivistkinje GSA će svakako doći na paradu i podržati je i na taj način.

O: Koji su načini da se prevaziđu sukobi na LGBT aktivističkoj sceni?

MB: Imam utisak da je tačka usijanja svih dotadašnjih sukoba bio upravo raskol u organizacionom odboru Parade ponosa 2009. koji je tada obilno iskorišćen, kako od strane države tako i od strane dela međunarodne i domaće javnosti, kao izgovor da se parada ne podrži. Na žalost, od tada se to tzv. nejedinstvo pokreta i dalje od strane mnogih koristi u najrazličitije svrhe iako mi u LGBT pokretu već duže vreme komuniciramo oko važnih tema i sarađujemo u određenim aktivnostima.

Međutim, mislim da je sa otvaranjem tema o LGBT pravima u javnom prostoru i postizanjem određenih promena u odnosu prema ovom pitanju i sam pokret počeo da se menja i postaje kompleksniji. Sada već postoje sve vidljivije razlike među organizacijama koje nisu tzv. personalne već naprosto konceptijske. Imajući ovo u vidu za mene je pravo pitanje o čemu zapravo pričamo kada u ovom trenutku govorimo o „sukobima“ u LGBT pokretu?

Smatram da su postojeće razlike u pristupima, kao i u fokusima na određene teme, potpuno legitimne i nikako ne moraju da budu nešto loše, naprotiv. Prosto,

Photo: Medija centar

ako zagovaramo pluralizam u državi i društvu, a zagovaramo, onda moramo dopustiti i pluralizam i u LGBT i u bilo kom drugom pokretu. Nisam pobornica isključivosti i tog "ko nije sa nama – taj je protiv nas" koncepta u bilo čemu, u politici, društvu, ili u NVO sektoru.

Zato mislim da je od insistiranja na mitu o ultimativnom jedinstvu, koje ne postoji ni drugde u svetu, mnogo važnije da jačamo kulturu dijaloga, artikulišemo međusobne razlike i izgradimo ozbiljne i racionalne argumente kojima branimo naše stavove ili osporavamo tuđe.

A najvažnije je da u svakom trenutku imamo punu svest o tome da se sve što uradimo odražava na položaj LGBT populacije.

O: Koliko se situacija promenila za godinu dana? Odnos političara prema LGBT pravima, građana, institucija? Da li vidiš napredak?

MB: Ako poredimo sa prethodnim periodima, u poslednjih godinu – dve jeste došlo do određenih pozitivnih pomaka u odnosu političara i institucija prema LGBT pravima o čemu smo govorili i na prezentaciji našeg godišnjeg izveštaja. Iako su ovi pomaci veoma važni, oni još uvek nisu sami po sebi dovoljni da bi se

vidljivije unapredio kvalitet života LGBT osoba a pre svega poboljšala njihova sigurnost i smanjila diskriminacija koja ih svuda prati. Imam utisak da situacija trenutno stagnira, a razloge za to možda možemo tražiti u činjenici da se nalazimo u "prelomnom trenutku", kada je potrebno da se izađe iz kruga retoričke podrške i pređe na posao, tj. sa konstatovanja problema na njihovo rešavanje. Tih problema istina nema malo i to će biti proces u kome nas verovatno očekuje još i uspona i padova. Ali, čvrsto verujem da se i stavovi političara i odnos građana mogu menjati ma koliko to izgledalo teško ili nemoguće u pojedinim trenucima.

O: Prošle godine su u centru pažnje bili huligani i neredi tako da se o političkim zahtevima parade skoro ništa nije čulo. Koji su bili zahtevi parade i da li je išta ostvareno?

MB: Osnovni zahtev prošlogodišnje parade, iz koga su proizašli svi ostali, jeste sistemski i strateški pristup LGBT pitanju od strane države i njenih institucija tj. izrada i primena programa za borbu protiv homofobije, nasilja i diskriminacije nad LGBT osobama. To se još uvek nije desilo a posledice ignorisanja tog zahteva su vidljive i u ovom periodu oko parade kada se

opet svi pitamo ko je jači, država ili huligani. S druge strane, svi moramo napokon shvatiti da su LGBT osobe izložene nasilju i homofobiji ne samo u periodu pred paradu već tokom cele godine, što takođe znači da država sve vreme, svih 365 dana u godini, mora da se bavi ovim problemom i da preduzima jasne mere. Za GSA je smanjenje nasilja i diskriminacije apsolutni prioritet i neće odustati od ovog zahteva.

O: Dragan Đilas je učestvovao na GSA konferenciji, a danas je opet protiv održavanja Parade ponosa. Kako to objašnjavaš?

MB: Te dve stvari treba najpre razdvojiti. Gradonačelnik Beograda je govorio na prezentaciji godišnjeg izveštaja GSA i mišljenja sam da je to dobro jer je potrebno otvarati prostor za razgovor o temama vezanim za položaj LGBT osoba i mogućnostima Grada i uopšte lokalnih samouprava u Srbiji da sa svoje strane urade neke konkretne stvari koje se tiču pomoći LGBT populaciji tj. njenim najugroženijim pripadnicima. Što se održavanja parade tiče, gradonačelnik je očigledno zadržao svoj stav od ranije i nisam sigurna koliko bilo ko u ovom trenutku može da utiče da se taj stav pro-

meni. Takav stav naravno ne može da bude prihvatljiv za LGBT pokret, ali je u ovom periodu pred paradu važnije da se on ne odrazi na rad gradskih službi koje su dosta značajne u organizovanju ovog događaja.

O: Da li političari svojim izjavama protiv parade ugrožavaju bezbednost učesnika parade?

MB: Svakako ne doprinose njihovoj bezbednosti, a neke od njih i direktno ohrabruju nasilnike. Ovih dana smo stvarno mogli svašta da čujemo od pojedinih političara, a mnoge od tih izjava su bile daleko i od istine i od zakona. S obzirom da je lobing nešto čime se u GSA i najviše bavim, vrlo pomno pratim sve što se dešava oko Parade ponosa a tiče se stavova političara ili političkih partija. Međutim, tu postoje i određene razlike u izjavama, od onih koje predstavljaju direktno vredanje LGBT osoba i raspirivanje mržnje, do onih koje pokušavaju da negiraju paradu kao način borbe za LGBT prava. Dok su ove prve nesumnjivo za svaku osudu i/ili tužbu, ove druge su nešto složenije i čini mi se da će i u budućnosti predstavljati izazov za ceo LGBT pokret u smislu da je potrebno više raditi na objašnjavanju i političarima, ali pre svega građanima, da parada upravo jeste i adekvatno i legitimno sredstvo u borbi za prava LGBT osoba.

Ali u ovom osetljivom periodu pred Paradu ponosa, najbolje bi bilo da se političari uzdrže od negativnih izjava u bilo kojoj formi jer se to uvek može shvatiti kao signal protivnicima parade.

O: Po tvom mišljenju, koji bi zahtevi ovogodišnje parade trebali da budu?

MB: To bih prepustila organizatorima jer eventualni zahtevi pre svega zavise od njihove strategije i vizije i ovogodišnje parade, ali i onih u narednim godinama.

O: Da li očekuješ da će veći broj LGBT osoba učestvovati na paradi i kako ih motivisati?

MB: Moram priznati da smo prošle godine i mi bili pozitivno iznenađeni brojem LGBT osoba koje su došle na paradu. Takođe, prema informacijama koje imamo od našeg članstva i kontakata sa LGBT zajednicom, mnoge LGBT osobe su se u periodu nakon parade autovale svojoj najbližoj okolini, prijateljima i roditeljima. Za njih je taj trenutak u životu bio izuzetno važan i on to realno i jeste. Zato je tema ovogodišnje parade koja se odnosi na podršku porodice vrlo značajna i nadam se da će najavljena kampanja motivisati i LGBT osobe ali i njihove roditelje, rođake i prijatelje da na njoj učestvuju.

U ovom trenutku mislim da je nezahvalno praviti procene o broju učesnika predstojeće parade jer to ne zavisi samo od organizatora i kampanje, već i od drugih okolnosti.

Staljin i položaj LGBT populacije u SSSR-u

KRAJEM LETA 1933. GODINE U MOSKVI I LENJINGRADU UHAPŠENO JE 130 LICA OPTUŽENIH ZA „PEDERASTIJU“. OVAJ DOGAĐAJ OZNAČIO JE STVARNI POČETAK PROGONA HOMOSEKSUALACA U SSSR-U.

Bez holističkog pristupa događajima i pojavama u SSSR-u lako se može upasti u zamku da se istorija prve zemlje socijalizma predstavi u idealizovanom ili krajnje demonizovanom svetlu, naravno istina je uvek negde na sredini.

Prostranu rusku imperiju u novembru 1917. potresla je revolucija u kojoj su vlast preuzeli boljševici na čelu sa Vladimirom Iličem Lenjinom. Posle godina rata, gladi, bede i nacionalnog ugnjetavanja Oktobarska revolucija je donela novu nadu u sasvim drugi i nadasve bolji svet.

Oktobarska socijalistička revolucija u Rusiji 1917. godine nije se zadržala samo na političkim i ekonomskim promenama, već je unela i novine na polju liberalizacije na polju seksualnosti, uključujući izvesnu liberalizaciju prema LGBT populaciji. Ukinuti su anti-

LGBT zakoni carske Rusije, a sovjetska Rusija postala je jedan od aktivnih učesnika Svetske lige za seksualnu reformu koja se bavila između ostalog i pitanjima prava homoseksualaca, kao i pitanjima kontracepcije i abortusa. U to vreme mnoge zemlje su tradicionalno zastupale stav o zabrani kontracepcije i abortusa, ovakav stav bio je vladajuća dogma i u Ruskom carstvu gde je Pravoslavna crkva bila jedan od važnih stubova vlasti. Sovjetski savez je na konferenciji Svetske lige za seksualnu reformu podržao predlog da se izvrši dekriminalizacija homoseksualnosti.

Bio je to trenutak kada je kao po-

sledica političke revolucije u SSSR na scenu stupala seksualna revolucija. Velika zasluga tome pripada Aleksandri Kolontaj jednoj od najznačajnijih predstavnica tzv. marksističkog feminizma. Tridesete godine donose nagli zaokret u sovjetskoj politici prema LGBT populaciji, ono što bi sam Lenjin nazvao „dva koraka nazad“. Preko noći se homoseksualnost kriminalizuje. Ranijim zakonskim rešenjima u SSSR-u homoseksualnost nije razmatrana kao kriminalni čin, smatralo je da je nauka ta koja treba da da odgovor o poreklu i prirodi homoseksualnosti. Ipak u nekim delovima SSSR-a poput Azerbejdžana 1923, Uzbekistana 1926. i Turkmenistana u 1927. godine usvojeni su zakoni koji su „zabranjivali seks sa maloletnim dečacima odevenim u žene“. Preobražajski je 1930. godine pišući za Veliku sovjetsku enciklopediju sa dosta šoviniističkih primesa navodio da je kod pojedinih naroda SSSR-a na dalekom severu i u pojedinim azijskim republikama „homoseksualnost posledica socijalnih“ a ne bioloških uzroka i kao takva posledica „retrogradnih, nazadnih tradicija“.

Krajem 20-ih vođene su oštre debate među sovjetskim naučnicima. Godine 1929. održana je konferencija medicinskih radnika posvećena pitanju homoseksualnosti na kojoj su se izdvojila dva suprotstavljena mišljenja koja će odrediti zvanični stav sovjetskih vlasti prema LGBT populaciji. S jedne strane naučnici su iznosili stav da je homoseksualnost posledica bioloških uzroka, dok su sa druge strane nalazila grupa naučnika koja je tvrdila suprotno - da je homoseksualnost posledica socijalnih faktora. Imajući u vidu da je marksizam insi-

Josif Staljin i Maksim Gorki (1931. godina)

rao da je društvena svest određena spoljnim faktorima prevagnula je struja koja je tvrdila da je homoseksualnost društvena, a ne biološka pojava. Tako je pitanje homoseksualnosti postalo preko noći političko, a ne naučno pitanje.

Godine 1930. Velika sovjetska enciklopedija naglašavala je: „Sovjetsko zakonodavstvo ne poznaje tzv. zločine protiv morala. Naši zakoni polaze od načela zaštite društva i stoga kažnjavaju lica samo u onim slučajevima kada su maloletnici predmet homoseksualnih interesa.“ U prvoj polovini tridesetih godina u Sovjetskom savezu došlo je do gladi usled nestašice hrane kao posledica prisilne kolektivizacije proizvodnje hrane i nepovoljnih vremenskih prilika, što se neminovno odrazilo i na značajan pad nataliteta. S druge strane stvarao se novi „sovjetski čovek“ - snažan i muževan koji je nosilac industrijalizacije SSSR-a i stvaranja snažne Crvene armije, za šta je bio potreban i porast nataliteta. Država je tražila rešenje za oba problema i neočekivano ga je „pronašla“ - kriminalizovati homoseksualnost i zabraniti abortus.

Krajem leta 1933. godine u Moskvi i Lenjingradu uhapšeno je 130 lica optuženih za „pederastiju“ - istopolni seks sa maloletnim licima. Ovaj događaj označio je stvarni početak progona homoseksualaca u SSSR-u. Ovakvim potezima koji su označili radikalni raskid sa praksom SSSR-a u prvoj deceniji postojanja po pitanju seksualnih sloboda prethodile su i promene na međunarodnoj političkoj sceni. Tokom 1931-32. godine sovjetska vlast primila je izveštaje o ulozi homoseksualaca u nacističkoj stranci. Uspom nacističke stranke bio je u početku vezan za homoseksulce, najpoznatiji među

njima svakako je Ernest Rem, vođa nacističkih jurišnih odreda, poznatih po brutalnosti, koji su Adolfa Hitlera doveli na vlast. Takođe ne sme se zanemariti činjenica ni da je sam Staljin vaspitavan i školovan na bogosloviji što mnogi smatraju glavnim činiocem u formiranju njegove ličnosti i karaktera.

Posle prekida sovjetsko-nemačkih diplomatskih odnosa 15. septembra 1933. godine zamenik šefa policije Henrich Jagoda predložio je radikalniji nastup države protiv homoseksualaca. On je u izveštaju Staljinu izrazio zabrinutost zbog „stvaranja mreže organizacija koje su stvorili homoseksualci - saloni, plesne grupe, saune, koje mogu prerasti u kontrarevolucionarne organizacije i ugroziti moral vojske i mornarice.“ Staljin je navodno izveštaj predao Politbiroju SKP - Kaganoviču, uz opasku da „ovi prestupnici moraju primerno da se kazne, a odgovarajući zakon o tome mora da se unese u naše zakonodavstvo“.

Interesantno je da se u početku lezbejke ni jednog trenutka nisu razmatrale kao anti-sovjetski elementi. Smatralo se da su one „jaki i lojani elementi“ nasuprot muškim homoseksualcima koji su smatrani „slabima i nepouzdanima“.

Ukrajina, druga po veličini sovjetska republika, prva je unela izmene u krivični zakon kojim je kriminalizovala homoseksualnost 11. januara 1934. godine.

Do sredine 1930-ih, Staljin je pokrenuo punu ofanzivu protiv homoseksualaca i lezbejki. Tokom 1933. i 1934. godine homoseksualnost je kriminalizovana na celoj teritoriji SSSR-a. Decembra 1936. godine usvojen je novi ustav SSSR-a, zakonodavstvo proizašlo iz njega predviđalo je da „lice uhvaćeno da je počinio homoseksualni

Vojnici Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika

čin bude osuđeno na osam godina teškog rada”.

Član Komunističke partije Velike Britanije i dopisnik Moskovskih novina Hari Vajt oštro je reagovao. On je Staljinu uputio pismo u kome je oštro reagovao protiv progona homoseksualaca, upoređujući njihovu diskriminaciju sa nacionalnom i rasnom diskriminacijom protiv koje je SSSR jasno istupao. Staljin je pismo ignorisao, ali se ubrzo oglasio sovjetski književnik Maksim Gorki koji je u tekstu koji je objavljen u sovjetskim listovima „Pravda“ i „Izvestija“ 23. maja 1934. godine pod naslovom „Proleterski humanizam“ napao homoseksualce. Tekst Gorokog je prožet antifašizmom kao odgovor na uspon nacizma koji u to vreme doživljava svoj vrhoglavi uspon i upozorenjima na novi svetski rat. Gorki je kao i drugi sovjetski zvaničnici homoseksualnost povezao sa usponom nacizma - „uništimo homoseksualce - fašizam će nestati“.

Danas u Rusiji kruži legenda da je Maksim Gorki najodgovorniji za progon homoseksualaca, da je njegovo mišljenje bilo odlučujuće i da je uticalo da Staljin pokrene anti LGBT „ofanzivu“. Kao glavni razlog nastupa Maksima Gorkog navodi se da je njegov sin bio “zaveden na pogrešan put” od strane homoseksualaca. Teško je reći koliko u ovom mitu ima istine, ali progon homoseksualaca koji je iz svega toga proistekao je neosporan.

Iako je u početku progon homoseksualaca pravdan akcijom protiv fašizma on nije prestao ni kada su homoseksualci postali žrtve nacističkog režima. Sovjetska vlast na sve načine osuđivala je pojavu homoseksualaca kao dekadenciju koja narušava sliku snažnog i mužev-

nog sovjetskog „novog čoveka“.

Godine 1952, na stranicama Velike sovjetske enciklopedije našao se i članak pod naslovom „Homoseksualnost“. Poreklo homoseksualnosti je povezano sa svakodnevnim društvenim uslovima, kod velike većine ljudi homoseksualno uživanje, te perversije prestaju čim se ta osoba nađe u društveno povoljnom okruženju. U sovjetskom društvu, sa svojim zdravim običajima, homoseksualnost se kao blud smatra sramotnim i kriminalnim delom sovjetskog kaznenog zakonodavstva i kao takvo je kažnjivo, s izuzetkom onih slučajeva gde je homoseksualnost manifestacija psihičkog poremećaja.

U decenijama posle smrti J. V. Staljina u SSSR nikada nije promenjen stav o LGBT populaciji uprkos promenama u društvu i sovjetskom zakonodavstvu. Homoseksualnost je ostala tabu tema do kraja postojanja SSSR-a.

Koliko je ovakav pristup prema LGBT populaciji u SSSR ostavio dubokog traga govori i podatak da partije proistekle iz Komunističke partije Sovjetskog Saveza koje egzistiraju kao parlamentarne frakcije poput KP Ruske federacije (čiji su se simpatizeri ove godine sukobili sa LGBT aktivistima u Moskvi) ili KP Ukrajine (čiji je poslanik jedan od autora zloglasnog predloga zakona o kriminalizaciji homoseksualnosti) i dalje oficijelno zastupaju izrazito anti-LGBT stavove što samo još više doprinosi diskriminaciji LGBT populacije u ovim zemljama.

K.M.

Marko Pavlović

markopavlovic1982@gmail.com

Ispovest gej patriote

SRBIJA NIJE SAMO POJAM NA GEOGRAFSKOJ KARTI; SRBIJA JE PROJEKAT U IZRADI. SRBIJA JE VIZIJA NAPREDNE I USPEŠNE ZAJEDNICE KOJU GRADIMO SVI MI. KO GOD JE SRBIJU TERA O NAPRED MORAO JE DA TRPI BIČEVE POLUPISMENE MASE KOJU JE VUKAO ZA ROGOVE: KNEZ MILOŠ, I DOSITEJ OBRADOVIĆ, I ZORAN ĐINĐIĆ, I BILJANA SRBLJANOVIĆ.

Ne tako davno, u jednom hotelu u zapadnoj Evropi, Patrik Pavlović, moj istopolni supružnik, je popunio registracioni formular. Čitajući prezimena, radnik hotela ga je upitao:

“Da li ste vi braća? Odkakle ste?”

“Ne, ne”, Patrik odgovora, “ovo je moj muž. Mi smo Srbi.”

Odluka mog muža, inače rođenog Britanca bez kapi slovenske krvi, da se deklarise kao Srbin me je naterala da razmislim o tome kako gej i nacionalni identiteti ne treba da budu u konfliktu, i zbog čega sam ja ponosni državljanin zemlje u kojoj tri četvrtine ljudi misli da je “homoseksualizam” bolest. Ovo je priča o identitetu nepotrebno odbačenom i mukotrpno povraćenom.

INTELEKTUALNI AZIL U GEJ INTERNACIONALI

Tokom buđenja srpske nacionalne svesti iz jugoslovensko-socijalističke kome, još kao tinejdžer sam primetio u sebi karakteristike umerenog srpskog nacionaliste i monarhiste demohrišćanskog tipa. Ali, slušajući tobože srodne političare, shvatio sam da je u Srba tada postojao samo jedan oblik patriotizma – obavezno paleo-pravoslavni, podrazumeva se homofobični, i skoro uvek na štetu drugih naroda po ključu “nož, žica...”.

Meni su ti ogadili patriotizam. Za vreme mog političkog sazrevanja, a tokom srpskog orgijanja oko Karlovca, Karlobaga i Virovitice, “suspendovao” sam svoje članstvo u redovima srpskih patriota. Prvo sam generalizovao da su sve srpske patriote obavezno po kalupu Šešelja i Mladića. A onda sam i naivno rezonovao da, ako oni neće mene “pedera”, neću ni ja njih, čak ni one umerene koji nisu žedni krvi. Redovno putovanje po svetu i školovanje u liberalnim društvima je od mene napravilo svetskog čoveka, i mislio sam da je mesto rođenja samo nebitan rezultat životne lutrije. Grešio sam.

NEMINOVNI POVRATAK OGNJIŠTU

Pre nekoliko godina sam se, po ko zna koji put, selio iz jedne belosrpske metropole u Srbiju. Ali, za razliku od prethodnih povrataka, taj put sam primetio čudan osećaj u stomaku kada sam video zastavu tada već nezavisne Srbije na aerodromu u Beogradu. Namrgođena lica graničara su mi još uvek bila ružna i odbojna, ali su mi takođe bila bliska. U redu za pasoš kontrolu stajao sam pored porodice sa malom decom na povratku sa letovanja, a njihove reči “sine”, “sunce” i “ljubi te baka” su zveckale u mojim ušima.

Shvatio sam da je ovo (i samo ovo) moj narod, da su ovo moji ljudi, i da je ova zemlja moj jedini iskreni dom. Više sam vezan za Srbiju i srpski narod nego što bih ikada mogao biti i za najprogresivniju državu na planeti. Kakva god da je, moja je, i umesto što se od nje distanciram, pametnije je da radim na tome da Srbija postane bolja zemlja za mene i za sve nas.

MANIFESTO PROGRESIVNOG PATRIOTE

Nije lako biti gej muškarac i mahati zastavom na Wimbledonu posle čitanja izjave izvesnog jagodinskog političara; još je teže plaćati obaveznu donaciju za izgradnju Hrama Svetog Save kada iz njega stižu poruke o sramu i sumporu; gotovo mazohistički je favorizovati domaće proizvode zbog ekonomskog napretka Srbije kada kompanije od kojih kupuješ koriste tvoj novac za sponzorstvo muzičkog festivala na kom se nišli srpski roker ismejava tebe jer, je li, nisi kao on koji voli, voli, voli, voli žene. Nije lako, ali moguće je. Kako?

1. Ne zaboravi istorijski kontekst

Srbija nije Holandija, Danska ili Češka. Srbija je matica naroda koji je proveo vekove nasilno izolovan od evropskih intelektualnih tokova, pod bahatim i retrogradnim dahijskim režimom. Naš evro-otomanski hibrid od mentaliteta daleko je od Holandskog ne zato što smo mi tako hteli, već zato što su u nama zamalo bile ubi-

jene osnovne evropske vrednosti. Još uvek živimo sa posledicama tog kulturalnog danka.

2. Budi optimista kada sagledaš dosadašnji napredak

U kakvoj smo rupi bili, daleko smo i dogurali. Mi smo narod koji je stvorio prethodnicu akademije nauka i umetnosti pre no što je povratio državnost. Mi smo narod koji je uspeo da izgradi državu od blata i od nje stvori pismeno i funkcionalno društvo. Kakav takav red i progres su preživeli nezamisliva razaranja, uništavanja i restrikcije. Već skoro tri veka se civilizujemo i evropeizujemo – sigurno smo pri kraju tog maratona.

4. Izdrži

Srbija nije samo pojam na geografskoj karti; Srbija je projekat u izradi. Srbija je vizija napredne i uspešne zajednice koju gradimo svi mi. Ko god je Srbiju terao napred morao je da trpi bičeve polupismene mase koju je vukao za rogove: Knez Miloš, i Dositej Obradović, i Zoran Đinđić, i Biljana Srbljanović. Ne obraćaj pažnju na to, znaš da je istorija na strani nas prosvetljenih. Naša je dužnost

da odradimo svoj deo u modernizaciji Srbije i zatvaranju progresivnog deficita sa Holandijom & Co koji je rastao od 1389. ali koji se ipak sužava.

EPILOG

Siguran sam u svoje mentalno zdravlje kada se deklarišem kao gej Srbin, patriota. Znam zašto u teretanu idem noseći srpski fudbalski dres preko izdepiriranih mišićavih prsa; jasno mi je zbog čega u Hrvatsku na letovanje neću ići sve dok se

Oluja slavi čak i da se u Zagrebu održava Europride; prihvatom sebe kao normalnog kada potpisujem peticiju podrške sarajevskom Queer festivalu dok se zalazem za nezavisnost Republike Srpske; i osećam se usidreno kada, po povratku kući, u hodniku našeg stana, vidim srpsku i zastavu duginih boja na zidu dok grlim muža koji mi govori “voliiim tei mnou-gou”.

NARAVOUČENJE

Obrazi, Strojevi i Dveri nemaju bogom dat monopol nad patriotizmom, niti je njihova odvratna ksenofobična matrica jedina verzija istog. Ne treba nam njihova dozvola niti blagoslov da svojoj zemlji i narodu želimo sve najbolje. Vreme je za nas gej Srbe i Srkinje da izađemo iz patriotskog plakara.

3. Uzmi stvari u svoje ruke

I ja bih hteo da se ove godine održi Parada ponosa u Beogradu, i da parlament u sledećem sazivu ozakoni istopolne zajednice koje će matičari overavati od Subotice do Vranja. Ali toga nema bez ekonomskog napretka zemlje, a napretka u ovom delu sveta nema bez evroatlantskih integracija. Međutim, evroatlantske institucije tretiraju Srbiju kao mačeha Pepeljugu: jedino smo mi “popili” sankcije, naši mostovi su rušeni dok su mostovi ostalih etničkih čitača pošteđeni, naše granice moraju da se menjaju a sve druge su svete... Gnev i uvreda usred duplih aršina su odlični katalizatori za homofobiju i druge netrpeljivosti, pa zato je na nama čiji glas se čuje “na zapadu” da budemo srpski ambasadori i da menjamo stav prema Srbiji onih koji su moćniji od nas i od kojih zavisi naša kolektivna sudbina.

Kruno Pekas

Počeci gej turizma na Balkanu

Na ostrvu Rabu početkom ove godine otvorena je specijalizovana turistička agencija „Gay Travel“ (www.gay-travel.hr) koja je odlučila da u Hrvatskoj ozbiljno napravi pomake u gej turizmu. To nije samo mrtvo slovo na papiru, jer su ideju podržale i Hrvatska turistička zajednica, pa i Hrvatska udruga putničkih agencija, a rezultati su već vidljivi. Ponuda ove godine se odnosi isključivo na Rab, obzirom da Rab ima sve preduslove za razvoj ovog vida turizma. Naime, Rab je prvi na Balkanu imao gej bar (Sanda bar), Rab je još osamdesetih uživao zlatne godine gej turizma, a važi i za kolevku nudizma u Evropi (službena nudistička plaža u uvali Kandarola). To mogu biti temelji da se na Rabu napravi sve ono što ima jedan Sitges ili Mykonos, ali se na Rabu planira drugačiji i bolji doživljaj nego što je razvikani Mykonos. Ovo je trenutno jedino mesto i pravo vreme da se naprave sadržaji namenjeni LGBT putnicima i turistima na ovim prostorima. I krajnje je vreme da Španija i Grčka dobiju ozbiljnu konkurenciju.

Zagreb i Beograd su sledeće nove „Gay City Break“ destinacije u Evropi

Ove godine je plan da se krene polako i detaljno s razvojem svih segmenata destinacije poput ostvarivanja dobre komunikacije s vlasnicima barova, vlasnicima brodova i koncesionarima plaža kako bi se narednih godina od Raba napravila jedinstvena letnja gej destinacija na Balkanu. Ove godine tek u povojima, prema svim pokazateljima realno je očekivati pravi bum 2013. godine!

Kad je u pitanju cela regija, teško je još uvek govoriti da zemlje bivše Jugoslavije imaju ikakvu gej destinaciju, bez obzira što Zagreb i Beograd trenutno imaju neki gej sadržaj. Gej destinacija bi stoga bila neko turističko mesto koje ciljano posećuju LGBT turisti radi kon-

zumiranja specifičnih sadržaja namenjenih tom ciljanom tržištu, a ne kao kod nas, gde je to samo usputni sadržaj nečijeg putovanja. Bez obzira na sve, Zagreb i Beograd su metropole koje će u sledećih nekoliko godina nesumnjivo biti vrlo privlačne nove destinacije u Evropi.

Rab bi mogao da bude vrlo ozbiljan kandidat predvodnice gej turizma u jugoistočnoj Evropi i ne treba se bojati navale hiljada gej turista, treba ih samo spremno dočekati.

Gej krstarenja na Rabu celo leto

Ovog leta, šest puta je plovio mali brod s gej zastavom, a koji krstari vrućim uvalama rapskog akvatorija. To je, gotovo možemo reći, prvi put da se vijorila gej zastava, a da nije u pitanju gej parada i da nema policijskog kordona. Zastava se vijorila vrlo ponosno i slobodno jer je Rab, po zadnjim istraživanjima, najtolerantnije mesto na Balkanu i jedino mesto gde možete slobodno prošetat rivom držeći se za ruke, poljubiti u bilo kojem baru i razmeniti nežnosti na plaži. Pravim imenom „Rab Gay Cruise“ tako je probio led i rezultati su vrlo pozitivni. Tu je reč o jednodnevnom, devetosatnom izletu s oko 20

do 50 ljudi. Brod je plovio svakog petka u srcu sezone, a poslednji put je isplovio 26. avgusta. U cenu od 30 evra po osobi bio je uključen ručak, piće dobrodošlice i voćna salata. Na brodu sam kapetan osigurava autentičan doživljaj svirajući par lepih primorskih pesama na gitari. Atmosfera je vrlo opuštena, pa su gosti sunčali goli na brodu, koji je stajao u smaragdnom uvalama s kristalno čistim morem i peščanim morskim dnom. Brod je bio otvoren za cure i za dečke. Jednom smo posetili i jedno zanimljivo ostrvo na kojem skakući divlji kunići, a neverovatna je informacija da na njemu raste trstika iz čijeg neprohodnog žbunja izvire slatka voda, što govori da je priroda očaravajuća, a sam kapetan pred očima gostiju ide u lov na hobotnice, gotovo golim rukama. Brod je obilazio i zloglasni Goli otok poznat po napuštenom zatvoru čije ruševine i dan danas svakom prolazniku zaustavlja dah. To je inače i mesto na kome su neke evropske porno filmske kuće snimile i tvrde gej porniće. Najsrećniji gosti na krstarenju dobijali su nagrade koje poklanja agencija „Gay travel“, a pri odlasku svi gosti su dobijali brošuru o gej Rabu.

I to sve je tek uvertira. Iduće godine dogovorena su sedmodnevna krstarenja severnim Jadranom, a jedna od stanica biće Rab. U pripremi je za iduću godinu i veliki brendirani gej party gde će muziku puštati DJ-evi sa Ibize, predstavljanje prvog hrvatskog gej mjuzikla i još niz iznenađenja.

BERLIN

Grad gde je dobro biti gej

Berlin je definitivno evoluirao u gej prestonicu 21. veka – sem toga, po prostranosti i kulturnom značaju rival je Londonu, Parizu i Njujorku, i to više nego bilo koja druga metropola na svetu. Njegovu gej scenu ne izdvaja samo brojnost gej klubova i *drag* barova već veliki stepen prisutnosti LGBT populacije u čitavom gradu.

Realno gledano, mnogi veliki gradovi, uključujući i pomenute, su prevazišli gej getoizaciju; primera radi, Berlin ima gej distrikt (blizu Nollendorfplatza, u Schonebergu), nalik Oxford Streetu u Sidneju ili Santa Monica Boulevard u Zapadnom Holivudu. No, van ovog veoma šarmantnog okruga sa kemp barovima i kafićima ukrašenim gej zastavama, Vaš *gaydar* će otkriti “kritičnu masu” svuda po gradu, u oblastima koje spadaju i zapadno i istočno od nekadašnjeg Berlinskog zida, a ono što je svakako najvažnije je da za ljudi ovde jednostavno ne haju za seksualnu orijentaciju.

Berlin je veliki grad sa odličnim, mada ponekad komplikovanim javnim prevozom (zaostavština iz perioda podele grada na istočni i zapadni deo). Jedan od najboljih načina da ga upoznate je da za svaki dan odaberete po jedan njegov deo, a evo pregleda onih najprimamljivijih, sa tačnim nazivima ulica i trgova i informacijama gde su to skoncentrisane najvažnije trgovine, galerije, restorani, noćni klubovi i turističke atrakcije.

MITTE

Centar grada u kome su smešteni mnogi internacionalni hoteli i restorani, ali i na desetine važnih turističkih atrakcija. Izdvojite malo više vremena za ovaj deo grada a nikako ne propustite da posetite Ostrvo muzeja (gde su smešteni Stari muzej, Novi muzej, Stara nacionalna galerija i muzej Pergamon), Brandenburšku kapiju i obližnji Memorijalni centar holokausta. Preko ulice, na kraju Tiergarten parka, možete videti mali, ali dirljiv spomenik podignut u znak poštovanja spram nastradalih gej-eva i lezbejki.

TIERGARTEN

Nalazi se zapadno od centra grada a naziv je dobio po ogromnom parku koje se u njemu nalazi. Tu, jugozapadno od spomenika Siegesaule, možete se odmarati i

sunčati (čak i ako ste nudista). U ovom delu grada smeštene su najvažnije institucije nemačke vlade, poput Bundestaga i zloglasne zgrade Reichstaga. Savršen za šetnju kroz njega, u ovom parku smešteno je više desetina spomenika i zgrada koji su u rasponu od klasike do postmoderne, te tako možete videti zgradu Berlinske filharmonije ali i Muzej modernih umetnosti.

SCHONEBERG

Jugozapadno od Tiergartena nalazi se ekskluzivni deo grada, sa širokim ulicama, prelepim drvoredima i još lepšim kućama i apartmanima. Šoping tura podrazumeva obavezni odlazak u KaDeWe. U okviru Schoneberga, duž ulice zapadno od Nollendorfplaca, nalazi se i gej distrikt. Većina gej barova i seks šopova je u Motzstrasse, ali svakako proverite i ulice Fuggerstrasse i Eisenacher Strasse. Ako ovde ne pronađete zabavu, onda se komotno spakujte i vratite kući...

PRENZLAUER BERG

Kreativni duh i mešavina samosvesnih hipstera i anti-establišment umetnika, asocijacije su za ovaj deo grada, koga čine stambeni blokovi iz 19. veka, a koji je nekada pripadao istočnom delu Berlina. Iako ćete naići na gomilu gej lokala, fokus je ovde ipak na kosmopolitskim kafeima, istaknutim umetničkim galerijama, poznatim modnim kućama i buticima (ulice Schonhouser Allee, Kastanienallee i Greifenhagener Strasse). Dakle, deo grada gde možete uživati u kulinarskim specijalitetima i naravno - šopingu.

KREUZBERG

Južno od centra grada, nekada imigrantska četvrt zapadnog Berlina, a u poslednjih nekoliko godina, okupljalište najradikalnijih aktivista (kako queer tako i ostalih). Posebno izdvajamo deo u blizini Kottbusser Tor metro stanice, gde se nalaze art barovi, autentični turski restorani i boemske knjižare i kafei (duž Ora-

nienstrasse). U sekciji SW61 (stanica metroa Mehringdamm) nalazi se Schwules Museum (Gej-lezbejski muzej), kao i nekoliko veoma popularnih gej restorana i barova.

FRIEDRICHSHAIN

Kao i Kreuzberg, ovaj deo grada je tek poslednjih godina postao IN, tačnije postali su neki njegovi delovi. Područje oko Boxhagener Platz je „centar“ indijskih prodavnica i restorana. Prošetajte duž Karl-Marx-Allee, koja odvodi u centar, a gde možete videti impozantne građevine staljinističke arhitekture. Jedna od tih zgrada je i Klub Internacional, fenomenalni retro bioskop koji svake prve subote u mesecu „postaje“ gej disko klub.

GDE ODSESTI U BERLINU

Evo nekoliko predloga za hotelski smeštaj, u rasponu od skromnijih PP do luksuznijih varijanti:

Ackselhaus & Bluehome: Na korak od boemskih kafića i funky barova Prenzlauer Berga, a tik uz čuveni restoran Club del Mar, opremljen u vintage stilu, ovo je moderan i luxuzan smeštaj za one besprekornog ukusa.

Axel Hotel Berlin: Hetero-friendly Axel (inače, ima ih i u Barseloni i Buenos Airesu), u samom centru gej scene Schöneberga. Manje ali lepo uređene sobe, a tu je i restoran, sexy salon i kompletan spa program.

Arcotel Velvet: Ovaj ugađeni, savremeni, gay-friendly hotel je u samom centru grada. Svaka od ukupno 85 soba ima po jedan čitav zid u staklu, sa, što je važnije, fenomenalnim pogledom, a tu je i Velvet bar i fenomenalni kokteli.

Hotel Art Nouveau: Na 10 minuta od gej scene Schöneberga, ovo je odličan smeštaj za pristojne pare.

Frauenhotel Artemisia: Lezbo-friendly a namenjen isključivo ženama, dobro održavan, jednostavnih soba, vrlo ekonomična varijanta.

Mini Loft Mitte: Četrnaest full opremljenih apartmana, modernog dizajna a krajnje pristojnih cena, tik uz Tiergarten park... obavezno rezervisati ranije.

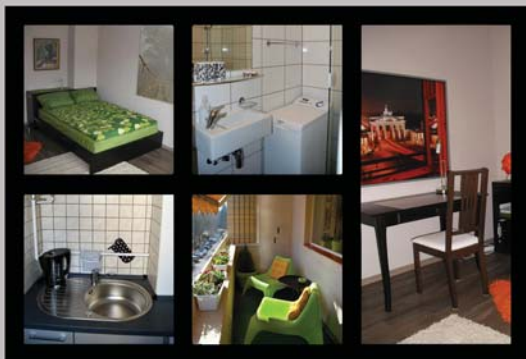
Pension Elefant: U samom centru gej distrikta, vrlo pristupačna a šarmanтна PP varijanta u građevini iz 19.veka.

Westin Grand: Nedaleko od Branderburške kapije, ovaj sofisticirani hotelski smeštaj Vam nudi i teretanu, bazen, odlične restorane i vrlo moderne i sa ukusom uređene sobe.

Berlinzzz apartman: U srcu Schöneberga na samo nekoliko minuta od najpoznatijih LGBT klubova u Berlinu. Jednosoban stan za kratkoročno izdavanje.

Berlinzzz.de

Gay friendly smeštaj u srcu Schöneberga, na samo nekoliko minuta od najpoznatijih LGBT klubova u Berlinu.

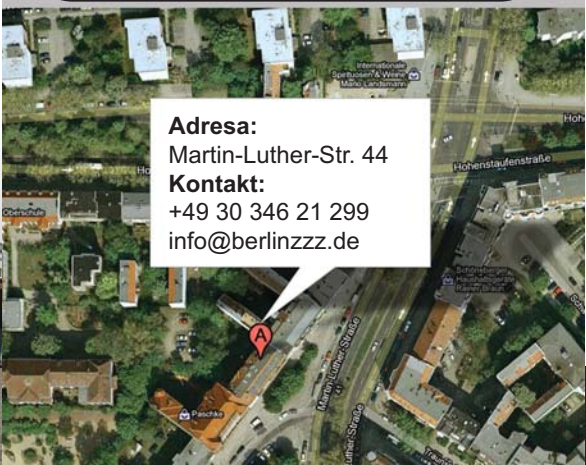
Jednosoban stan za kratkoročno izdavanje, veličine 38m² sa balkonom prema jugu na četvrtom spratu u zgradi sa liftom. Stan je kompletno renoviran i opremljen novim nameštajem. Uz to je centralno položen i idealno povezan sa svim ostalim delovima Berlina.

Više informacija:

www.berlinzzz.de

Facebook strana:

www.facebook.de/berlinzzz

Adresa:

Martin-Luther-Str. 44

Kontakt:

+49 30 346 21 299

info@berlinzzz.de

Zašto Berlin?

MIHAILO KOTARAC
(Nekada Beograd, danas Berlin)

Berlin je Berlin. Opušten je i otvoren i to ne samo za gej muškarce. Sloboda je vazduh koji se ovde diše punim plućima. A to nema cenu. Znam da zvuči kao fraza, ali taj osećaj je teško drugačije opisati. Ovde je relativno nevažno kojoj grupaciji pripadaš. Poenta je da živiš svoj život i svoje fantazije, a uvek ćeš naći nekoga ko manje ili više deli tvoje potrebe, mišljenje, želje. Parola: živi i pusti da žive je većinski prihvaćena. Ukratko: Berlin je Tvrda (suprotno od Meka) za sve pa i za gej muškarce. U tim nekim neprimerenim pokušajima poređenja sa Beogradom postane ti jasno da je glavni grad Srbije jedna velika, preskupa, konzervativna, (čitaj: na ručni pogon) mašina za mlevenje mesa koja puno troši i lako se prlja. Pri tome čvrsto veruje da je fabrika najboljih kobasica na svetu, a ne primećuje da proizvodi samo jednu vrstu i to već godinama. Berlin definitivno nije najmodernija giga-mega „kobasicarnica“ ali sve je ravnopravno i u tome leži njegovo bogatstvo. Ko šta voli! Moja bi baka na to rekla: „Neko voli popa, neko popadiju“.

Zbog toga je teško pričati o veličini scene. Ako je jedini kriterijum biti gej lezbejka onda se procenjuje da u Berlinu živi preko pola miliona gej

osoba. U tih pola miliona ima nas raznih: od hipstera, preko „dizelaša“, japija i tzv. *gym-queens* pa do fetišista, ljubitelja i mrzitelja, mladih i starih. Svaki deo grada ima bar jedno, a pojedini delovi i previše mesta gde se gej populacija na ovaj ili onaj način sreće. Uglavnom se sve te scene sjate zajedno kada su manifestacije u gradu, kad se treba boriti protiv nasilja, za ljudska prava... a na tome ima još dosta da se radi.

ANJA OLEJNIK

(Nekada Beograd, danas Berlin)

Pre sedam godina, kad sam odlučila da dođem u Berlin, bila sam oduševljena noćnim životom, mnoštvom nekakvih različitih svetova koji se ovde delimično sudaraju a delimično funkcionišu kao paralelni univerzumi, Berlin mi se činio kao jako otvoren grad, sviđala mi se njegova dinamika, puno kreativnih ljudi koji dolaze ovamo, kulturna scena, dekadencija, tipični berlinski *trash*. Sviđalo mi se i to što u Berlinu nemaš uvek osećaj da si u ogromnom gradu, ne proždire te ta veličina kao u nekim drugim metropolama, nema gužve, prostora ima koliko hoćeš, parkova, jezera... U Berlinu sam se uvek osećala sigurno i jedino ovde imam osećaj da sam kod kuće. Ja mislim da je Berlin generalno jako dobro mesto za život, i za različite i za „normalne“. Ne treba situaciju ovde idealizovati, mislim da na puno toga još mora da se radi i kad je u pitanju zakonska regulativa i kad je u pitanju tolerancija, ali kad se sve sabere i odzme, mislim da je Berlin grad u kome različiti mogu da se osećaju sigurnije nego u puno drugih mesta na planeti.

NEBOJŠA PEKAS

(Nekada Novi Sad, danas Berlin)

Berlin je grad svih onih koji su u životu uspeji, onih koji žele da uspeju i onih koji nikada neće uspeti, ali im zato ovaj grad neće okrenuti leđa već će ih prihvatiti takve kakvi jesu u svoje čudnovate delove grada. Berlin je „siromasan ali sexy“ rekao bi naš gradonačelnik Wowy i sve koji ovde dođu da grade egzistenciju očekuje mnogo rada i mnogo koraćanja u prazno, ali svako nađe srodnu dušu i onoga ko će ga uputiti na pravo mesto i pogurati napred. „Neka je svako blagosloven prema svom nahodanju“, rekao je još pruski kralj Friedrich II, završirao u flautu i povukao se u dvor Sanssouci koji je bio otvoren samo za muško društvo. Iako je ova rečenica izrečena u sasvim drugoj prilici i sasvim drugim povodom karakteriše toleranciju koju današnja nemačka prestonica rado citira opisujući sebe. Biti tolerantan znači biti tolerantan i prema gej populaciji i eto već treći put na izbore za gradonačelnika izlazi Klaus Wowereit, koji je otvoreno gej. Istini za volju Berlin je Meka svih, zato što je slobodan, otvoren i zato što ima najraznovrsnije gej scene. U Berlinu je moguće što nigde drugde nije, otići u bar jednom nedeljno na FKK *gay party* ili se sunčati usred centra grada ispod Siegesaule sasvim go u društvu istomišljenika na tzv. tetkinskoj livadi „Tuntenwiese“. HIV i SIDA se i u Berlinu pišu velikim slovima i mnoge organizacije, ali i bolnice su posebno opremljene za ovu vrstu obolelih, tako da Berlin privlači i jedna broj HIV pozitivnih koji ovde dobijaju prvoklasnu negu i podršku i nisu zbog infekcije diskriminisani.

OPTIMIST

VODIČ KROZ GEJ I SRBIJU

ŠTA SVAKO MOŽEŠ
U SRBIJI
KAD SI
GAY

VAŽNI TELEFONI

**LGBT SOS
telefon**

011/ 3290-846

utorak i četvrtak od 19 do 22 h
i svakim radnim danom od 11 do 13 h

Telefon za prevenciju
SAMOUBISTVA

0800 300 303

svakog dana od 14 do 23h

**Savetovalište za
GEJ I BISEKS MUŠKARCE**

011/ 24 52 241

od utorka do subote od 17 do 22h

Klub APARTMAN

Adresa: Karađorđeva 43,
Beograd

Mob: 064/22-85-055

Gay friendly club

S vremena na vreme se održavaju gej žurke.

Web:

facebook.com/KlubApartman

Klub PLEASURE

Adresa: Kneza Miloša 9,
Beograd

Mob: 062/89-96-878

Gay lesbian club

Svakog petka i subote od 22:00 do 06:00

Web:

tinyurl.com/klubpleasure

Cafe bar ESPEHO

Adresa: Cetinjska 4 (pasage),
Beograd

Mob: 064/554-95-40

Gay lesbian cafe

Pon-čet. (19:00-00:00)

Sub-ned. (21:00-05:00)

Web:

http://tinyurl.com/espeho

INTERNET VODIČ KROZ GAY SRBIJU

Cafe bar FENIX

Adresa: Patrijarha Varnave
13, Beograd

Gay lesbian cafe

Pon-čet. (10:00-23:00)

Sub-ned. (12:00-01:00)

Web:

facebook.com/fenixbelgrade

Cafe bar MYSTIC

Adresa: Čumićevo sokače
(I sprat), lok.137a, Beograd

Gay lesbian cafe

Pon-pet. (14:00-02:00)

Sub-ned. (18:00-02:00)

Web:

tinyurl.com/mysticbg

Cafe bar SMILEY

Adresa: Terazije 5, Beograd

E-mail: cafesmiley@gmail.com

Gay lesbian cafe

Pon-pet. (13:00-01:00)

Sub-ned. (18:00-02:00)

Web:

tinyurl.com/smileybg

Cafe YELLOW

Adresa: Novi Sad
Mob: 064/9-234-678
Gay lesbian cafe
 Radno vreme (18:00-01:00)
Web:
tinyurl.com/yellowclubns

Club ENJOY

Adresa: Subotica
Mob: 064/18-57-994
 Svake druge subote

Club VIP

Adresa: Subotica
Mob: 064/61-63-722
 Svake druge subote

Loud & Queer
 2004

LOUD & QUEER

Loud & Queer je najstariji i najpoznatiji *gay party* brend u Srbiji koji skoro sedam godina razvija *queer* klupsku scenu u Beogradu i Srbiji.

E-mail: info@loudandqueer.rs
Mob: 064/21-27-963
Web: www.LoudAndQueer.rs
Facebook:
tinyurl.com/Loud-Queer

WWW.GAYECHO.COM/GUIDE

DIZZY QUEER

Od početka 2011. godine Dizzy Queer organizuje žurke u saradnji sa beogradskih klubom "Apartman". Ono što ih razlikuje od ostalih jeste da organizuju žive svirke.
Mob: 064-1876-235
E-mail: dizzy.queer@gmail.com
Facebook:
facebook.com/DQParty

WARM BROTHERS

WB je party brend iza kojeg stoji tim na čijem čelu se nalaze perfekcionista koji se već dugu niz godina profesionalno bave organizovanjem žurki.
Mob: 061/15-50-616
Facebook:
facebook.com/wbcommunity

BEAR PARTY

S vremena na vreme u Beogradu se organizuju meda žurke, samo za muškarce.

E-mail:
belgradebears@mail.com
Mob: 062/9-611-449
Web:
www.belgradebears.webs.com

"AS" CENTAR

Website:
www.aids-support.com
E-mail:
office@aid-support.com
Telefon:
011 33 02 007

OPIS ORGANIZACIJE: „AS“ - Centar za osnaživanje mladih osoba koje žive sa HIV-om i AIDS-om deluje u oblasti psihosocijalne podrške i zaštite prava mladih osoba koje žive sa HIV-om i AIDS-om.

USLUGE KOJE PRUŽA: Aktivnosti AS-a su prvenstveno usmerene ka resocijalizaciji i podsticanju mladih osoba koje žive sa HIV-om i AIDS-om da aktivno učestvuju u rešavanju problema sa kojima se svakodnevno susreću, da istražuju te probleme i uzroke narušavanja svojih prava, da daju predloge i sugestije za otklanjanje problema sa kojima se suočavaju, odnosno uzroke tih problema, da preduzimaju sinhronizovane akcije na otklanjanju problema kao i da osiguravaju argumentovane dokaze o narušavanju osnovnih ljudskih prava.

CENTAR ZA KVIR STUDIJE

Website:
www.cks.org.rs
E-mail:
kvir.studije@gmail.com
Telefon:
011 41 21 180

OPIS ORGANIZACIJE: Centar za kvir studije ima viziju društva u kome raznovrsni postojeći identiteti neće biti izvor diskriminacije. Ciljevi organizacije su popularizacija, vidljivost i šire društveno i akademsko etabliranje kvir teorije i kulture, kao i autora i autorki koji se njome bave.

USLUGE KOJE PRUŽA: Centar za kvir studije prikuplja i obrađuje naučnu i stručnu literaturu u oblasti kvir teorije i srodnih naučnih oblasti, organizuje stručne skupove u oblasti kvir teorije i kulture; objavljuje publikacije o pitanjima koja se odnose na kvir teoriju i kulturu; sarađuje sa stručnim udruženjima; podržava, organizuje i promovise umetničku produkciju i projekte čija su načela bliska ciljevima Centra.

ASOCIJACIJA DUGA ŠABAC

Website:
www.asocijaciaduga.org.rs
E-mail:
asocijaciaduga@open.telekom.rs
Telefon:
064 25 29 181, 065 46 88 682

OPIS ORGANIZACIJE: Cilj organizacije je unapređenje kvaliteta života LGBT populacije u svim njegovim segmentima i ima aktivnosti na teritorijama Mačvanskog, Kolubarskog, Sremskog i Zlatiborskog okruga.

USLUGE KOJE PRUŽA: U sklopu terenskog rada pruža usluge povoljivog savetovanja iz oblasti prevencije HIV-a i polno prenosivih infekcija, brzo testiranje za MSM populaciju na HIV, hepatitis C i sifilis. Parnjačko savetovanje, podela informativnog materijala, kondoma i lubrikanata. U sklopu Drop in centra (Šabac, Valjevo i S. Mitrovica) pruža usluge savetovanja, brzog testiranja, medicinske konsultacije, psihosocijalne podrške i savetovanja. Radno vreme je od utorka do subote od 17:00 do 22:00.

DROP IN CENTAR NOVI SAD

Website:
www.sida.org.rs
E-mail:
dropin@jazas.rs
Telefoni:
062 350 799, 062 350 108

OPIS ORGANIZACIJE: Omladina JAZAS-a Novi Sad je organizacija osnovana sa ciljem da se bavi prevencijom HIV/AIDS-a i pružanjem psihosocijalne pomoći ljudima koji žive sa ovom bolešću.

USLUGE KOJE PRUŽA: Drop in centar pruža usluge parnjačkog savetovanja, psihologa, email psihološkog savetovanja, medicinskog savetovanja o HIV-u i polno prenosivim infekcijama, informacije o rizičnom ponašanju, bezbednom seksu, pravnu pomoć vezano za probleme LGBT populacije. Pored navedenog, korisnici uvek mogu da dobiju prezervative, lubrikante i edukativan materijal. Radno vreme je od utorka do petka u periodu od 15:30 do 19:30.

DROP IN CENTAR KRAGUJEVAC

Website:
www.izjzkg.rs
E-mail:
info@izjzkg.rs
Telefon:
034 504 500

OPIS ORGANIZACIJE: Institut za javno zdravlje Kragujevac je javno-zdravstvena, zdravstveno-promotivna i stručno-metodološka ustanova za teritoriju Šumadijskog okruga, kao i regiona Šumadije i Zapadne Srbije, koja obavlja socijalno-medicinsku, higijensko-ekološku, epidemiološku i mikrobiološku zdravstvenu delatnost.

USLUGE KOJE PRUŽA: Drop in centar za pripadnike MSM populacije pruža usluge medicinskog savetovanja, psihosocijalne podrške, parnjačkog savetovanja i info savetovanja putem telefona. MSM osobe u centru za promociju zdravlja, kao i u prostorijama Drop in centra, mogu dobiti usluge savetovanja u oblasti prevencije polno prenosivih bolesti, testiranja na HIV, hepatitis C i B, kao i besplatnu vakcinaciju protiv hepatitisa B.

GEJ LEZBEJSKI INFO CENTAR

Web:
www.gayecho.com/glic
E-mail:
gayecho@gmail.com
Telefon:
064 14 27 840

OPIS ORGANIZACIJE: GLIC je osnovan 2009. godine kao medijska grupa, koja se bavi promovisanjem LGBT prava kroz informisanje, umetnost i kulturu i osnaživanjem LGBT populacije kroz nudenje informacija i sadržaja koji važni za LGBT egzistenciju.

USLUGE KOJE PRUŽA: Najveći i najvažniji projekat ove grupe je Regionalni gej lezbejski info portal Gayecho koji je dostupan na www.gayecho.com i svojih sadržajem pokriva Srbiju, BiH, Hrvatsku i Crnu Goru, a svakodnevno obavštava LGBT populaciju o dešavanjima u zemlji i svetu. Već dve godine GLIC u saradnji sa Domom omladine organizuje Međunarodni festival queer filma "Merlinka" o kome možete više saznati na www.merlinka.com.

GAYTEN-LGBT BEOGRAD

Website:
www.gay-serbia.com
E-mail:
gayten@gmail.com
Telefon:
011 3290 846

Gayten-LGBT je osnovan u Beogradu 2001. godine. Nastao je od udruženja Arkadia – prvog gej i lezbejskog lobija. Gayten-LGBT je prva sveuključujuća organizacija u Srbiji koja okuplja biseksualne, trans, interseks, queer i heteroseksualne osobe.

LGBT osobe treba da se obrate ovoj organizaciji kada žele informacije o LGBTIQ sceni, organizacijama, besplatnu pravnu pomoć, besplatnu psihološku pomoć i savetovanje, žele da se uključe u rad grupa za podršku, da se edukuju iz različitih oblasti i koriste usluge biblioteke i videoteke.

OPIS ORGANIZACIJE:

USLUGE KOJE PRUŽA:

GEJ STREJT ALIJANSA

Website:
www.gsa.org.rs
E-mail:
info@gsa.org.rs
Telefon:
011 262 46 08

Gej strejt alijansa (GSA) je osnovana 2005. godine, kao volonterska i na članstvu bazirana LGBT organizacija koja uključuje i heteroseksualne osobe koje se bore za jednak tretman LGBT osoba i solidarnost društva sa njima.

GSA je prepoznatljiva po godišnjem izveštaju o stanju ljudskih prava LGBT osoba u Srbiji koji sadrži opise slučajeva nasilja i diskriminacije nad LGBT osobama, analizi delovanja političkih stranaka, državnih institucija i nevladinih organizacija. GSA sprovodi i istraživanje o stavovima javnog mnjenja u Srbiji prema homoseksualcima, tokom 2010. godine je imala dijalog sa političkim partijama i državnim institucijama i bila je jedan od organizatora Parade ponosa 2010. godine u Beogradu.

OPIS ORGANIZACIJE:

USLUGE KOJE PRUŽA:

LABRIS

Website:

www.labris.org.rs

E-mail:

labris@labris.org.rs

Telefon:

064 700 82 93

Labris je organizacija

OPIS ORGANIZACIJE: koja smatra pravo na različito seksualno opredeljenje jednim od osnovnih ljudskih prava i radi na eliminaciji svih vrsta nasilja i diskriminacije nad lezbejkama i ženama drugačije seksualne orijentacije od heteroseksualne.

USLUGE KOJE PRUŽA: Labris je pokrenuo seriju seminara o lezbejskim ljudskim pravima, objavljivao brošuru o autentičnim iskustvima lezbejskog coming out-a u Srbiji, inicirao aktivnosti koje su dovele do promene upitnika za dobrovoljne davaoce krvi i kojim je lezbejkama dozvoljeno da daju krv... Labris pruža psihološko i pravno savetovaništvo, podršku (grupe podrške), prostor za edukaciju (radionice, seminari), druženje i razmena mišljenja i iskustava sa drugim ženama.

QUEERIA CENTAR

QUEERIA CENTER

Website:

www.queeriacentar.org

E-mail:

queeriacentar@gmail.com

Telefon:

064 19 24 912

OPIS ORGANIZACIJE: Queeria centar osnovan je radi zaštite i promocije LGBT prava i kulture, posebno LGBT mladih, kao i radi unapređivanja i zaštite zdravlja, posebno zdravlja mladih iz marginalizovanih grupa.

USLUGE KOJE PRUŽA: Queeria centar je prepoznatljiv po Queeria kalendaru, projektu podizanja svesti i jačanja solidarnosti sa LGBT zajednicom u Srbiji. Kao učesnici projekta u prvih pet izdanja, pojavilo se preko 60 modela od kojih preko 40 javnih ličnosti, kao i po kampanjama Ljubav na ulice, Prijateljstvo koje traje, Ljubav za sve... Kroz sprovođenje atraktivnih kampanja Queeria centar na zanimljiv i kreativan način širi svest građana i građanki Srbije na aktuelne probleme ranjivih grupa, posebno LGBT zajednice.

Q-KLUB

Web:

www.q-club.org.rs

E-mail:

office@q-club.org.rs

Telefon:

011 264 7573

Sedište je u Beogradu a programi se realizuju na nivou cele zemlje. Osnovni program delovanja podrazumeva pružanje podrške osobama koje žive sa HIV-om i zagovaranje za poštovanje i unapređenje njihovih prava.

OPIS ORGANIZACIJE: LGBT osobe koje su ugrožene HIV/AIDS-om odnosno žive sa HIV-om ili njihovi prijatelji, partneri ili članovi porodice mogu se obratiti za pomoć u vidu pravnog i psihološkog savetovanja, organizovanja grupa samopomoći, vršnjačko savetovanje, kućne posete i edukacija osoba koje žive sa HIV-om Q-klub je uvek otvoren za podršku poštovanju prava i unapređenju položaja LGBT zajednice.

SPY - SIGURAN PULS MLADIH

Website:

www.spy.org.rs

E-mail:

office@spy.org.rs

Telefoni:

011 24 52 241, 060 0686 779

OPIS ORGANIZACIJE: SPY je organizacija za promociju zaštite ljudskih prava i zdravlja pripadnika LGBT populacije, kroz unapređenje pravnog, zdravstvenog, socio-ekonomskog i obrazovnog položaja LGBT populacije, vulnerabilnih grupa i grupa pod povećanim rizikom.

USLUGE KOJE PRUŽA: SPY pruža usluge besplatnog i anonimnog testiranja na HIV, hepatitis C i sifilis svakog četvrtka od 20h do 22h u Drop-in centru u Beogradu, psihosocijalne podrške, medicinske konsultacije, usluge Savetovaništva za gej muškarce, radionice, filmske večeri, diskusije, savetovanje putem telefona, online savetovanje i rad na terenu kroz deljenje edukativnog materijala, kondoma i lubrikanta.

YUCOM

Website:
www.yucom.org.rs
E-mail:
office@yucom.org.rs
Telefon:
011 33 444 25, 011 33 442 35

OPIS ORGANIZACIJE: Komitet pravnika za ljudska prava je stručno, dobrovoljno, nevladino udruženje građana okupljenih radi zaštite i unapređenja ljudskih prava prema opšteprihvaćenim civilizacijskim standardima, međunarodnim konvencijama i domaćem pravu.

USLUGE KOJE PRUŽA: YUCOM je prepoznatljiv po pravnoj pomoći u slučajevima kršenja ljudskih prava, diskriminacije i torture i zaštiti branitelja ljudskih prava. Građani mogu da dobiju pravnu pomoć ukoliko smatraju da su im ugrožena ljudska prava na broj 0700-400-700. LGBT osobe mogu dobiti pravni savet i zastupanje u slučajevima kršenja ljudskih prava i diskriminacije. Takođe, YUCOM kroz svoj rad zahteva promenu propisa koji su suprotni načelima ljudskih prava, kao i propisa koji diskriminišu LGBT populaciju.

Web:
www.n-l-o.org
E-mail:
believenlo@yahoo.com
Telefon:
060 0141 080

Novosadska Lezbejska Organizacija je osnovana 2004. godine. Ideja osnivanja prve, i još uvek jedine, lezbejske grupe u Vojvodini bila je da kreira mesto na kom će neheteroseksualne žene moći da se okupe i koje će im pružiti podršku kroz različite sadržaje.

Web:
www.podrska.in.rs
Grupa za podršku mladim gej muškarcima IZADI je formirana u martu 2010. u Novom Sadu.

Web:
facebook.com/Drop.In.Centar.Nis
E-mail:
slobodanka.crevar@oic.rs
Telefon:
069 649 103

Drop-in centar u Nišu

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU STUDENATA

Website:
www.studpol.rs
E-mail:
infoaids@sezampro.rs
Telefon:
011 24 321 92

Odeljenje - Centar za prevenciju side i PPI

OPIS ORGANIZACIJE: Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Beograd je posebno poznat po programima prevencije HIV/AIDS-a i programima za dobrovoljno, poverljivo savetovanje i testiranje na HIV. Centar za prevenciju side i PPI je dobro organizovano odeljenje ZZZZ Studenata koje se bavi dobrovoljnim poverljivim savetovanjem i testiranjem na HIV.

USLUGE KOJE PRUŽA: Centar pruža informacije o HIV infekciji, savetovanje i testiranje na HIV i hepatitis B i C, informacije o vakcinama protiv hepatitisa B- na razgovor, informacije ili savet može da dođe svako ko želi više informacija o HIV infekciji i o hepatitisima i možete dobiti besplatne kondome. Savetovanje se može obaviti od 8h do 15,30h a vadjanje krvi (test na HIV) se može obaviti od 9,30h do 13,30h.

Savetovalište za seksualnu orijentaciju

OPIS ORGANIZACIJE: Ako:
• želite da saznate nešto više o seksualnoj orijentaciji;
• Vas interesuju ili zbunjuju termini kao što su: coming out, Pride, lgbt, queer, transrodnost, transeksualnost...
• želite da porazgovarate o svojim dilemama, problemima ili osećanjima u vezi seksualne orijentacije;
• ne znate kako da postupite kada vam bliska osoba poveri da nije heteroseksualne orijentacije;
• niste sigurni koja je vaša seksualna orijentacija;
• ako vam je potrebna psihološka pomoć ili savetovanje, a zbog homofobičnog stava okruženja oklevate da je zatražite;

Pišite na sosav@sezampro.rs

Komunikacija je u potpunosti poverljiva
Odgovore daju stručnjaci (neurosihijatar i psiholog)
Zavoda za zdravstvenu zaštitu studenata Beograd.

L G
B T

mediji

WWW.GAYECHO.COM

Regionalni LGBT portal koji pokriva Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Hrvatsku i Srbiju. Svakog dana objavljuje vesti i tekstove. Svake godine bira mušku i žensku gej ikonu.

WWW.GAY-SERBIA.COM

Najstariji srpski gej sajt sa velikim brojem korisnika na forumu koji svakodnevno raspravljaju o važnim političkim i društvenim temama, ali i o zabavi, seksu, ljubavi...

WWW.LABRIS.ORG.RS

Zvanični sajt lezbejske grupe "Labris", ali i portal za lezbejke koji donosi vesti, kolumne i ima svoj forum.

WWW.TRANSSEBIA.ORG

Sajt posvećen trans zajednici u Srbiji na kome možete saznati proverene informacije o hormonskoj terapiji, operativnim zahvatima i čitati najnovije vesti o trans zajednici.

WWW.QUEER.HR

Hrvatski web portal koji svakodnevno objavljuje vesti i tekstove o queer kulturi, umetnosti i politici.

LGBT RADIO

Nakon radio emisija *Gayming* na Radiju 202 i *Dežurni kvirci* na Novom Radiju Beograd, koje su nažalost ukinute, Srbija nema radio ni TV emisiju posvećenu LGBT populaciji.

http://www.

L G
B Tsajtovi za
upoznavanje**WWW.GAYROMEO.COM**

Internacionalni sajt za upoznavanje koji ima oko 10 hiljada članova iz Srbije. Sajt je rezervisan samo za gej muškarce. Korišćenje je besplatno uz organičenja.

WWW.GAY-SERBIA.COM

Srpski sajt sa oglasima lične prirode koji ima oko 9 hiljada članova iz Srbije. Sajt pruža usluge svim LGBT osobama. Korišćenje je besplatno bez ograničenja. Oglasima možete pristupiti na adresi:

www.gay-serbia.com/personals**WWW.GAYECHO.COM**

Srpski sajt sa oglasima lične prirode koji ima oko 6 hiljada članova iz Srbije. Sajt pruža usluge svim LGBT osobama. Korišćenje sajta je besplatno bez ograničenja. Oglasima možete pristupiti na adresi:

www.gayecho.com/personals

Sajt takođe ima i chat sobe za gej muškarce i lezbejke u kojima se u svakom trenutku nalaze stotine LGBT osoba. Chatu možete pristupiti na adresi:

www.gayecho.com/chat

Dejan Clement:

Umetnički hermafrodit

„AUTONOMIZOVANA ANIMATORSKA LINIJA, NEDOVRŠENA FIGURA, MONSTRUM, POLA KOKOS – POLA MUŠKARAC, QUEER IKONA... CLEMENT JUNAKE VEŠTO OSLOBODI MUKA NJIHOVE ŽENSTVENOSTI PRED POTENTNOM APARATUROM, RASPAMEČENE IH ČIODICAMA PRIČVRSTI ZA STO – TABLU, PRIKLADNO IH ODJENE - RAZODJENE, UPOTRIJEBI NOVU ŠMINKU. PONEKO OD NJIH, U NALETU NJEGOVE KREATIVNE DOBROTE DOBIJE I FALUS, PRIDE. I, UOPŠTE, PAŽLJIV IM JE GOSPODAR...“

Dr Dragan Čihorić, istoričar umetnosti

S pletom čudnih događaja u kosmosu, krajem osamdesetih godina dvadesetog veka, iz ličnih razloga majke rođen je Dejan Clement. Na Trgu Republike u Beogradu po prvi put se čuo njegov glas. Sebe smatra putujućim građaninom i ne želi da se identifikuje sa bilo kojim od gradova u kojima je živio, učio škole i stvarao... Da će biti umetnik svi su znali još od prvih performansa, koje je kao dete izvodio pred komšilukom i porodicom. Tražio se čitavu deceniju u raznim umetničkim disciplinama. Preko teatra, mikrofona, poezije, proze, vajarstva, slikarstva i novih medija. Od svega je napravio idealan sklop. Dok likovno stvaranje traje - peva za svoju dušu. Kada se odmara - piše prozu i glumi zapisano.

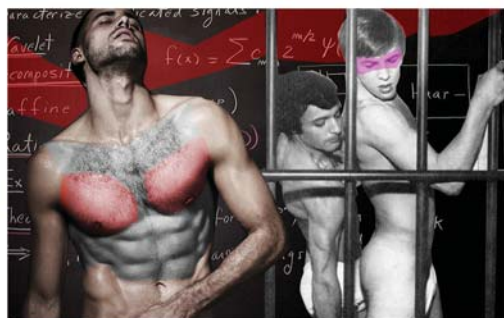
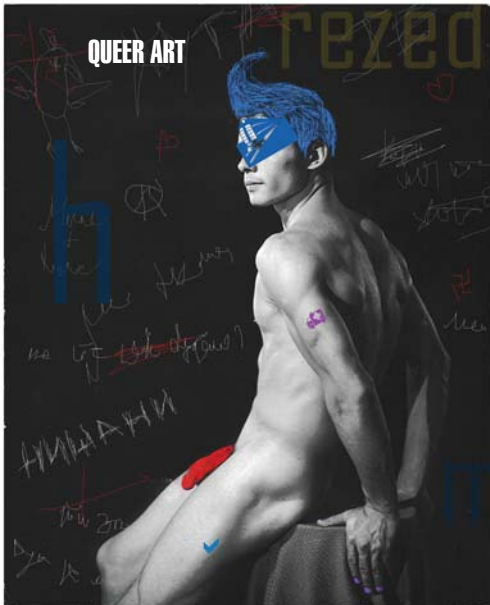
Ovaj, nazovimo multipraktik, aktivirao se u likovnoj umetnosti 2008. godine samostalno na manifestaciji u organizaciji Ministarstva kulture Republike Srbije. Sa delima u rukama dočekli su ga i trubači. Veselo je krenuo i tako se kotira još uvek, samo bez trubača. Izlagao je na dve samostalne i preko dvadeset kolektivnih izložbi, od kojih su neke i međunarodne, ilustrirao je desetak knjiga i časopisa. Iza sebe ima već sedam godina dramskog i sedam likovnog obrazovanja, dva romana spremna za štampu, a uskoro će svoje školovanje krunisati titulom akademski slikar.

Kolažista, konceptualista, vajar, bavi se queer artom, POP artom, inter-medijском umetnošću, queer prozom. Student završne godine Akademije likovnih umjetnosti u Trebinju, slikarski odsek u klasi profesora Marka Musovića.

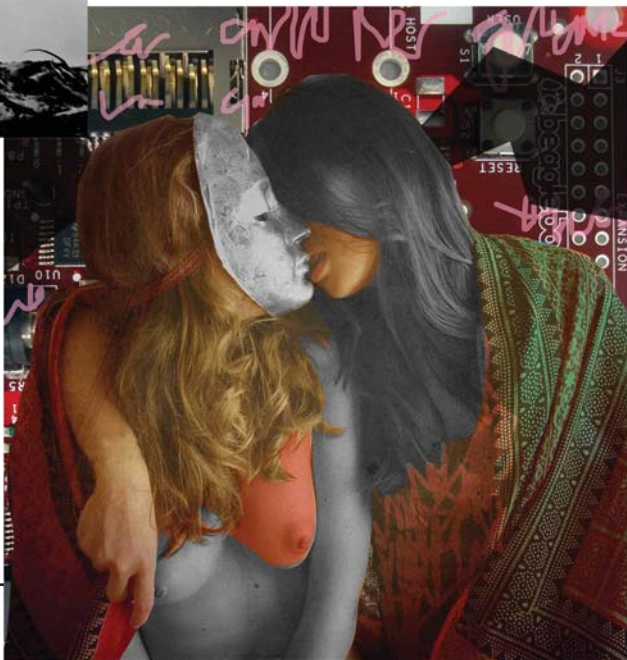
Teško je, kako kaže, doći do izložbe u današnjim insti-

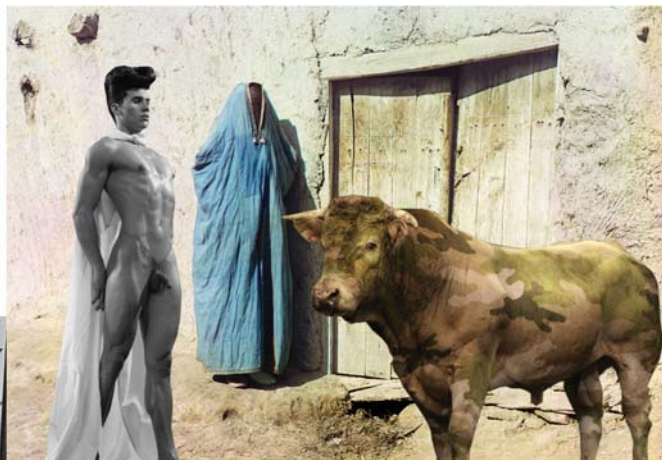

tucijama kulture, jer dobro delo i gvozdena vrata zatvara. Krivac za to je sujeta, ali ne njegova. Od skoro radi sa dva doktora nauka, teoretičarem i istoričarem umetnosti, koji mu pomažu svojim obilnim kritikama i podrškom da ne posustane i još hrabrije stvara.

UVEK TRAGAM ZA LEPTOM.
 KAKO JE SMISAO LEPOTE RAZLI-
 ČIT, TAKO I ONA LEPOTA KOJU
 PRONALAZIM SVOJSTVENA JE
 SAMO MENI. RADIM NA VEĆ PO-
 STOJEĆIM MATERIJALIMA, NAJČE-
 ŠĆE NA TREŠ ŠTAMPI I
 FOTOGRAFIJAMA I VELIKO MI JE
 ZADOVOLJSTVO KADA IH LIKO-
 VNO OBOGATIM I DAM IM NAJVIŠI
 UMETNIČKI ZNAČAJ.

www.flickr.com/photos/dejanclement/

GEJ STEJDŽ NA EXIT FESTIVALU

Sva četiri dana na Exit festivalu gosti su mogli da uživaju u muzici na *Loud & Queer stageu*. EXIT oduvek daje podršku LGBT zajednici u Srbiji, a "Loud & Queer" je još 2008. godine organizovao prvu gej žurku na EXIT festivalu. "Loud & Queer" je ove godine po prvi put imao svoj gej *stage*. Ovo je bila prilika za sve posetioce EXIT festivala da saznaju više o gej i lezbejskoj subkulturi i zajednici. Razgovarali smo sa **Borisom Milićevićem**, koji je glavni krivac za "Loud & Queer" žurke i gej *stage* na Exit festivalu.

O: Kako je došlo do saradnje sa Exit festom?

BM: Poznajem više ljudi iz Exita, neke još iz studentskih dana. Zato je uspostavljanje saradnje bilo jednostavno. Povod je bila "Pesma Evrovizije" 2008. godine. U tom periodu Gej strejt alijansa, čiji sam bio predsednik, učinila je dosta na obezbeđivanju gej gostiju manifestacije. Paralelno sam kroz „Loud & Queer“ sa klubom „Apartman“ organizovao svakodnevno gej žurke na kojima se okupljalo i po više od hiljadu ljudi. Glavni rezultat je bio da je LGBT scena otvorila *mainstream* prostor. Stigli smo čak do toga da „Politika“ objavi vodič za posetioce „Evrovizije“ u kome se pojavila i adresa i opis žurki u „Apartmanu“. Uprkos tolikom nivou svojevrsnog *coming outa* gej scene nikome nije zafalila ni dlaka s glave. Može se slobodno reći da je to bio prelomni trenutak i za nas, ali i za državu koja je pokazala da ume da zaštiti rizične skupove LGBT zajednice.

Sve ovo je bilo povod Rajku Božiću, koji je puno učinio za gej zajednicu u Srbiji bez velike pompe, da ispred Exita ponudi saradnju. Te godine smo organizovali odličnu tribinu „Ima li života posle Evrovizije“ na

Agora stageu, a odmah posle toga i „Loud & Queer“ žurku. Na njoj nije bilo mnogo ljudi, možda pedesetak, ali najbitnije je da je prošla bez ikakvog problema.

Za dalje širenje saradnje odgovorno je organizovanje Parade ponosa. Pomogao sam Exitu i OSCE-u prošle godine u organizovanju tribine o Paradi ponosa na kojoj su učestvovali ministar policije Ivica Dačić i tadašnji ministar za ljudska i manjinska prava Svetozar Čičić. Organizovali smo i „Loud & Queer“ koktel za javne ličnosti koje podržavaju gej pokret, ali i još jednu žurku koja je ovoga puta bila mnogo masovnija. U jednom trenutku sam gledao nekih 150 ljudi, među kojima je bilo gej parova koji su se bez pardona ljubili i savatavali. Posetioци festivala su mirno prolazili gotovo ne obraćajući pažnju na to šta se dešava. U tom trenutku smo shvatili da je vreme za *Loud & Queer stage* na Exitu.

O: Koliko je bilo teško organizovati LGBT stage na Exitu?

BM: Nakon definitivne odluke Bojana Boškovića i Rajka Božića da pruže šansu „Loud & Queer“ sve ostalo je bilo lako. Exit ekipa je odavno već uhodana i

vrhunski profesionalna, tako da organizacionih problema praktično nije bilo. Imali smo samo obavezu da spakujemo program i obezbedimo sredstva. Čak i sva bezbednosna pitanja je rešavao Exit u saradnji sa policijom. Bukvalno su brinuli o izgledu pripadnika obezbeđenja i policije koji su nas štitili.

O: Kako je sve prošlo? Kako si ti zadovoljan? Da li je bilo incidenata?

BM: IDAHO week festival, održan u maju u Beogradu, i *Loud & Queer stage* na Exitu su mi bukvalno ponovo vratili osećaj velikog zadovoljstva i uzbuđenja u poslu koje sam imao na samim počecima. Dugo se nije desilo da se kreira toliko pozitivna energija oko „*Loud & Queer*“ događaja. Raduje me što su mnogi shvatili značaj prvog gej *stagea* na Exitu.

Ljudi koji su dolazili na naš *stage* su to osetili i prihvatili. Imali smo nekoliko nezaboravnih trenutaka. Od toga da smo jedno veče, u trenutku kada je DJ pustio *Slow* od Kylie, svi polegali na *dance floor* i počeli da se mazimo baš kao u spotu, preko toga da su mnogi muzičari dolazili kod nas nakon što su završavali nastupe na drugim *stageevima*, od toga da smo praktično mi, uz Dance Arenu zatvorili festival.

Rezultat IDAHO Weeka i našeg druženja sa exitašima je da smo konačno pomerili stvar sa mrtve tačke u kulturnoj *queer* produkciji i sada imamo tim od više desetina ljudi koji su spremni da učestvuju u kreiranju kulturne ponude za LGBT zajednicu. Srbija je dosta napredovala u političkom gej aktivizmu, ali svi mi moramo još mnogo toga da uradimo kako bismo ponudili sve što možemo u muzici, filmu, pozorištu, performansu, fotografiji, stripu, književnosti i drugim umetnostima, i to ne samo zajednici, već čitavom društvu.

O: Da li će L&Q imati *stage* svake godine na Exitu?

BM: Što se tiče L&Q, a mislim i Exita, imaćemo *stage* svake godine. Od menadžmenta festivala smo dobili pozitivne reakcije. Moramo više da poradimo na jačanju programskom profilisanju *stagea*. No, za to treba sredstava, a u gej kulturu retko koji donator je spreman da ulaže.

O: Da li smatraš da je organizovanje LGBT žurki jedan vid aktivizma i zašto?

BM: Iako su me svojevremeno mnogi osporavali i nazivali gej kapitalistom, pokazalo se da žurke imaju i društvenu ulogu. Prvo, ljudi se povezuju na tim žurkama. Ne samo da nalaze partnere, već se upoznaju i kreću da sarađuju na mnogim poljima.

Takođe, širi se slobodan prostor. Pre osam godina, kada sam organizovao prvu gej žurku, praktično nije bilo nijednog ugostitelja koji bi hteo da radi sa gej zajednicom. Danas ne postoji nijedan ugostitelj koji bi rekao da neće da radi gej žurku. Kroz direktan kontakt sa LGBT zajednicom senzibi-

lišu se svi radnici koji rade u tim ugostiteljskim objektima. Tako su direktno senzibilisane stotine radnika u obezbeđenju, konobara, menadžera, a preko njih i hiljade njihovih rođaka, prijatelja, itd.

I samom promocijom žurki i svih LGBT događaja, od Facebooka i Twittera do medijskih nastupa, širim taj slobodan prostor.

Žurke su pomogle i da državni organi, pogotovu policija, i LGBT zajednica uspostave komunikaciju i saradnju. Ovo je jedan od ključnih momenata. Jer, ma koliko su se država i društvo ogrešili o LGBT zajednicu, naše probleme možemo da rešimo samo uz saradnju sa državom, jer ona jedina ima kapaciteta da ih reši.

O: Organizovanje L&Q žurki možemo nazvati počecima LGBT biznisa u Srbiji. Kako vidiš budućnost kad je u pitanju LGBT biznis u Srbiji?

BM: Da bi postojao biznis mora da postoji tržište, što podrazumeva i postojanje ponude i potražnje, a toga slabo ima u Srbiji. Još uvek smo u početnoj fazi razvoja tržišta, koja se možda upravo završava. U ovoj fazi važi Sejov zakon tržišta koji kaže da svaka ponuda stvara potražnju. Bukvalno, gej zajednici se svašta prodavalo i svašta se prodaje ovih godina. No, najveći problem je upravo u malom tržištu, tj. nerazvijenoj zajednici. Svi zajedno moramo mnogo toga da učinimo na svim poljima kako bismo stvorili veliku zajednicu u kojoj onda mogu da se razvijaju i poslovi. Ovakvo je LGBT biznis više aktivizam nego profitabilna aktivnost. Procenjujem da ćemo tek za nekih pet godina, u optimističnom scenariju, moći da govorimo o praviim gej biznisima.

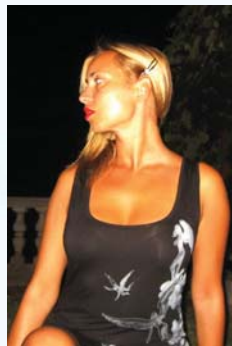
O: Od prve L&Q žurke pa do danas, koliko se situacija promenila?

BM: Situacija u 2004. i 2011. ne mogu da se poredi ni u kom pogledu. Tada smo bili težak *underground*, danas smo isplivali na površinu, a u pojedinim trenucima smo i *mainstream*.

Gori more tope se masne naslage

(70) Days of Summer

Piše: Maša Rebić

Maša Rebić je rođena 1975. godine u Beogradu. Tokom prethodne decenije postala je jedna od najpopularnijih spisateljica mlađe generacije. Njeni romani "Sponzoruše", "Devojke iz kraja", kao i zbirka priča "Ludorije, štikle i stvaran život" doživeli su brojna izdanja, mesecima su se nalazili na listama najprodavanijih knjiga u Srbiji i dokaz su da u Beogradu postoje autentični bestseler-pisci. Godine 2010. u „Laguni“ je objavljen njen novi roman "Cvet mog života".

MOJA TROPSKA ŽIVOTINJA, GLAVNI JUNAK ROMANA KOJI ČITAM, JE UPRAVO IMAO SNOŠAJ SA MOMKOM NA PLAŽI, A JA SE BRINEM JER SAM NAPALJENA OD GEJ SCENE.

Letujem svake godine najmanje sedamdeset dana. To je zato što sam slobodni umetnik koji svuda nosi svoj laptop na kome radi, zato što sam udata za biznismena koji želi samo najbolje za svoju decu i ženu i zato što su mi preci bili Titovi funkcioneri pa su kuće na moru sazidali na najlepšim mestima, u Boki i Dalmaciji. Ova tri važna faktora su odredile moj život manje više u poslednjih osam godina i eto mene na Jadranu.

Svako leto nam počne u Tivtu, gradiću u Boki koji je odoleo svim iskušenjima koji dopiru iz susedne Budve i uspeo da ostane fino, mirno, pristojno mesto sa ogromnom marinom u izgradnji. Dakle, savršen odmor za majku (mene) sa decom, bez muža (neko ipak mora da radi u našoj maloj zajednici). Ja u Tivtu napišem sve naručene tekstove, smršam, porcnim, započnem novu knjigu, pročitam bar tri. I to sve u prvih nedelju dana. Onda se toliko smorim da počinjem da bivam nesnosna, smaram drugarice, decu, prijatelje na Fejsbuku, a kad uhvatim sebe kako šaljem mužu deset poruka dnevno uplašim se, jer poznavajući sebe, znam kako će se sve završiti. Nervozom, uz koju nevinu ispaštaju.

Kao za baksuz ove godine sam ponela sve *probably makes you horny* knjige, od Kubanaca koji opisuju kako drkaju majmunu, do Peruanaca koji jebu sve što stignu na obali Amazona.

Sunce upeklo, temperatura je preko 36, na plaži smo. Moja tropska životinja, glavni junak romana koji čitam, je upravo imao snošaj sa momkom na plaži, a ja se brinem jer sam napaljena od gej scene. Pitam druga Marka šta mi je, kaže mi *pališ se na kurac, to je sve, ne brini dušo, strejti si*. Teši me još pola sata kako ja nisam tip koji je nesiguran u svoju seksualnost, samo sam nestrpljiva. Ipak mi je ovo već, kako kaže, dvadeset drugi morski dan.

„Aman ženo, bez muža si na moru. Jedeš školjke, more te mazi, so te golica, babe ti čuvaju anđele dok ti samo razmišljaš...“ „Nikad mi nije bilo ovako...“, šapućem u slušalicu sramežljivo dok u 10 ujutru na plaži gde se nalazi vaša napaljena kolumnistkinja, puštaju Serge Gainsbourg i Jane Birkin.

„Isuse, slušaj šta su pustili...“ okrećem telefon prema obližnjem kafiću.

...*Oh, mon amour... comme la vague irresolu je vais je vais et je viens... entre tes reins et je...*

„Baš nemaš sreće, Mašo... skoro si gola na plaži, čitaš o jebanju, misliš na jebanje i slušaš o jebanju... Zovi muža i plaći!“

Plaćem jer kasnije popodne saznajem da ćemo se videti tek za par dana. Nemaam vibrator, nemam u blizini ni jednog gej drugara s kojim mogu da pijem koktele koji će da mi skrenu misli, drugarice su mi uglavnom zaposlene žene kojima

odmor počinje u avgustu, ne pijem vino da mi libido ne bi još više proradio i odlučujem da čekam bez kukanja.

How much of human life is lost in waiting? Waiting is trap! Between wish and the thing life lies waiting... waiting and more waiting...

Kasnije preko Skajpa pričam sa Markom, kaže mi kako je zaljubljen, pokazuje mi slike svog novog dečka, ja besno izjavljujem kako nije fer i da je nama ženama sve teže, em smo verne i samim tim uskraćene, a i da nismo ne bismo mogle da imamo toliki izbor među lepim muškarcima. Ljubomorna sam na druga pедера. Ne kažem mu to, ne kažem to nikome i mislim i kad bih rekla to, pomislili bi da sam poludela. Kažem mu da nisam sigurna da je sto posto gej, iz zlobe, na šta se on smeje i pušta mi neki makedonski hip hop uz reči da je njegov Makedonac *suvise lep da bi bio strejt*.

„Sledeći put povedi mene na more. Čuvaću ti decu!“

„Ne pada mi na pamet, dok ja sama ležim na ležaljci ti da se muvaš sa spasiocima na plaži. Ne bih to podnela.“

„Ne možeš sve da imaš u životu. Čuti i uživaj i ljubi klince!“

Moj muž je došao, najzad. Krstarili smo, obišli sva moguća hrvatska ostrva, pili vino na Stradunu, jedrili, vozili se u gleseru, skuteru. Spavali na brodu koji se lju-lja, pecali sa pramca, izronili stotine školjki. I iskricali smo se u Dalmaciji odakle je on otišao na avion i nazad na posao, a meni su u malom morskome mestu u sred Splitsko-dalmatinske županije srce i ona stvar bili na mestu.

Od tada čitam ruske klasike. Ne slušam muziku. Gledam samo trilere. Ujak mi nudi kamenice i ostrige i smeje se. Kaže, ne brini one deluju samo na muškarce. Ok, jedem ih i uživam. Morski dan, pedeset i osmi.

Marko me ponovo zove posle nekoliko dana i priča kako je toliko zaljubljen da zbog dečka uči makedonski jezik.

„Neko je jednom rekao kako homoseksualci samo imaju seks a vi strejtaši se samo zaljubljujete. To je potpuna neistina, svako želi da ga vole i da voli!“

„Ja sam završila sa zaljubljuvanjem, samo hoću seks!“

„Joj... što si dosadna, kad se vraćaš kući?“

„Uskoro...“

„Sakam te.“

Sakam i ja njega, togorskog skoro sedamdesetog dana, kažem mu.

Sakam što se vraćam kući. Sve je to

lepo, svi mi zavide. Sedamdeset dana gledam u pučinu, u najneverovatnije zalaske sunca, obilazim najlepše plaže, kupam se u najčistijem moru, jedem najsvežiju ribu i pijem najbolja vina. Pišem, čitam, spavam zagrljena sa anđelima, mirišemo na borove i kamelije. Na brodu širimo ruke kao da letimo, koža nam je glatka, usta ispucala.

Ja sam jedna srećna morska mama tih sedamdeset dana. Sedamdeset prvog dana sam srećna gradska žena.

Mit o dobrom pederu

TREBA NAPISATI DA PEDERI REGRUTUJU, DA PRETVARAJU NESLUTEĆE STREJT LJUDE U RAZUZDANE PEDERČINE I DA IM NIŠTA NA OVOM ZEMALJSKOM ŠARU NIJE SVETO...

Srpska mitologija ovih dana obogaćena je novim mitskim stvorenjem. Naime, pravoverna i visoko moralna srpska javnost, do koske zgrožena i uzrujana zbog mogućnosti da se s jeseni još jedna Parada ponosa održi u prestonom gradu, prisetila se da galeriji fiktivnih i fantastičnih likova treba dodati još jedan, očito podjednako nestvaran kao što je to ideja o vinčanskim Srbima-pre-svih i granicama države koja seže (samo) do predgrađa Minihena (kao da svi ne znamo da su srpske zemlje svuda gde vikendom peva Seka).

Dežurni mitolozi, dakle, dosetili su se da postoji i dobri Srbīn-peder.

Kao i svako misteriozno biće, on obitava svuda oko nas, ali ga mi po pravilu nikada ne možemo videti. Ovo poglavito zato što je dobri Srbīn-peder biće koje je ograničeno na svoja četiri zida i zaista, toliko je nestvarno i neuhvatljivo da se o njemu zna samo po čuvenju, odnosno niko od dobrih, moralnih građana i građanki ne može tvrditi da mu je takva prikaza ikada prešla put (inače, oni bi ga svakako prepoznali i na odgovarajući način se obračunali s njime).

Kao i njegovi mitološki ispisnici ale i bauci, dobri peder je demonsko biće, premda ne svojom voljom. Dobri peder, naime, ima dvoličnu prirodu – on drži jezik za zubima, nikada ne govori šta je, druži se sa sebi sličnima u mraku i anonimnosti svojih prebivališta, te ne nabija normalnim ljudima na nos da je ono što jeste – ukoliko mu se ne ukaže prilika. Najveći strah dobrih domaćina i domaćica Srbije jeste da bi dobri peder mogao izaći iz svoje mračne jazbine na svetlo dana i postati karakondžula u kožnim tangama koja preobraća njihovu decu i paradira u svoj svojoj monstruoznosti ulicama njihovog lepog, grehom neukaljanog grada. Oni će, naravno, takav razvoj događaja sprečiti, makar to bila poslednja stvar koju su učinili u svojom plodnim, stvaralačkim životima, povrh zlostavljanja sitne dece i životinja i bacanja kesa sa đubretom kroz prozor.

Dobri peder, ako je iole dobar, svoju nesrećnu sudbu treba da prihvati bez roptanja. On treba sa sebe da traži, kako ono kažu u filmu „Kabare“, „ein bisschen Verstaendnis“, malo razumevanja i milosti. On treba da se nada da će ti dobri, verujući žitelji Srbije imati toliko mudrosti i tolerancije da prihvate njegovu gnusobu, samo ukoliko u sebi ubije i poslednji znak pederluka. Dobri peder treba da izbledi, da vegetira pod pravoslavnim suncem i pomno pazi da svojim bićem ne uvredi čestitu dušu seljaka sa Balkana.

Dobri peder živi pored nas vekovima, a mi toga nismo bili svesni. I živeo bi još dugo, dugo tako, a na svoju sudbinu se ne bi žalio, da nije jedne stvari. Naime, dobri peder je sada već popizdeo. I sada misli da bi trebalo napisati jednu objavu u kojoj će svi ti dobri, a idealno loši, pederi objasniti *was wo geht* i malo poraditi na tim izandalim, tupavim i dosadnim stereotipima o krivici, "normalnosti-kao-i-svi-drugi", teškom i emotivno depriviranom detinjstvu, "želji-da-se-zivi-kao-sav-ostali-svet-samo-mi-smo-gej", itd.

Prvo, treba objasniti da je pederima super u životu, da se sve vreme sjajno zezaju, da samo sažaljevaju strejt ljude, a iza leđa im se podsmevaju, da im ne pada na pamet da prihvate te malograđanske ideje o „pristojnosti“, „zdravlju“ i duplim životima.

Treba napisati da pederi regrutuju, da pretvaraju nesluteće strejt ljude u razuzdane pederčine i da im ništa na ovom zemaljskom šaru nije sveto... da su promiskuitetni, da se jebu k'o štuke i to mnogo voledu, da su glasni, bezočni, skaredni i da ih boli dupe da li to nekoga uznemirava, da ne traže niti prihvatanje niti sažaljenje, a jos manje očekuju da ih ti nedotupavi strejtaši razumeju, da mogu da ih poljube svi u dupe (i više od toga, ako umeju), da im se jebe i može im se, jer ionako drmaju planetom.

E, takav manifest treba napisati, kao odgovor na one jadne, ulizivačke poduhvate, taj čiča-tomizam na pederski način, pogled iz uglednog, porodičnog doma koji je sebi ipak dozvolio sažaljenje za one "koji to nisu birali", taj bitch-šamar u lice svoj finoj gospodi i damama koji „nemaju ništa protiv, ali...“, a u svojoj lažnoj toleranciji i ugladenosti gori su od uličnih batinaša i raspapa.

More, pederi vam poručuju, kao Milena Dravić u "WR - Misterija Orgazma": D r u g o v i (strejt i ostali), jebite se!!!

Vlada T.

Suočavanje sa HIV-om

OSOBA POLAKO, VREMENOM, POČINJE DA SHVATA DA HIV NEĆE NESTATI I DA JE DEO NJENOG ŽIVOTA, KOJI ZAHTEVA ODREĐENA PRILAGOĐAVANJA. SA PRIHVATANJEM OVE IDEJE, JAVLJAJU SE NOVE EMOCIJE.

Nije bilo lako napisati ovaj tekst. Sve što sam učila o HIV-u je bilo vezano za prevenciju i biološke aspekte bolesti. Nikada se nije mnogo pričalo o tome šta ako je test pozitivan, kako dalje... Kao psihoterapeut, pretpostavila sam da bi trebalo da znam. Ne može biti mnogo drugačije od suočavanja sa dijagnozama nekih drugih bolesti. Mora da je mnogo teško i bolno... Nisam išla dalje jer i nije bilo potrebno. Zašto bih se bavila time kad nekako pretpostavljam (iako svesna koliko je to neosnovano) da ipak niko neće imati pozitivan test? To je ionako vrlo retko. A onda se dogodilo da sam bila pozvana da držim neke radionice grupi ljudi koja živi sa HIV-om i počela da upoznajem mnoge druge. I polako počela da se suočavam sa tim koliko malo toga znam... Ovaj tekst sam prvi put počela da pišem baš onako kao što počinje većina tekstova koji su dostupni o ovoj temi – važno je hraniti se zdravo, vežbati, redovno ići na kontrolu i uzimati lekove... Neverovatno, ali ponovila sam upravo ono u čemu sam grešila ranije – davala sam gomilu saveta, uz jedan naglašeno optimističan ton, zanemarujući ono o čemu su mi ljudi pričali. Sada želim da napišem jedan drugačiji tekst.

Svako se sa HIV-om suočava drugačije i u skladu sa tim ima drugačije potrebe. Neki ljudi žele informacije o efikasnosti novih terapija, o fazama suočavanja sa dijagnozom, pravnoj regulativi i drugim oblastima. Ali ono što je često zajedničko jeste da se socijalne posledice bolesti doživljavaju težim od onih bioloških. I tu dolazimo do ključne tačke – potrebe za kontaktom sa drugima i prihvatanjem nasuprot izolacije u koju ova bolest često vodi. Stoga ću početi od faza suočavanja sa dijagnozom HIV-a.

Suočavanje sa dijagnozom HIV-a je proces koji zahteva vreme, a počinje od trenutka kada saznate da je rezultat testiranja pozitivan. Ljudi različito reaguju na ovu informaciju, a većina svoju reakciju opisuje u terminima šoka koji je trajao izvesno vreme. Mogu se javiti najrazličitija osećanja, izmešana i konfuzna, koja se smenjuju naizmenično ili dugo traju, pa sve do potpune obamrlosti i snažnog osećanja unutrašnje praznine. HIV zahteva velika prilagođavanja i donosi velike promene. Šta god da ste osećali, u redu je.

Faze koje ću opisati mogu biti nešto u čemu se prepoznajete, ili ne. One se mogu javljati drugačijim redosledom od opisanog, smenjivati se, pa vraćati na

prethodne. Kao što sam rekla, prihvatanje je proces koji zahteva vreme. Budite strpljivi i dozvolite sebi da idete onim tempom koji vam odgovara.

Poricanje i distanciranje. Mnogi ljudi opisuju da su na početku koristili različite strategije poricanja i HIV nisu doživljavali kao nešto što je deo njih. Tako se mogu javiti ideje o tome da je došlo do greške u laboratoriji, da je sve bio samo ružan san iz koga će se probuditi. Nakon toga, nastaju različiti pokušaji distanciranja od HIV-a, izbegavanja da se o tome misli/govori/saznaje... HIV se ne doživljava kao deo sebe. Kao da će nerazmišljanjem o HIV-u nestati sam HIV. Povremeno ideja o HIV-u uspe i da se izгна iz svesti i zaboravi, što nakratko smiri. Ali onda se ponovo vrati i ekstremno uznemiri. U ovoj fazi, osoba kao da se kreće iz krajnosti zaborava i ne-osećanja u krajnost panike i preplavljenosti osećanjima.

Bes, tuga, depresija... Osoba polako, vremenom, počinje da shvata da HIV neće nestati i da je deo njenog života, koji zahteva određena prilagođavanja. Sa prihvatanjem ove ideje, javljaju se nove emocije. Tako, na primer, bes može biti usmeren na prirodu, sudbinu, Boga, osobu koja je prenela HIV, društvo u celini ili na bilo šta drugo. Bes se može usmeriti i na sebe pa dovesti do depresije koja se ispoljava kroz poremećaj apetita, spavanja, seksualnog nagona, gubitka interesa za svakodnevne aktivnosti i kapaciteta da se uživa u životu, pa sve do ozbiljnih autodestruktivnih ponašanja i suicidalnih ideja. Na žalost, veliki broj ljudi koji žive sa HIV-om pati od depresije i doživljava je kao nešto što je neminovno i u vezi sa čim nemaju izbora, iako se depresija može uspešno tretirati. Dalje, u ovoj fazi mogu se javiti i druga osećanja – tuga (za onim što gubimo), strahovi (od usamljenosti, od bespomoćnosti itd). Mnogi se suočavaju sa ekstremno izraženim osećanjem krivice ili stida, idejom da su opasni po druge pa se moraju izolovati (iako se vrlo dobro zna kako se HIV prenosi i kako se od njega može zaštititi). U ovoj fazi osoba se suočava sa ogromnom količinom unutrašnjeg bola koji često proživljava sama zbog straha da će biti odbačena od drugih ili da će za druge (čak i ako znaju za njen HIV status) ovo biti previše preplavljujuće. Ova faza može biti period suočavanja sa burnim i vrlo bolnim emocijama, ali je ona, zapravo, početak prihvatanja.

Prihvatanje. Šta zapravo znači prihvatanje HIV-a?

Nisam sigurna da mogu da dam konačan odgovor. A možda takav i ne postoji... Prihvatanje, na primer, znači da osoba HIV počinje da shvata samo kao jedan aspekt života, a ne kao nešto što je u potpunosti definiše. Takođe, znači da je prihvatila da je neophodno prilagoditi mu se na načine koji su konstruktivni. HIV dijagnoza znači promene i znači prilagođavanje, a ne kraj. U ovoj fazi, osoba to razume i počinje da planira budućnost. U skladu sa tim, postaje posvećenija sopstvenom zdravlju, redovnim kontrolama i saradnji sa lekarima, ali joj se život ne okreće samo oko toga. Kako spremnije prihvata sebe, javlja se i veća spremnost da o svom HIV statusu razgovara sa drugim osobama od poverenja. Ovo je faza kada osoba aktivno traži informacije i stvara mrežu podrške, umesto da živi u izolaciji.

Nešto drugačijim putem stižemo do priče o zdravim stilovima života, terapiji i zakonima. Zdrava ishrana, vežbanje, izbegavanje alkohola, droga i drugih štetnih supstanci, kao i redovan odmor i spavanje su važni zato što odstupanje od njih umanjuje imunitet i oslabljuje organizam da se uspešnije nosi sa virusima. Kako HIV direktno šteti imunitetu, važno je da ga ne opteretite dodatno.

Iako se HIV i dalje ne može izlečiti, važno je reći da noviji lekovi mogu vrlo efikasno minimizovati razmnožavanje virusa u organizmu, a često imaju sporedne efekte koji samo minimalno utiču na kvalitet života. Može proći mnogo vremena pre nego što vam lekar kaže da razmislite o započinjanju terapije, ali to ostaje nešto o čemu odluku donosite samo vi. Pitajte sve što vas interesuje, radi se o vašem životu i samo vi možete donositi odluke koje ga se tiču. Trenutak započinjanja terapije može predstavljati novi stres zato što se oni moraju uzimati svaki dan u određeno vreme i time kao da osobu svakodnevno suočavaju sa činjenicom da ima HIV. Ali kada je započnete, lekove treba doživeti kao saveznika koji organizmu pomaže u borbi protiv HIV-a, a ne kao nešto potencijalno opasno. I konačno, zašto je važno strogo se pridržavati protokola uzimanja lekova u isto vreme svaki dan? Zato što istraživanja pokazuju da kod određenih lekova svako odlaganje (pa i ono od samo 2 sata) dovodi do ubrzanog razmnožavanja virusa i donekle umanjuje efikasnost terapije. A vama je važno da ona maksimalno radi za vas.

Danas imamo mnoštvo zakona koji osobe koje žive sa HIV-om štite od diskriminacije na poslu, u zdravstvu, školstvu i svim ostalim aspektima života. Ljudi često ne koriste ove mehanizme zbog straha od dalje stigmatizacije i otkrivanja svog HIV statusa drugima. Važno je ipak znati da oni postoje i da činjenica da imate HIV ne znači i da ste osuđeni na maltretiranje i bilo kakvu diskriminaciju. Niko nema pravo da vas otpusti, uskrati vam lečenje ili bilo koju drugu uslugu

zbog toga što imate HIV.

Kako reći drugima? Sve što je rečeno upućuje na to HIV sa sobom nosi veliku količinu stresa. Važan način koji pomaže da se sa njim nosi jeste mreža podrške. Skrivanje HIV statusa je samo po sebi dodatno opterećujuće, jer on utiče na mnoge aspekte života koje time prestajete da delite sa drugima. Ne prisiljavajte sebe – sačekajte da budete spremni i oslonite se na svoju intuiciju. Kada dođe vreme, samo vi možete odlučiti kome ćete reći za svoj status. Ovo jeste izvestan rizik, jer se za HIV vezuje mnogo iracionalnih strahova i uverenja. Zbog toga je važno da dobro razmislite i kažete tek kada osetite da ste spremni. Mogu se dogoditi razne stvari, možda ćete biti iznenađeni količinom podrške koju ste dobili i time koliko vam ona znači. Može se dogoditi da je sagovorniku potrebno izvestno vreme da to prihvati (ne zaboravite da ovo za njega može biti šok i izazvati mnogo emocija sa kojima ste se i sami suočavali neko vreme). Na žalost, može se dogoditi i da se vaš odnos poremeti ili prekine. Ma koliko bilo teško, ovo vas ne sme obeshrabriti. Potrebni su vam ljudi kojima verujete, sa kojima možete da uživate i da se smeжете. Potrebni su nam ljudi da bismo vodili ispunjavajući život. I zato ne treba odustajati već biti strpljiv i tražiti dok ne pronađete ono što osećate da vam je potrebno. Dugujete to sebi.

Razvoj medicine se odvija neverovatnom brzinom i sada su nam dostupne stvari o kojima smo mogli samo da sanjamo pre 20-ak godina. Danas se sa HIV-om živi. HIV nije razlog da napuštate svoj posao, školovanje, emotivno-seksualni život ili bilo koje druge aktivnosti koje su vas i ranije ispunjavale. On samo zahteva neka nova prilagođavanja. Ona nisu uvek laka, ali su moguća i vraćaju vam kontrolu, a to je ono što važno. Tu pre svega spadaju pridržavanje zdravih stilova života, redovne kontrole i pridržavanje terapije, briga o fizičkom i psihičkom balansu i zdravlju u cilju osnaživanja sopstvenog organizma da se što efikasnije nosi sa virusom HIV-a. Život sa HIV-om je, na žalost, i dalje povezan sa značajnim društvenim teškoćama i povremeno može biti veoma teško nositi se sam sa njima. Zbog toga je važno pronaći osobe od poverenja, sa kojima se osećate sigurno i koje mogu biti važan i snažan izvor podrške u trenucima kada osetite da vas problemi previše opterećuju i da se sa njima ne možete nositi sami. Ne zaboravite da samo vi odlučujete kome ćete reći za svoj HIV status i vi birate saveznike koji će vas na ovom putu osnažiti. Budite kreativni i rešeni da pronađete načine.

JELENA ZULEVIĆ

Dipl. psihološkinja-psihoterapeutkinja
Savetnica za dobrovoljno i poverljivo savetovanje i
testiranje na HIV

Izbor za najbolju queer fotografiju

U okviru IDAHO Week festivala, koji je od 17-21. maja 2011. godine organizovao "Loud & Queer", raspisan je konkurs za najbolju queer fotografiju.

Stručni žiri je izabrao najbolje fotografije od pristiglih radova i zahvaljujući L&Q ekipi čitaoci "Optimist" vodiča mogu da ih pogledaju.

IDAHO Week je deo svetske inicijative koja okuplja preko 90 zemalja u kojima se ovaj dan obeležava i podržan je od strane međunarodnog IDAHO odbora iz Pariza.

IDAHO week ima za cilj da kreira širok javni prostor za predstavljanje LGBT zajednice u Srbiji, njene političke ciljeve, svakodnevni život, kulturnu produkciju, itd.

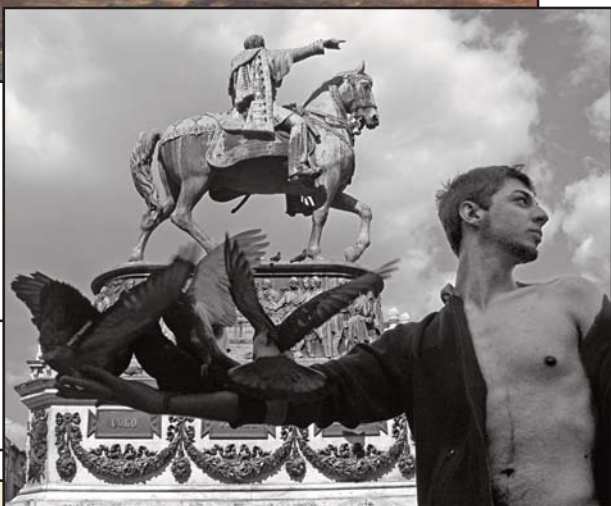
Draško Bogdanović
Robert with Serbian flag

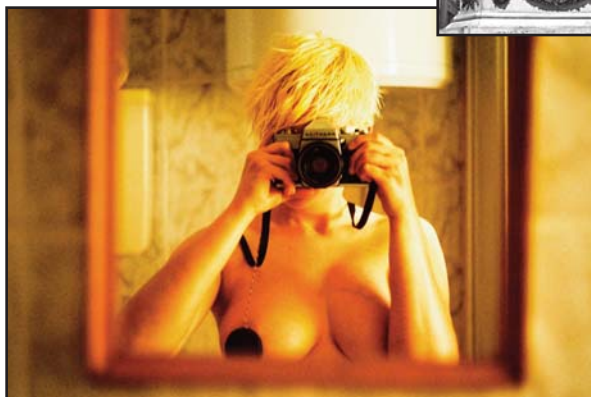
Marija Strajni
Zlokica

Milica Kolarić
Four Walls

Kóvó Sajkór i Miloš Perišić
The Force of Freedom

Lazara
Untitled

Milica Kolarić
Transsexual Transylvania

Draško Bogdanović
Jordan

Marija Strajni
Legolasi

FRANCUSKI ROMAN

Frederik Begbede
Booka, 2010.

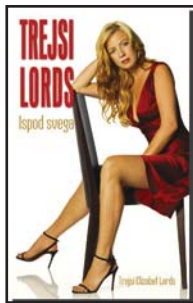
U sveopštem trenutku krize, prvenstveno morala, spremni smo da se preispitujemo i razmišljamo, što može biti jedan veoma bolan proces po tupavog čoveka. Diplomirani polaznici fakulteta pokornih nauka koji se pretenciozno i ne birajući sredstva infiltriraju u naše ži-

vote, rade svoju šljaku, za koju su delegirani od mračnih gospodara sveta. Ja lično ne mogu da verujem ljudima kojima se taru butine dok hodaju. Ne bih da budem pogrešno shvaćen, ali ipak lako je meni dok je na svetu ima ljudi kojima je socijalna pravda dominantna kategorija morala. Begbedeov „Francuski roman“ je još jedan od mnogobrojnih pokušaja da se objasni glupim i poslušnim ljudima da nije sve u životu u novcu i idolopoklonstvu. Najbitnija je sloboda pojedinca, domaće vaspitanje, poštovanje sopstvenih vrednosti. Jednostavno autor daje sebi slobodu da prepozna akutne pojave u našim trenutnim životima i objasni ljudima da ima života i istine i bez onoga što nam plasiraju političari i njihovi uličički mediji koji bi prodali čaleta i kevu za šaku moći koju bez straha od prezira prvenstveno sopstvenih potomaka plasiraju za honorar koji odraduju. Samo je problem u ovoj atipičnoj biografiji taj da se autor uopšte ne seća ni onoga što je bilo juče, a kamoli šta mu se sve izdešavalo u detinjstvu. Odmotavajući film u glavi, tokom nekoliko dana utamničenja (zbog konzumiranja narkotika na javnom mestu) Begbede nastoji da pronađe razloge zbog kojih uopšte nema sećanja na sopstveno detinjstvo. Tako se pisac izmešten u surovo i nehumano okruženje, a bez pribora kojim bi zabeležio roman koji spontano nastaje u njegovoj glavi baš u ta j zao čas zapućuje u avanturu potrage za odgovorom da li je amnezija zapravo sloboda. Simpatično kreira sopstveni alternativni istorijat tražeći opravdanje za udes sopstvenog života. Postavlja svoje roditelje i starijeg brata na mesto koje im je u svojoj glavi odredio, žaleći nad sudbinom da je u stvari do sada igrao po njihovim notama, što je rezultiralo krajnje ponižavajućim lišavanjem sopstvene slobode od strane Velikog brata, uniformisanog u policajca pozornika.

Begbede nam surovo baca istinu u lice: živimo u svetu nove vrste diktature povezane sa zdravljem, konzumacijom, estetikom i tehnologijom, u vremenu u kojem nam je zabranjeno da ostarimo i u kojem polako zaboravljamo kako je to izgledalo kad smo mogli da čitamo ono što želimo, pijemo pivo, žderemo hranu sa kolesterolom, ne opterećujemo se borama, pušimo, imamo sedu kosu i oblačimo se isključivo onako kako se nama dopada, bez prezira vodimo ljubav, nazivamo stvari i ljude pravim imenima, zviždimo kome hoćemo na stadionu. Mnogo dobra knjiga.

ISPOD SVEGA

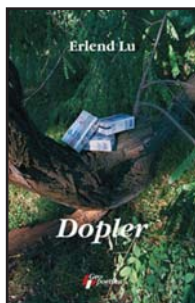
Trejsi Lords
Laguna, 2008.

Ja sam za Trejsi Lords, (inače moju omiljenu kolegicu-spisateljicu) čuo prvi put kada je pevala je prateće vokale grupi Ramones u njihovoj obradi pesme „Somebody to Love“ benda Jefferson Airplane's. Naravno, u ovo je teže poverovati, nego u tvrdnju da sam nekada i ja bio lep. Kako je jedna tinejdžerka, učenica drugog razreda gimnazije preko noći postala najpoznatija svetska porno zvezda? I zašto? Dvanaestogodišnja Nora Kuzma putuje s majkom i tri sestre u južnu Kaliforniju u potrazi za stabilnim životom. Ali godine seksualnog zlostavljanja i roditeljskog zapostavljanja vode je na ulice Holivuda i pravo do vrata agencije za golišave modele. Boreći se da preživi, ona uzima ime Trejsi Lords i postaje zečica sa Penthausove duplerice. U petnaestoj godini već je svetski poznata porno kraljica zaglibljena u more seksa, droge i laži sve dok jednog dana FBI ne upadne u njen stan, i to dan uoči njenog osamnaestog rođendana. Knjiga „Ispod svega“ Trejsi Lords je snažna, necenzurisana i nadahnuti priča o tome kako je jedna mlada devojka našla načina da se usaglasila sa svojom problematičnom prošlošću i, uprkos svim teškoćama, uspeła da postane uspešna glumica i pevačica i, što je najneverovatnije, srećna i zdrava žena. Pomenite autora ovih sjajnih memoara grupi muškaraca i gotovo svaki će se naceriti; pomenite je grupi žena i one će vas blede gledati. I jedna i druga reakcija trebalo bi da se promene posle pomame medija zbog ove knjige jer će čitaoci saznati da priča Trejsi Lords, najozloglašnije porno-zvezde, zavrđuje pažnju, sažaljenje i divljenje.

Trejsi Lords je anatemisana od puritanaca koji su krišom masturbirali na njene filmove, jer je bila maloletna kada je, osamdesetih godina, vladala porno industrijom. Rođena je kao Nora Kuzma 1968. u Ohaju. Odrasla je u siromaštvu i porodici punoj nasilja i sa deset godina bila je silovana. Majčin momak, koji ju je proganjao, odveo ju je na prva snimanja, posle čega je dospela na duplericu Penthaus i započela vrtoglavu karijeru u porno-industriji, koja se završila 1986. kada ju je uhapsio FBI i iskoristio je u borbi protiv dečje pornografije. Nakon toga svega, Trejsi Lords započela je karijeru u Holivudu, gde i danas snima, a oprobala se i u muzičkoj industriji.

Što bi naš narod rekao Trejsi Lords ima i sliku i ton.

DOPLER
Erlend Lu
Geopoetika, 2005.

Često mi kroz glavu prođe identična misao da poput glavnog junaka Luovog dela napustim sve i odem da živim u šumi. Ali to se može samo u Norveškoj. U Srbiji, ne. Nije da ovde nema šume, nego nema životinje koja bi odgovarala senzibilitetu irvasa koji je

poneo glavnu sporednu ulogu u romanu. Njega je kao bebū, čiju je majku ubio, usvojio zabrinuti, opterećeni junak romana koji na ivici nervnog sloma, prolazi kroz određenu krizu.

Taj Luov grešni antiheroj u potrazi za smislom, rob je usamljenosti i nezadovoljstva, otkriva novi smisao života u dobrovoljnom izgnanstvu. Preispituje se na teme roditeljstva i krize savremenog društva dopunjuju se u ovoj knjizi slikama o unutrašnjim, ličnim preispitivanjima pojedinca pred ultimatumima koje mu nameće trka modernog doba. Rođen je za seansu kod sposobnog psihijatra. Srbi to uglavnom rešavaju kod vračara. Smorio je jednog irvasa za medalju. Međutim, ja sam uživao čitajući ovo delo. Svaka rečenica je priča za sebe. Osećaj je sličan kao kada se šetate pored dugačkog zida ispisanog grafitima. Lokalna istina na globalnom nivou (Srbija vs. Norveška) je da u trenutku debakla hiper potrošačkog društva u kome je sve bilo kristalno čisto, jasno i politički korektno, u danima kada nam se čini da kojekakve spodobе iskaču iz ekrana i trpaju nam u ruke raznorazne deterdžente, kondome, omekšivače i dve hiljade i jednu vrstu piva, kada nam se od osmeha TV bankara ježi koža na odranim leđima, mi pripadnici jedne generacije koja je već lagano izgurana u epohu, i koji smo svedoci godina kada je Tito umro, bežimo nazad u sebe. Bežimo, u šume!

Međutim, posle čitanja ovog štiva, svaki pojedinac postaje svestan da niko ne mora biti genije da to „uradi sam“. Da sam stvorio svoj mali svet koji će činiti ton u životnom ritmu. Prethodnici su inovirali za nova pokolenja čitav spektar jednostavnih projekata, koji vapi za nadogradnjom. Umesto da čeka na sledeću veliku stvar koja će ga uzbuditi, bilo ko sa ovim novim osećajem autonomije, može sam da učini da se to desi. Umesto da zavise od komercijalnih medija, počev od uticajne štampe i televizije, da im oni kažu šta treba da misle, svako može da stvori svoj kulturološki projekat. Uz dovoljno napora i saradnje mogu čak i da svoju pamet objave i distribuiraju. Takvo jačanje ličnosti vodi ka drugim mogućnostima u oblasti samozapošljavanja i aktivizma. Više nego ikada nam je potrebna revitalizacija javnog života. Povratak na ulice, ponovni ulazak u socijalne tokove života. Dopler je jedna od onih knjiga koje se brzo čitaju, a dugo pamte. Koristan bedeker ka boljem životu.

KNJIGE PREPORUČIO

Dule Nedeljković

Dule Nedeljković rođen je 1964. godine u Beogradu. Voditelj kulturne radio-emisije „Ritam srca“ na Studiju B, jedan od rodonačelnika komercijalnog Jutarnjeg programa radija B92, bivši stjuart i zvezda srpske blogerske scene. Njegovi romani Ponedeljak i Afrika pozicionirali su ga kao pisca koji više nego uspešno nastavlja i dopunjuje nezvaničnu i možda nikad zapisanu, ali zato ništa manje uzbudljivu svet-sku tradiciju furiozno brzih, hiperdinamičnih roller-coaster romana.

PORANIO MILORAD
Dule Nedeljković
Laguna, 2010.

AFRIKA
Dule Nedeljković
V.B.Z. 2009.

PONEDELJAK
Dule Nedeljković
V.B.Z. 2008.

Mr. Incredible

Kapetan Amerika:

Od šmokljana do super heroja

„KAPETAN AMERIKA“ JE JEDAN OD MNOGIH PROPAGANDNIH STRIPOVA KOJI SU IZLAZILI TOKOM DRUGOG SVETSKOG RATA. I, PO NJEGOVOM ZAVRŠETKU, STRIP JE DOŽIVEO SUDBINU SLIČNIH PROJEKATA - UGAŠEN JE.

Kapetan Amerika je lik iz stripa nastao četrdesetih godina prošlog veka. Izmislio ga je američki scenarista Džo Simons, a nacrtao Džek Kirbi. Ideja i njena realizacija je trajala tokom 1940. godine, dakle godinu dana pre nego što je Amerika ušla u rat. Prvi broj stripa je ugledao svetlo dana u martu 1941. godine. Konfuzija koja je u toj predratno-neopredeljenoj Americi vladala oslikava se i na reakcije na ovaj strip. Naime, autori su posle izlaska prvih brojeva dobijali gomile pretećih pisama “zabrinutih” građana koji nisu baš bili sigurni u političko-moralnu ispravnost Kapetana Amerike (koji je, usput, trebalo da predstavlja ljudskost, humanost, malog čoveka koji se suprotstavlja silama zla i dominacije sa akcentom na nacističku Nemačku). Uprkos ovim “etičkim” lutanjima Kapetana Amerike, prvi broj koji je na naslovnici imao crtež na kome Kapetan Amerika udara Adolfa Hitlera prodaje se u značajnih milion primeraka. Prvobitna ideja je bila da se novi junak zove Super Amerika(nac), ali Džo Simons je pravilno shvatio sa bi se ovaj junak sa tim imenom ubrzo utopio u moru već postojećih “Supera”. Naravno, „Kapetan Amerika“ je jedan od mnogih propagandnih stripova koji su izlazili tokom Drugog svetskog rata. I, po njegovom završetku, strip je doživio sudbinu sličnih projekata - ugašen je. Čak ni borba protiv novog ideološkog neprijatelja ko-

munista nije uspjela da pomogne da Kapetan Amerika preživi.

Kasnije se ispostavilo da to u stvari nije bio pravi Kapetan Amerika već niz paranoičnih, umno-poremećenih ljudi koji su samo kopirali originalnog Ameriku u njegovoj borbi za bolji svet (jedan od njih je završio u ludnici).

I, tako, prvi serijal ovog stripa ugašen je 1954. godine. Prošlo je deset godina pre nego što je ponovo pokrenut novi serijal sa ovom likom.

U stripovskoj stvarnosti iza maskiranog Kapetana Amerike krije se Stiv Rodžers. Stiv je rođen 4. jula (sic!) 1917. godine u Njujorku. Dete je irskih imigranata Džozefa i Sare Rodžers. Otac mu je umro od alkohola dok je Stiv još bio dete, a i majka nešto kasnije od zapaljenja pluća. Početkom četrdesetih, pre ulaska Amerike u Drugi svetski rat, Rodžers je bio mršavi student likovne umetnosti na odseku za ilustraciju. Uznemiren usponom Trećeg rajha pokušao je da postane vojnik, ali ga je vojna SAD odbila zbog lošeg fizičkog stanja. Zatim je postao deo vojnog super-tajnog projekta „Operacija: Preporod“. Ovaj projekat je imao za cilj da pomoću seruma stvori super-vojnike koji bi se suprotstavili neprijateljima (Amerike). Doktor Abraham Erskin koji je izmislio serum biva ubijen i tajnu seruma odnosi u grob. A Amerikancima ostaje samo jedan, prvi, super-vojnik - Stiv Rodžers.

Interesantno je da Stiv Rodžers nije baš prvi koji je kušao serum i postao super-junak. Ali strogo čuvanu tajnu o prvom-prvom super-vojniku saznajemo mnogo, mnogo kasnije (2003. godine). Naime, u skladu sa naučnim pristupom pre nego što je serum dat čoveku, vršeni su eksperimenti na... hm... životinjama. Prvi super vojnik je u stvari izvesni Isaja Bredli, Afro-amerikanac. Dakle pre arijski plavog natčoveka Stiva Rodžersa imamo jednog manje bledolikog lika, o kome decenijama nije bilo mudro previše glasno da se priča.

Posle uspešno okončane borbe protiv nacista, Kapetan Amerika iz aviona pada u hladne vode severnog Atlantika. Njegovo telo nikada nije nađeno i svi pretpostavljaju da je on mrtav.

Međutim, zahvaljujući serumu on ipak preživljava zaleđen u ledu sve dok ga ne pronađu pripadnici tima super-heroja „Osvetnici“, kojima se on pridružuje u borbi protiv novih zlikovaca.

Godine 2007. se dešava događaj koji Kapetana Ameriku stavlja u panteon stripovskih super-junaka, on biva ubijen.

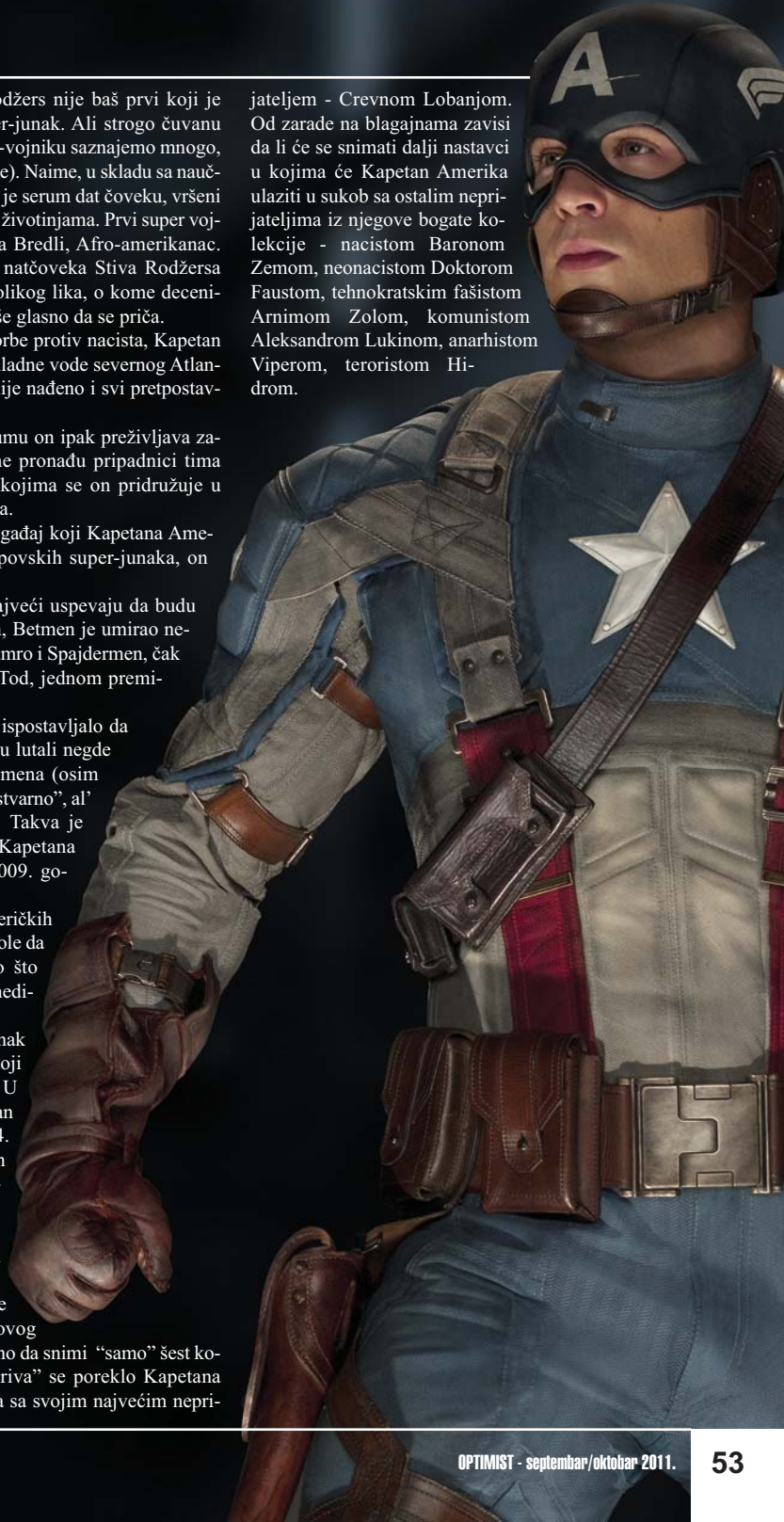
Po nekom pravilu samo najveći uspevaju da budu ubijeni. Umro je Superman, Betmen je umirao nekoliko puta, ove godine je umro i Spajdermen, čak je i drugi Robin, Džejson Tod, jednom premnuo.

Naravno, na kraju se uvek ispostavljalo da su oni u stvari živi, samo su lutali negde izvan našeg prostora i vremena (osim Spajdija koji „sad je mrtav, stvarno“, al' samo u Ulitimat serijalu). Takva je sudbina čekala i našeg Kapetana Ameriku, koji je tokom 2009. godine i „oživeo“.

Osim „umiranja“ junaci američkih stripova o super-herojima vole da pokazuju svoj značaj tako što budu „tretirani“ u drugim medijima.

Kapetan Amerika je prvi junak izdavačke kuće „Marvel“ koji je adaptiran za drugi medij. U pitanju je bila serija „Kapetan Amerika“ još davne 1944. godine. Od tada Kapetan Amerika je doživeo nekoliko adaptacija u tv-serijama i filmovima, sve do ovog najnovijeg „Kapetan Amerika: Prvi Osvetnik“. Prvobitan ideja je bila da se snima devet nastavaka ovog filma, ali je na kraju odlučeno da snimi „samo“ šest komada. U ovom filmu „otkriva“ se poreklo Kapetana Amerike i on se sukobljava sa svojim najvećim nepri-

jateljem - Crevnom Lobanjom. Od zarade na blagajnama zavisi da li će se snimati dalji nastavci u kojima će Kapetan Amerika ulaziti u sukob sa ostalim neprijateljima iz njegove bogate kolekcije - nacistom Baronom Zenom, neonacistom Doktorom Faustom, tehnokratskim fašistom Arnimom Zolom, komunistom Aleksandrom Lukinom, anarhistom Viperom, teroristom Hidrom.

Belgrade Bears (www.belgradebears.webs.com)

Biti meda u Srbiji

HOMOSEKSUALNOST NE DOLAZI SAMO U VELIČINI M ILI L I NIKAKO NE PODRAZUMEVA NAJNOVIJE PRADA CIPELE. U AMERICI ŠEZDESETHI GODINA RODIO SE BEAR POKRET – ZAJEDNICA KRUPNIH (KRUPNO ZNAČI XXL ILI 3XL), MALJAVIH MUŠKARACA IZ PRE SVEGA RADNIČKE KLASKE KOJI NISU BILI SPREMNI DA SE ODREKNU SVOJE MUŽEVNOSTI ZARAD TOGA ŠTO SU GEJ.

Biti u manjini nikada nije lako. Biti manjina u manjinskoj grupi može da preraste u pravu noćnu moru. Pogotovo ako ste gej. Iako danas većina gej aktivista govori da su gej ljudi zapostavljeni, čini se da je korporativna kultura prevazišla svoju homofobiju i da je itekako prihvatila gej populaciju. Kultura tela, opsednutost lepim dečaćkim licima, modom, estradom, svetskim džet setom, stalnim držanjem dijete ili odlascima u fitnes klubove nekako su postale zaštitni znak većine homoseksualaca. Međutim homoseksualnost ne dolazi samo u veličini M ili L i nikako ne podrazumeva najnovije Prada cipele. U Americi šezdesetih godina rodio se *Bear* pokret – zajednica krupnih (krupno znači XXL ili 3XL), maljavih muškaraca iz pre svega radničke klase koji nisu bili spremni da se odreknu svoje muževnosti zarad toga što su gej. Na neki način novonastala zajednica je postala potpuna negacija gej stereotipa. *Bear* ili meda će pre skinuti novi album *Linkin Parka* nego novu JK. Meda će pre pustiti *Transformerse* u svom kućnom 3D bioskopu nego što će gledati *Gossip Girl*. Meda će uvek radije naručiti pivo nego *Cosmopolitan*. Rečju meda će pored toga što je ipak ostati tipičan muškarac. I naravno u svetu to jako lepo funkcioniše. A kod nas? Pa recimo da je *bear* pokret u Srbiji nastao zajedno sa dolaskom interneta. Pre toga *bear* ljudi mogli su se sresti na kruzingu. Najčešće su to bili oženjeni muškarci sa

jako dobro razvijenim tehnikama sakrivanja u main-stream društvu. Strategija koja je značila donekle i kukavičluk ali i odbijanje da se išta ima sa Karamelom ili Boškom Jakovljevićem. Pre interneta nije postojalo ime za to stanje. Mnoge mede su to definisale kao volim muževne muškarce, oženjene muškarce, malo sirovije muškarce ili kako god bi probali da sebi predstavljaju šta je to što im se na drugim *bear* muškarcima dopada. Prvi porno sajtovi donosili su po jednu sliku mede na dan, a *bear* zajednica nije gotovo uopšte postojala. Vrhunac zajedništva sastojao se u razmeni stotina fotografija sa dlakavim muškarcima i ponekim video klipom od petnaestak sekundi. Čak i same mede nisu znale da li se kaže *bear* (ber – medved) ili *beer* (bir – pivo). No stvari su se polako menjale. Od usta do usta ili u našim uslovima od one night standa do sledećeg one night standa *bear* ljudi su se upoznavali, delili informacije, čitali tekstove čak i na gay-serbia sajtu, pravili profile na www.bearwww.com da bi čitava scena dobila svoje zasluženo mesto u gej zajednici Srbije početkom 2009. godine kada je u Beogradu organizovana prva *Bear* žurka. Neša B. kaže da je on imao dosta problema u početku. *Bear* žurke su se uveliko odigravale u svim evropskim gradovima i jedan prijatelj iz Pariza mu je predložio da napravi prvu srpsku *Bear* žurku. Ali stvari ovde nisu tekle tako glatko. Prvo, vlasnici gej klubova nisu bili zainteresovani za razvoj nove gej scene. Bilo je

potrebno dosta para za prostor i obezbeđenje a nije postojala nikakva garancija da li će se na žurci bilo ko pojaviti. Bilo je potrebno dosta priče, ubeđivanja i pre svega puno energije da bi se ta prva žurka napravila. A nakon tog prvog partija mogle su se čuti različite kritike. Od toga da je muzika bila previše alternativna do toga da je bila mnogo komercijalna. Da nije bilo dovoljno ljudi koji su spremni da se upoznaju do toga da su žurke bile raskalašne. Svi su imali komentar ali su se isto tako svi pojavili i dva meseca kasnije na sledećoj *Bear* žurci. No girls and no fem gays! – moto *Bear* žurki je mnogima smetao, jer, ako je *Bear* zajednica u Srbiji diskriminisana od strane ostalih gej muškaraca, postavlja se pitanje da li mede smeju da diskriminišu ostale? Neša B. kaže da zapravo ovde nije reč o diskriminaciji već pre svega o suštinskom proživljavanju fetiša. Iako to nigde nije naglašeno, u suštini *Bear* party je *Fetish party*. Kao što neki muškarac ne može da uđe na žurku namenjenju lezbejkama isto tako nema potrebe da žene ili *twink* muškarci dolaze kod nas. I ovde dolazimo do sledeće velike prekretnice u *Bear* pokretu u Srbiji. Stvaranju zajednice i izlasku iz domena fetiša i seksualnih sklonosti. Prvi korak u tom pravcu bilo je stvaranje

prvog domaćeg bear sajta, ali i osnivanja grupa na većini društvenih mreža. Sa svojom opcijom osnivanja prikrivenih grupa Fejsbuk je postao *Next Bear Thing* u Srbiji. Ljudi se upoznaju, druže, organizuju sopstvene žurke, posećuju se. Zajednica se danas više nego ikada ne svodi samo na potragu za sopstvenim seksualnim sklonostima već na umrežavanje ljudi koji su rešeni da naprave alternativu postojećem gej mainstreamu. Paradoksalno, manjinska gej zajednica čini se da je na ovom planu uradila dramatično više nego što je postignuto među ostalim gej muškarcima iz Srbije. Jedino pravilo koje postoji jeste da ste krupniji muškarac ili da makar volite krupnije muškarce. Da niste feminizirani i da nemate baš sve pesme Zvezda Granda na telefonu. I bićete prihvaćeni. A to znači da ćete imati prijatelja u svakom gradu u zemlji koji će vam pomoći da se snadete za smeštaj ili makar pristojan *Bear hug*. Imaćete nekoga s kim možete da razgovarate, osobu koju možete da predstavite roditeljima i ako se niste autovali, društvo za gledanje tenisa uz pivo ili za sedenje na Adi. A taj duh solidarnosti i zajedništva je upravo ono što gej zajednici u Srbiji nedostaje na prvom mestu.

Časopis QT možete nabaviti u sledećim knjižarama:

Beograd:

Zepter Book World - Knez Mihailova 42
Inicijal - Knez Mihailova 35
Kolarac - Studentski trg 5
Dereta 1 - Knez Mihailova 46
Dereta 2 - Dostojevskog 7
Beopolis - "Eurocentar", Makedonska 30
Plavi krug - Majke Jevrosime 2a
SKZ - Kralja Milana 19

Novi Sad:

Mala-velika knjiga - Ignjata Pavlasa 4
Most - Zmaj Jovina 22

Subotica:

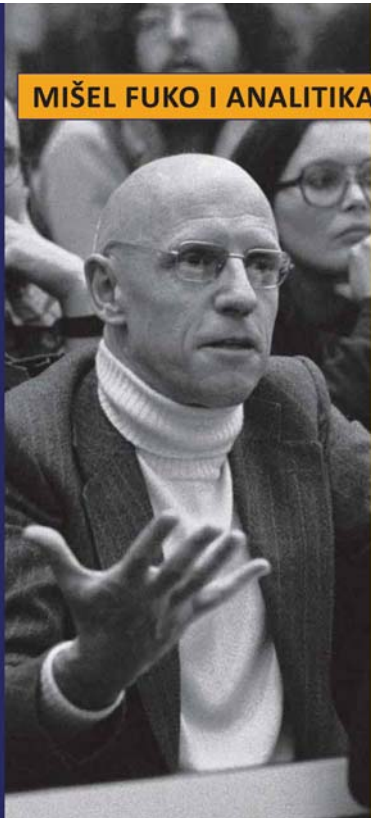
Gradska knjižara "Danilo Kiš" - Trg Republike 16

Časopis možete poručiti pouzećem po ceni od 350 dinara + PTT troškovi slanjem emaila sa imenom, prezimenom i adresom (ulica, broj, poštanski broj, mesto) na magazinQT@gmail.com

QT 5-6 (2011)

MIŠEL FUKO I ANALITIKA MOĆI

Umberto Eko

Žil Delez

Pol Ven

Didijer Eribon

Džefri Viks

Elizabet Klark

Razgovori sa
Fukoom

Refleksije o
prajdu

Književnost

Recenzije

Čekamo vas, u teretani!

AKO REDOVNO IDETE U TERETANU, NAPROSTO NEĆETE MOĆI DA IZBEGNETE DA UPOZNATE GOMILU NOVIH LJUDI. TERETANA U SEBI SADRŽI OGROMNI SOCIJALNI POTENCIJAL. TAMO MOŽETE DA NABETE NOVE DRUGARE, NOVE BIZNIS KONTAKTE, NOVE LJUBAVNE ŠEME...

S ećate li se o čemu ste meditirali na godišnjem odmoru? Kako ste se osećali dok ste ležali na plaži posmatrajući oštre grebene trbušnih mišića i čvrstih guza koji su promicali pred vašim očima? Iza tamnih naočara skrivali ste čežnjive poglede na telesne lepote tako očigledno i besramno izložene čudesnoj prirodnoj mašineriji ljudskog oka, praveći se da čitate najnoviji književni hit „Ringišpil“ Jelene Bačić-Alimpić. A majicu niste ni skidali, nadajući se da ćete na taj način sakriti vašu tajnu, tajnu velikih obroka, pravdajući se strahom od ultraljubičastog, ultravioletnog, ultrazelenog i(li) ultrapariškoplavog zračenja.

I šta ste tada odlučili? Da kada se budete vratili sa mora krenete u teretanu, naravno. Redukcija, joj, ishrane naravno.

Sve se odvijalo po vašem planu. Ali onda se desilo nešto strašno. Prošlo je nedelju dana i vi ste se našli kako se znojite kao svinja za vreme „jutarnje rutine“, kako je u programu za treniranje blagoizvoleo da napiše vaš trener fitnesa. Zatekli ste sebe kako vaše teško zaradene novce namenjene pivu trošite na tog gorepomenutog ličnog trenera koji viče na vas i progoni u stilu SS oficira. Da li zatičete sebe kako razmišljate o tome da neki teg „slučajno“ ispustite na njegovu glavu?

Čvrste odluke ponekad nisu tako čvrste. Kako da ostanete na Gralovom tragu i ne posustanete na pola puta do vitke figure?

Mogli bismo da vas podsetimo na neke stvari koje bi mogle da vam pomognu u tome.

Armond nije Čvarcineger

Postoji mesto i vreme za Vilendorfske Venere, a pravo da vam kažemo ovo nije ni mesto ni vreme za to. „Sisa“ nije samo metaforički izraz za neke kategorije ljudi određenih psihičkih kvaliteta. „Slaninari“ nije samo ime za navijače „Vojvodine“. Ako želite dodatnu

motivaciju da vaše sise pretvorite u grudi prosurfujete malo *Googlom* tražeći pojam „moobs“.

Previše umorni za trening

Zatičete sebe kako ste previše umorni za trening? Nije ni čudo. Sva ona ukusna klopica sa slava i roštilja je na vama. I sami znate koliko je toga bilo, a taj teret jeste bio težak. Naterajte sebe da trenirate i, kako postepeno budete „spaljivali“ sa sebe „domaće“ kolače iz poslastičarnice, biće vam sve lakše da trenirate i videćete kako ste sami sebi otežavali treninge. Tada će da dobijete novi nalet energije.

Debeljko

Izgledate kao Zli Kapitalista na karikaturama u socijalističkim časopisima i novinama. Znae na šta mislim. Na vašu trbu. Možda vi nemate taj osećaj kada prođete pored ogledala, ali slon je u sobi. Zato, marš na trening.

Vreme je relativno

Vratili ste se sa mitskog letovanja i dečica pišu svoje sastave sa naslovom „Jesen je stigla u naš kraj“. Obukli ste vaše omiljene šljampave farmerke, nabacili ste široku duksericu i šta vas briga za leto. Ima vremena do sledeće sezone striptiza na plaži. Pogrešno. Ako ste se već sada odlučite na teretanu i naterate sebe na rutinu vaše telo će iz dana u dan da bude bliže i bliže cilju koje ste zacrtali u agendu za sledeće leto. Nemojte da ostavljate sve za poslednji trenutak jer taj vaš „lukav“ plan i nije baš tako mudar.

Kockanje sa zdravljem

Nisu mnogo grešili naši stari koji su govorili nama, beskrupuloznoj deci ovog veka da je prava lepota unutar nas, a ne spolja. Benefiti od treniranja i zdrave ishrane nisu samo lepi trbušnjaci već i smanjenje rizika od kardiovaskularnih oboljenja, srčanog i moždanog udara, dijabetesa, nekih kancera... Da li je potrebno da nabrajam još ili ste već na putu za teretanu?

Društveni život

Ako redovno idete u teretanu, naprosto nećete moći da izbegnete da upoznate gomilu novih ljudi. Teretana u sebi sadrži ogromni socijalni potencijal. Tamo možete da nađete nove drugare, nove biznis kontakte, nove ljubavne šeme... I dalje čitate ovaj tekst, a neki slatkiš vas upravo čeka kod Skotove klupe.

Sujeta

Vi nikada ne možete da izgledate savršeno savršeno. Nikada vaše telo ne može da bude previše savršeno. Nikada. Zato svi mi žudimo za tim momcima sa tako perfektnim telima. A svi smo mi svesni da su oni svoj izgled zaradili teškim treninzima i čvrstom disciplinom. Ali je isto tako fantastično da ih posmatramo i - da ih imamo u krevetu pored, na, ispod sebe. Surovom igrom sudbine neko ih uvek dobije. Zato nabudžite vaše telo kao što ste geekovski nabudžili vaš kompjuter i ono će da radi kao magnet za zgodne momke.

LSD teretana

Treniranjem terate vaš mozak da proizvodi endrofin - hemikaliju sreće. I što više trenirate više je proizvodite. Tako polako postajete zavisnik od teretene i treniranja. Ali ste posle napornog treninga mnogo srećniji (uprkos litrima prolivenog znoja) nego pre

njega. A i više nećete sebi da dopustite tu tugu da proпустite trening uprkos hroničnoj mrzovolji. Uvek će da se vratite na još jednu dozu vaše „pilule sreće“.

Osećaj krivice

Ako još niste motivisani da odete u teretanu, imajte na umu da je kod nekih ljudi osećaj krivice odličan motivator. Krivica koju osećamo kada ne odemo na trening, ili uzmemo još jedno parče torte ili se ne pridržavamo letnjih zakletvi na zdrav život ponekad je mnogo gora od napora koji bi smo uložili na treningu. Čovek i onako oseća krivicu prema raznim stvarima, celo hrišćanstvo je zasnovano na krivici. Da li vam je potreban još jedan teg na tom već preteškom bremenu ili vam je lakše da odete na trening?

Možete da lažete za vaše godine

Jedan od najboljih načina da čoveka pokrenu putem teretane. Ako trenirate borite se protiv procesa starenja. Jednostavno, vaše telo biće mršavije i zategnutije nego tela vaših vršnjaka, bolje građeno telo davaće utisak da ste mlađi od njih. I vaše laganje o godinama biće uverljivije.

Nemojte da čekate da Madonna otvori fitness centar u vašeg grada, već izaberite najbližu teretanu i počnite sa treningom. Odmah!

Odobreno od:

Uf...

Epilon.
Za gladak život!

- * Trajna epilacija laserom
- * Laserski piling lica
- * Pigmentacije
- * Kapilari

Epilon
www.epilon.rs

VAŠA
LASERSKA
DERMATOLOGIJA
Admirala Geprata 13
3067 202, 7611 420
069 EPILION

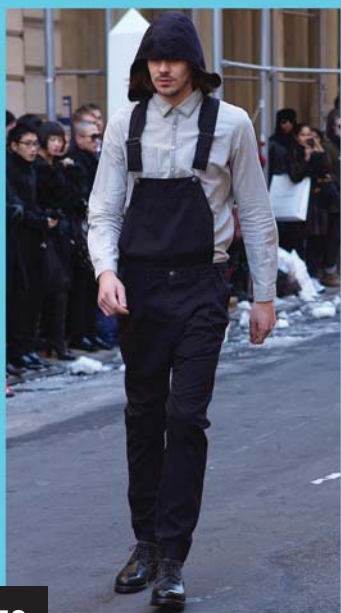
U bojama

Kaputi, mantili, duge jakne u jarkim bojama apsolutni su must have ove jeseni. Ne postoji dizajner koji nije u svojoj kolekciji izbacio bar jedan ovakav komad. Odaberite, kombinujte i ne plašite se da ove jeseni budete upadljivi.

Radnička odela

Nekome fetiš ovde trend. Sve ono što podseća na kombinezone, radničke jakne, pantalone ove sezone je apsolutni trend. Nama se vrzmaju po glavi plava radnička odela, ali ona ovde mogu biti i u drugim bojama koje će se kombinovati uz sve ostalo što imate u ormaru.

Plišana odela

Kao sinonim za aristokratiju. ali i nežnost, plišana odela svake sezone dobiju neki novi šmek, u zavisnosti s čim ih nosite. Ako vaš izbor nije kompletno odelo onda će i jedan plišani sako ispuniti sva očekivanja!

Tartan

Ili škotski karo odavno je na modnoj sceni sveta, ali na modnu scenu Srbije baš i ne dolazi. Neka ovo bude sezona kada će karo dečaci šetati ulicama i s ponosom nositi ovaj brit trend.

Military

Maslinasto zelena, bordo, plava, crna... u košadima koji asociraju na military i dalje će ostati u granicama fetiša za mnoge, ali i dalje dovoljno muževan i trend koji na najbolji način svu muškost izvlači iz vas.

made in serbia
Dejan Despotović

Poslednja kolekcija Dejana Despotovića prikazana na 29. Amstel Fashion Week-u pravi je pokazatelj kako jedan mlad dizajner kojeg pratimo poslednjih par godina stasava u ozbiljnog kreatora čija kolekcija ima koncept od samog početka i prvog pa sve do poslednjeg i prepoznatljivog Dejan Despotović modela. Kolekcija za jesen zimu inspirisana aktuelnim svetskim punk rock trendom. Pored obilja njemu svojstvene crne ovde se promalja i bela ali i jarko crvena. Jesen u DD modelima može biti vrlo izazovna. Choomich Fashion District je mesto gde ih možete dotaći ali i kupiti.

BLOGIRANJE MY SCHPAJZ

(<http://milanboya.blogspot.com/>)

Blog koji svaki momak koji drži do svog stila mora imati bukmarkovanog i redovno posećivati. Milan Boya koji ga uređuje svojim stilom prevazilazi ovdašnje ulične trendove i slikom nas vodi u daleko urbanije metropole. Ovaj blog je dobar primer dobrog ukusa, stila i onog što se zove u pravom smislu reči MODA!

TRASHY MUSIC

Amanda Lepore svima koji su ovde je dobro poznata, skoro pa kao komšinica ili drugarica. Ona je izdala nedavno novi album „I... Amanda Lepore“. Kvalitet ovog muzičkog izdanja možda i jeste diskutabilan, ali ono što će vam doneti njen glas, ritam ovog vrlo trash zvuka sigurno vam neće nadomestiti ni jedan dobitnik Grammy nagrade.

MODNI ZAČIN

Kao i modni detalj u ovom broju predlažem sunčane naočare. Da li je vaš izbor Tom Ford ili DSQUARED odaberite sami, ali bez njih nikako na ulicu ove jeseni. Možete ih pronaći u optikama Yason.

URBANLOOK BY SRDJAN ŠVELJO
WWW.URBALOOK.INFO

VINTAGE MODA

Inspiraciju uvek pronalazite u nekim vintage filmovima, snimcima, posjećite prodavnice polovne garderobe ali i buvljake... Moda koja je nekad nošena, a sada ostavljena čeka vas tamo. Ne postoji trend koji već nije bio trend. Ovo odelo, kačket, tanka kravata, i košulja sa velikom kragom neka budu inspiracija za neki novi outfit.

					SRPSKA GEJ IKONA	DEO MEN- STVARALNOG CIKLUSA	KOMPRE- SOVATI	BERZINSKA PUMPA	LJ	DYA NEBITNA SLOVA	DARA BUBA- MARA	EMISIJA NATY HAPPY
				PREZIME GLUMCA SA SLIKE								
				IME GLUMCA SA SLIKE					IDEALAN BROJ U SEKSU VELIKI BRAT			
				LEPTIRIĆI U STOMAKU						ON (NEM.) POLITIČAR (SINONIM)		
				VRSTA PENISA								
								PRVI PUT MORA DA... ŠTA?				
				DAČA I NACISTA TEPANJE					DEO GLAVE AL' YREDAN			
								NI U SNU NI NA ... 16. SLOVO U ENG. ALFABETU				
				G. I.			COCK (SRP.)					
				JESTE ILI			E					
								ŽENA YUKA DRAŠKOVIĆA RADNIK U SRBIJI				
... I SAD		VRSTA MUŠKA- RCA		POZA U SEKSU			FRANCUSKI FK KLUB					PISAC ESEJA
VRSTA SINA			... AL' DINAMITAN NATRIJUM	A			P					
						STOMAK BOGATAŠA				NEĆU NI TAMO NI OVAMO		
MERNA JEDINIČA ZA OČEĆE				A TRŽNI CENTAR		NAJBOLJI FILMOVI	D LJ		VRSTA GITARE YOU			
SUVIŠ LEPA DA BI BILA TENISERKA			TOLE- RANTNI								E DODATAK ISHRANI	
			VOLIM KAD STANE... BIVŠI EMIR			MERNA JEDINIČA ZA ORAJNI SEKS A						
IDEALAN MUŠKARAC	ŠEŠELJEVO Y PETRIJIN		N Z	DEO TELA ... SUZE					AMERIČKI GLUMAC MARFI			
KREMA ZA RUKE							A SVEMIRSKA AGENCIJA		AMERIČKA ROK GRUPE PANČEVO			
			MIČA (PRISV.) SALAMURA					TIŠINA + T KĆERKA				
BRE KAO VIDETI GA GOLDG		POZICIJA PENETRACIJA (SKR.)			TATA KNJIGA S. KINGA					MAGARAC NUŽE A		
									KUCA KAŽE?			Č
NJE KARLEUŠA				KISEONIK		PAPAGAJ IZ UKRŠ- TENIH REČI				AMA BAS NIŠTA		

REŠENJE: BOSILJČIĆ, IVAN, TRI, LJUBAV, ER, MALI, BOLI, NATA, GEL, NACI, JAVI, CI, PEYAC, NIJE, DANA, N. S. NA, NANT, JEDINAC, PUN, NE, KITTA, A. D. BAS, ANA, TRPLJIVI, E. ODAK, CEO, SISAJ, R. N. VRAT, EDI, VAZELIN, A. KIS, ZEC, MIČIN, PSTT, N. PAT, ČAČA, IA, ZAPANJITI SE, AV, CECJA, O. ARA, IČ

Žene u muškoj garderobi

ŽENE KOJE SE PREOBLAČE U MUŠKARCE SU OSNOVA POZORIŠNE I FILMSKE TRADICIJE. PRIMERI SE KREĆU OD POZNATIH SCENSKIH ULOGA JULIE ANDREWS U FILMU VIKTOR VIKTORIJA, MARLENE DIETRICH U FRAKU, PA DO CATE BLANCHETT KAO BOB DILAN.

Drag king (drag kralj) je svako ko, bez obzira na rodni identitet ili seksualnu orijentaciju, svesno imitira muškarce, kao vid performansa. Taj performans može biti grub i sirov, ili zabavan i smešan. Iako smo navikli na drag kraljice i imitacija žena ima dugu istoriju, drag king kultura je nastala u Londonu i San Francisku sredimo osamdesetih godina prošlog veka. Prvi drag king nastupi bili su deo striptiz šoua za lezbejke. Prihvatanjem transrodnih praksi unutar queer subkulture rezultirao je renesansom drag kulture koja je brzo ušla u mejnstrim i masovne medije, umetnost i visoku modu. Demi Moore je imala muško odelo, brkove i bradu u magazinu *Arena*, da bi se kasnije drag kraljevi često pojavljivali u publikacijama kao što su *Marie Claire*, *New York Post*, *London Times*, *Peet-house*...

Razlika između nekog ko se preoblači u muškarce i drag kralja je sposobnost kralja da napravi zabavan šou i da ne bude samo neko ko se lažno predstavlja. Takođe, razlika između drag kralja i nekog ko se preoblači je u tome što kraljevi mahom nemaju fetiš prema muškoj garderobi.

Iako je drag king pokret deo drag kulture koja je nedavno imala svoju renesansu, on mora da se sagledava kroz istorijski kontekst preoblačenja u odeću suprotnog pola i imitiranja muškaraca. Termin „drag“ se vezuje za elizabetinski period engleske istorije, kad su muški glumci glumili ženske uloge. Iako je ova praksa prestala u 17. veku, kada je ženama dozvoljeno da se bave glumom i dogodio se jedan preokret. Umesto da dečaci i muškarci glume ženske uloge, žene su često pored ženskih igrale muške uloge na sceni i nosile pantalone, što je u to doba bilo skandalozno.

Žene koje se preoblače u muškarce su osnova pozorišne i filmske tradicije. Primeri se kreću od poznatih scenskih uloga Sarah Bernhardt kao Hamleta, Julie Andrews u filmu „Viktor Viktorija“, Marlene Dietrich u fraku sa cilindrom, pa do Cate Blanchett koja glumi Boba Dilana. Iako preoblačenje u odeću suprotnog pola ima potencijal da pokrene pitanja o rodu i seksualnosti, imitiranje muškaraca, se ne percipira kao preteće već kao zabavno. Drag kraljevi su obično pozdravljeni sa entuzijazmom čak i kod pretežno heteroseksualne publike. Preoblačenje u stvarnom životu obično nije prihvaćeno sa takvim entuzijazmom, na-

protiv. Neke žene su uspešno stvorile muške persone ili se oblače u mušku odeću da bi ih ozbiljno shvatili iz profesionalnih razloga, ali njihovi prikazi muškosti su imali i neke negativne posledice. Mnoge žene su se tokom istorije preoblaćile u muškarce kako bi se bavile „muškim“ poslovima, kako bi bile vojnici ili gusari. One su veliki deo života provele u strahu od razotkrivanja i kazni kojima su bile suočene ako bi se njihov biološki pol otkrio. Najstrašniji primer je Brandon Teena, čiji život i smrt su opisani u filmu „Dečaci ne plaču“, koji pokazuje da se lažna prezentacija pola surovo kažnjava. Zbog nejasnog rodnog i polnog identiteta može doći do nasilne reakcije i zato *cross-dressing* može biti opasan.

Najnoviji mejnstrim odlazak u drag, je definitivno Lady Gaga i njen Jo Calderone. Na ovogodišnjoj dodeli VMA nagrada Lady Gaga se pojavila kao drag king, sa svojim muškim alter egom Joom Calderonom. Njega smo prvi put upoznali kada je Lady Gaga pozirala za japanski *Vogue Hommes* u septembru 2010. godine. Od tada ga nismo videli sve do naslovne strane za singl „You And I“. Kada se pojavio video za pesmu mogli smo po prvi put da vidimo Gagin muški alter ego u akciji. Tokom čitave noći dodele VMA nagrada Lady Gaga nije izlazila iz lika i nastupala je kao Jo. Sajt *Ask Men* nije bio oduševljen, tako da je njen alter ego završio na Top 5 listi najgorih alter ega ikada. Nama se dopao, te je stigao i do naše naslovne strane.

AMP

Uredio Robert Aldrich

Povijest gej i lezbijskog života i kulture

Knjiga je formata 25 cm x 20 cm, 384 strane sa 253 fotografije, štampano na kunstdruku, u tvrdom povezu, šivena, sa zaštitnim omotom u boji.

Izlazi iz štampe do kraja oktobra 2011.

Obezbedite svoj primerak po najpovoljnijim uslovima, po pretplatnoj ceni od 2500 dinara.

Pretplata vazi do 1. oktobra 2011. i nakon toga knjiga će moći da se kupi po maloprodajnoj ceni od 4212 dinara.

Sandorf

Više iformacija na 063/364-885 i 063/84-88-605
e-mail: redboxknjige@gmail.com

BORN THIS WAY LADY GAGA

SA HIT SINGLOVIMA

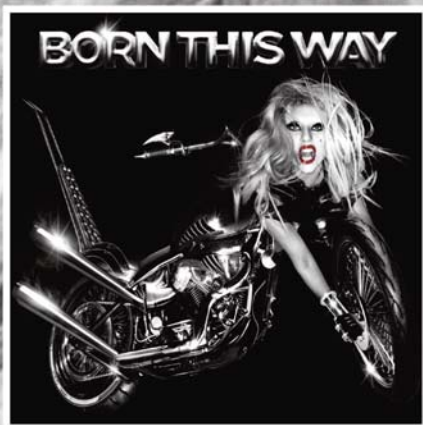
BORN THIS WAY

JUDAS

THE EDGE OF GLORY

YOU AND I

U PRODAJI!

PRIJAVI SE I OSVOJI BAŠ TVOJ LITTLE MONSTER POKLON
WWW.UNIVERSALMUSIC.RS/CONTEST/LADYGAGA

universalmusic.rs

fb.com/universalmusicserbia

twitter.com/umusic_rs